

סודי ביותר

סטינוגממה

פרוטוקול  
ישיבה ס"כ/תשל של הממשלה  
י"ז בסיון תש"ל - 21.6.70

נכחו השרים :

ג. מאיר - יו"ר,  
א. אבן,  
י. אלון (עד אמצע סעיף 674),  
י. אלמוג,  
מ. בגין,  
י. בורב (מאמצע סעיף 674),  
ח. גבתי,  
י. גלילי,  
א.ל. דולצין,  
מ. דיין (עד אמצע סעיף 674),  
ש. הלל,  
ע. ויצמן,  
ז. ורהפטיג,  
ח. לנדאו (מאמצע סעיף 674),  
פ. ספיר,  
ש. פרס,  
א. רימלט,  
ו. שם-טוב,  
ח.מ. שפירא (עד אמצע סעיף 674),  
י.ש. שפירא,  
ז. שרף.

נעדרו השרים:

י. ספיר (בחו"ל),  
מ. קול.

מ. ארנון - מזכיר הממשלה  
ר/א ח. בר-לב - ראש המטה הכללי של צה"ל

רשמו - י. מימון (עמ' 2 - 106, 55 - 107)  
ר. שבתאי (עמ' 56 - 105)

סדר היום:

674. ענינים מדיניים  
675. נסיעות שרים  
676. מינוי מנהל כללי למשרד הדתות  
677. מינויים בשירות החוץ

2  
111  
112  
112

674. ענינים מדינייםר"מ הגב' ג. פאיר:

ישנה התפתחות די רצינית, ואולי אפילו חמורה,

בינינו ובין האמריקאים, ואין דרך אחת מאשר

להביא את זה למסלה כולה, בתוך זה דברים, כשיקראו לפניכם את כל החומר,

לא יהיה צורך בפירושים, מה זה עלול להביא לנו אם הדברים יודלפו.

זוהי ישיבה מבחינת ועדת השרים לעניני בטחון, והחומר הזה יהיה תחת

צנזורה. אבל אני מבקשת עוד הפעם להזכיר לכם שישנם כתבי חוץ וישנם

כתבים ישראלים שהם נקראים **stringers** והם צריכים רק קצת לשוחח

עם אנשים על ענינים אלה והענינים עלולים להגיע לאן שאינם צריכים להגיע.

אבל אין אני רואה לעצמי רשות לא להביא את כל החומר למסלה. הדבר

הוא באמת הסודי ביותר <sup>(לע)</sup> בין <sup>(לע)</sup>ארצות הברית וביני. אבל איני יכולה שלא

להביא את החומר הזה. אחרת לא נראה לפנינו את כל התמונה. אין אני

צריכה להגיד לכם מלה נוספת. אני מבקשת שבמקרה זה לא יובאו הדברים

גם למרכזי מפלגות. בדרך הטבע אני מבינה שלשרים יש עוד מספר אנשים

סחוץ לחברי הממשלה, שהם חושבים שצריך לדווח להם, וזה לא מתוך כוונות

רעות. אבל לפעמים אנחנו מגיעים לדברים, שכל אחד מאתנו אישית מוכרח

לשאת באחריות מבלי להביאם לאחרים.

השר א. אבנר:

היה ידוע בימים האחרונים שארצות הברית מבקשת את

החלטתה גם בענין ההענות לתביעה שלנו למסמכים וגם

לגבי מה שהוגדר כ"יזמות מדיניות". לגבי היזמות המדיניות הרי מאז

ה-22 במאי בשיחה עם נייכסון הם מדברים על היזמה הזאת באופן כללי מבלי

לפרש בדיוק למה הם מתכוונים. ואילו בסיכום שהביאו לנו שלשום, התבהר

האופי של היזמה המדינית וגם נוצרה בעיה של הקשר בינה לבין בעיה

החיסוס.

כרקע לכל ההתפוכות, שאדבר עליהן, יש לציין כי

סעולם לא היתה דעת הקהל בארצות הברית כל כך מאוחדת ורחבת-ביטוי לסובת



השר א. אבן:

ענין כל שהוא כמו לטובת הענין שלנו. העתונות כולה והקונגרס במרה  
 שלא היה כמות בשום ענין אחר, תובעים גם עמידה איתנה נגד ההתערבות  
 הסובייטית וגם במיוחד אספקת נשק לישראל. זה יסביר לא רק את המיסמן  
 שאדבר עליו, אלא גם התגובות שהיו עד אז, עד שלש בבוקר כאשר באו  
 אזהרות נוספות ממוסינגטון.

ברבר ביקש שיחה עם ראש הממשלה ביום ו'.

במקביל בתקיימה שיחה בין רוג'רס לבין רבין בווינגטון. בשני המעמדים  
 הללו הקריאו הנציגים האמריקאים נייר, אשר אחרי כן שמו אותו בידינו.  
 פרט לעניני גינונים וניסוחים אביא את העיקרים המהותיים שבנייר הזה:

"A. The political and military situation in the area has reached such a critical point that only new and intensive efforts, by those of us whose long term interests require a peaceful settlement, can have any hope of reversing the present trend toward a long, costly and <sup>lead-</sup>end war of attrition. The <sup>lead-</sup>pressures are mounting on the UAR and Jordan to abandon Security Council Resolution 242, which is the only common framework for a peaceful settlement.

The immediate implications for Lebanon, and the longer term implications for such other moderate governments as Saudi Arabia, Kuwait, Morocco and Tunisia, are dangerous in the extreme. At the same time, Soviet military involvement in the UAR has injected a qualitatively new and potentially open-ended element into the military balance.

B. Israel has asked us to make clear to the Soviets that we will not tolerate their conspiring in a threat to Israeli security and existence. We have made this clear, and will continue to do so. We will continue, of course, to support Israel's survival. There should be no doubts about the constancy for our support in this regard.

C. However, it is also in our national interest to preserve the United States position in the moderate Arab world and in checking further Soviet gains in the area as a whole.

D. We, therefore, need a strong political as well as a firm military strategy; the Soviet thrust is as much political as military, and can only be countered by a comparable two-pronged approach by us.



E. On the political side, there is urgent need to launch a genuine negotiating process between the parties. The key to getting the negotiating process started is to test the commitment of the parties to the principles of Resolution 242, and in particular (1) the UAR's commitment to the principle of acceptance of and peaceful coexistence with Israel, and (2) Israel's commitment to the principle of withdrawal, both in accordance with the Security Council Resolution.

F. Three recent developments offer an opportunity to test Nasser's commitment to peace: (1) his May 1 speech which provides us an opening to put his intentions directly to the test; (2) Nasser's NET TV interview, including his statement of willingness to observe the cease fire for a specified period; and (3) recent indications in our bilateral talks with the Soviets that they are now prepared to move toward our formulations on the specific obligations of peace.

G. We therefore intend to approach Cairo (and Amman simultaneously) with the proposal that Nasser (and Hussein) subscribe to the following formula, which would be in the form of a public report from Jarring to the United Nations Secretary General, as the basis for beginning negotiations - indirect in the first instance - under Jarring's auspices:

//ועכשיו באה הזעה מה יספור יארינו למזכיר הכללי, אם כל הנורמלי  
//סכסוך.

The UAR (Jordan) and Israel advise me that they agree:

(A) That having accepted and indicated their willingness to carry out Resolution 242 in all its parts, they will designate representatives to discussions to be held under my auspices, according to such procedure and at such places and times as I may recommend, taking into account as appropriate each side's preference as to method of procedure and previous experience between the parties.

(B) That the purpose of the aforementioned discussions is to reach agreement on the establishment of a just and lasting peace between them based on (1) mutual acknowledgment by the UAR (Jordan) and Israel of each other's sovereignty, territorial integrity and political independence, and (2) Israeli withdrawal from territories occupied in the 1967 conflict, both in accordance with Resolution 242.

(C) That, to facilitate my task of promoting agreement as set forth



in Resolution 242, the parties will strictly observe, effective July 1 at least until October 1, the ceasefire resolutions of the Security Council.

H. The ceasefire to be effective would have to include an understanding that (1) both sides would stop all incursions and all firing, on the ground and in the air, across the ceasefire lines, (2) the UAR and the USSR would refrain from changing the military status quo (by emplacing SAMs or other new installations in an agreed zone west of the Suez Canal ceasefire line), and (3) Israel would observe a similar standstill on new installations in a similar zone east of the Canal.

// פה פירוש מה זאת הפסקת האש: א) להפסיק את האש; ב) להפסיק את ההסתננויות; ג) שפצרים וברית המועצות ייסגרו מלשנות הסטטוס קוו על ידי הצבת טילים ומיתקנים אחרים שמעבר לתעלת סואץ, וישראל - ממזרח לה.

I. We will simultaneously inform Jarring, U Thant, the British and the French of this initiative with Nasser and Hussein. We will also seek to enlist the support of the Soviets to influence Cairo. In doing so, we will tell the Soviets<sup>(1)</sup> we see a continuing useful role for our joint efforts only in circumstances where there is genuine negotiation in process between the parties, and (2) the alternative to genuine Soviet cooperation is continuation of the military conflict in which not only will we assure the maintenance of Israel's military strength but also further Soviet military involvement risks more direct confrontation with the United States.

J. Pending the UAR response to the foregoing approach, we are not asking Israel to react. While we will press Nasser hard on a ceasefire, we do not intend to make this a breaking point. However, if the UAR responds positively to the negotiating aspect of our proposal (i.e., sub paragraphs (A) and (B) of above formula), we will expect an equally positive Government of Israel response. We recognize that this will require a serious and difficult political decision by the Government of Israel. We have never concealed from the Government of Israel, however, that we do not agree with its formula of "direct negotiations without preconditions". We have consistently held to the view, which we understood was also Israel's position in June, 1967, that when Israel won the war which was thrust upon it in 1967, its overriding goal should be peace substantially within its 1949-67 borders. Given the risks the Government of Israel is asking us to undertake in its interests in the area, we believe the political risks we are asking of the Government of Israel are reasonable -- the more so since



הסר א. אבן:

they are based on the solid assurance of our support for Israel's survival."

עד כאן הפרק הסודי, ובשני המקרים רוב דם וברבר,  
לא רק אמרו שהם אינם מבקשים את תגובתנו, אלא הם אמרו שהם מאז מבקשים  
שלא נגיב.

100 דה"מ י. אלון: גם לא בחיוב ?

הסר א. אבן: הם ברצינות מבקשים שלא נגיב. זהו תרגיל של

בדיקת העמדה הערבית.

עכשיו בא פרק על הצד הנטחוני.

"K. On the military side, we will continue to make our resolve clear to the Soviets. So far as military assistance to Israel is concerned, we will continue to be responsive to Israel's requests in keeping open the normal logistical supply line for equipment, spare parts, expendable supplies and production technology. With respect to the current list provided us our response is affirmative on: Hawk ground-to-air-missiles, bombs, tanks, radar, acceleration of spare parts deliveries and F-4's and A-4's.

L. On aircraft; pending the outcome of these political initiatives, as an interim measure we are prepared (A) to deliver 3 F-4E Phantoms in July and 3 in August (this will not affect the scheduled delivery of 6 RF-4's in 1971); (B) as replacements for past and projected future attrition, to earmark from future production 18 additional Phantoms and 16 Skyhawks which will be available for delivery to Israel beginning in September at the rate of 4 Skyhawks per month for four months, 5 Phantoms each in September and October, and 4 Phantoms each in November and December, unless such deliveries at that time would jeopardize any ongoing negotiations between the parties which may be in process; and (C) to work out and explain to Israel a detailed contingency plan making it possible to deliver F-4's and A-4's rapidly to Israel out of United States inventories if the situation should require it.

M. We expect that Israel will continue to refrain from resuming deep penetration raids over Egypt whether or not a ceasefire is achieved.



קצת פשוטות הפלים האלה:

"whether or not a ceasefire is achieved."

"We believe the interim measures described must be held <sup>discreetly</sup> ~~discreetly~~, and we expect Israel to damp down public discussion of the aircraft issue by making clear it is prepared to enter into meaningful negotiations and that it is satisfied with the contingency arrangements which have been made. We count on Israel's cooperation with respect to publicity and to our negotiating proposals in the spirit of the request conveyed to Foreign Minister Eban during his recent visit."

Calm it down !

הם בקשו מאתנו:

N. It is essential to maintain a calm and restrained public atmosphere while our negotiating initiatives are being tested. We, therefore, intend to make a public statement along the following lines within the next week. (Text subject to change.)"

הבוקר קבלנו מהם עוד הדגשה, שהנוסח יכול להשתנות. אבל אקרא מה שהם הוציעו שלשום. זוהי הצעת ההודעה שרוג'רס יתן במסגרת עתונאים בסוף השבוע.

"In view of the serious nature of developments in the Middle East in recent weeks, we have undertaken a thorough review of all aspects of the problem. We have concluded that the most immediate and compelling need in the area is for the parties to stop fighting and start talking in accordance with the resolutions of the United Nations Security Council. We are currently taking a number of steps to this end.

We have also weighed carefully Israel's most recent request for the sale of additional aircraft. We have come to a judgment on this <sup>matter</sup> ~~matter~~ in light of our principal considerations: (A) that the overriding objective is fresh efforts to achieve a stable peace in the Middle East through negotiations under Jarring's auspices; (B) that United States support of Israel's existence and security remains firm;

השר א. אבנר :

- (C) that there is an urgent need in the area in the days ahead for prudence on the ground by all concerned;
- (D) that the USSR has installed SA-3's in the UAR and is operating them with its own personnel, and its pilots are flying operational missions in the UAR; and (E) that the United States strongly desires to maintain its friendship with all countries in the area who desire our friendship.

In light of these considerations, we have decided that for the period of time during which the efforts to get the parties to stop shooting and start talking will be pursued, deliveries of aircraft to Israel will be limited and not go beyond the total number contemplated under previous contracts. At the same time, we have also made contingent arrangements which will put us in a position in the future to provide Israel with replacements of aircraft if the situation so requires.

O. We are informing Israel now of our moves in the straightforward spirit we believe should characterize our relations. We cannot overstress the importance for US-Israeli relations of discretion in this matter; it is imperative to avoid any actions which could prejudice Nasser's reaction. There must be an opportunity for movement by both sides without the glare of publicity. Pending Nasser's reaction, we urge Mrs. Meir to hold this matter within the circle of her closest advisers and particularly not to make it a matter for full Cabinet consideration until we have had reactions from Cairo and Amman and have had the opportunity for a further discussion with her."

לגבי הסעיף האחרון אמר: אולי כל העניין אינו

מחייב הכרעה. למה לכם הגיב, לקבוע ולפרסם? הנקשה היא לא רק לא להגיב בפרהסיא, אלא לא להביא לידי שום קביעה רשמית של עמדת ישראל.

? contingency

מה בדיוק פירוש המלה

השר י. גלילי :

מקרה שאולי יקרה.

השר א. אבנר :



אולי תקרא עוד הפעם את הקטע בדבר הסטוסים.

השר מ. בגין:

(קורא באנגלית ומתרגם) "לגבי סטוסים, עד

השר א. אבן:

אשר יתברר גורלן של היזמות המדיניות הללו

וכאמנתי-בינים אנוחנו מוכנים: א) לשלוח לישראל 3 פנטוסים ביולי,

ו-3 באוגוסט, וכל זה בלי לפגוע במשלוח המתוכנן של 6 פנטוסים מתוקנים

בשנת 1971. ב) כתחלופה לשחיקה באויר והצפויה לעתיד, יש להועיד

18 פנטוסים נוספים ו-16 סקיי הוקים ל-1970, שיהיו מצויים לשיגור בישראל,

החל מספטמבר, בקצב של 4 סקיי הוקים כל חודש לארבעה חדשים מספטמבר,

5 פנטוסים בספטמבר, 5 פנטוסים באוקטובר, 4 פנטוסים בנובמבר

ו-4 פנטוסים בדצמבר, אלא אם כן משלוחים כאלה במועד הנקוב יהיו עלולים

לשבש משא ומתן המתנהל בין הצדדים, אם <sup>כזה</sup> כאלה יהיה במהלכם. (ג) נוסף על כך

לעבר ולהסביר לישראלתכנית-חירום מפורטת, שתאפשר לארצות הברית לשלוח

פנטוסים וסקיי הוקים במהירות לישראל שמתוך המלאי של ארצות הברית, אם

המצב יחייב זאת."

אולי מותר לי לשאול הבהרה? אין אבי מבין

השר ע. ויצמן:

אפילו באנגלית די פשוטה מה ההבדל בין

3 ביולי ו-3 באוגוסט ובין יתר 18 הפנטוסים.

הם אוסרים כי שלושת הפנטוסים ביולי

השר א. אבן:

ושלושת הפנטוסים באוגוסט יטופקו ללא כל

תנאים, השעה המתוקנים ב-1971 ימסרו לפי השווי, היתר יימסרו גם כן

אלא אם כן משלוחים כאלה במועד הנקוב יהיו עלולים לשבש משא ומתן המתנהל

בין הצדדים, אם <sup>כזה</sup> כאלה יהיה במהלכו.

רה"מ הגנ"ר ג. מאיר:

השר מ. דיין: הם אומרים במפורש בקטע האחרון שבהודעה

הפוטבית יגידו, כי בשלב זה באשר למתן צסק לישראל לא יחרגו מההסכמים הקודמים. ההסכם הקודם מדבר על 50. הם אומרים שזה נוספים יבואו בכל אופן. אבל בפוטבי יאמר רוב'רס: לא נחרג מההסכם שעשה ב'ונסון, לא ניתן צסק נוסף.

השר א. אבן: לפי ההסכם הקיים אינם צריכים לתת אף אחד ביולי ובאוגוסט. עוד 6 בקשנו לשם פיתוח.

השר י. גלילי: והם רוצים שנקבל כל זה מתוך שביעות רצון ?

השר א. אבן: הם רוצים להודיע הודעה ושישראל תיצור אקלים חיובי ותדמוז שיש דברים שתוכננו כלמקרה שעת-חירום ושזה מעורר סיפוק. על כן הקדמתי דברי רקע על הפצב הצבורי ועל האקלים בארצות הברית.

לגבי 34 המתוכננים לשארית חודשי 1970 ההסבר שלהם הוא שזוהי תחלופה לשחיקה בעבר, בהווה ובעתיד. תמיד אמרו לנו שזוהי בכלל הנסקה שלהם לאספקה.

השר ז. ורהפטיג: מדוע פנטומים יותר מאשר סקייחוקים ?

השר א. אבן: הלוגיסטיקה פה אינה חשובה. הם אומרים שאינם נוקטים עכשיו תכניות רחבות. זוהי הצעתם לשארית חודשי 1970. אשר ל-1971 יבקשו מאתנו משה ופתן.

הרמטכ"ל ר/א ח. בר-לב: פנטומים יש להם במלאי, וסקייחוקים הם צריכים



השר א. אבן:

אשר להתפתחויות הדיפלומטיות: היתה שיחת ברבר

עם ראש הממשלה בהשתתפותי ושיחת רוג'רס עם

רבין. ראש הממשלה אמרה, שלדעתה זוהי ההתפתחות הרצינית ביותר שחלה

ביחסיו מאז שנת 1967, שנוסף על כל מה שיש לנו לומר על התוכן ועל

הניסוח של עמדתם המדינית, הרי בפעם הראשונה נוצר קשר של התנייה

conditional בין אמפת מסוימת לבין יחסנו לענין מדיני.

היא סקרה את כל מה שהיה מספוטבר עד למרס ועד למאי וכל ההתחייבויות

שלהם וכל האורות הידוקים שלהם, והנה לפי הפירוש המדויק של הניסוחים

כל זה מוליד בוודאות ששה פנטומים ו-34 מסומים נוספים, אשר סימן

שאלה מרחף עליהם וזהו דבר שהוא מעבר לכל חומרה שבפינו לה, אשר בשום

אופן היא לא תקבל על עצמה לא לשתף את הממשלה כולה בגישה זו, כי אנו

מסטר שאיננו פועל בצורה זו כפי שהם מציעים. אפילו הם אומרים שהם

מספים לתגובה ערבית, אנחנו חייבים לקבוע עמדה מיד. היא הוסיפה ואמרה

כי זה אינו מניע לעם הזה במצב הזה ושלמעשה יש מה כניעה מוחלטת לרגישויות

האמריקאיות כלפי נאצר ושהו נצחון בשבילו. זה לגבי עצם ההחלטה.

עוד יותר מזה ההלם הפסיכולוגי שההודעה הפומבית מביאה. למעשה הם אומרים

לעולם כי לא יהיה בתקופה הקרובה אף מסום אחר נוסף מעבר למה שחייב,

בין שזה נכון ובין שאין זה נכון באופן מתימטי, אבל זוהי הבשורה שנותנים

לעולם, לעמים שלנו, לסובייטים וכו'. אם כן זהו הפירוש שהם מתנצים קשר

של התניית בטחון ישראל באיזה מהלך מדיני, שגם עליו יש לנו כהנה וכהנה

ערעורים והתנגדויות.

באותה שיחה לא נכנסנו לפרטים לגבי הניסוח המדיני

שלהם, אבל אמינו: We reserve our position ובינתיים אנחנו

מביעים הסתייגויות מרכזיות לאמר, שלגבי הניסוח אתם מצטטים את החלטת מועצת

הבטחון, לגבי השלום אתם מתייחסים רק בעקיפין לענין של הגבולות הבטוחים

והמוכרים.

השר א. אבן:

בשיחה, שהיתה אחרי כן עם ברבר, הסברתי לו

שיש מצדם התיחסות לעמדתנו ב-1967; על

completely inaccurate

אני ארחיב את הדבור אחרי כן. ואשר בכל הנוגע לנהלל של משא ומתן

ולבסיס של משא ומתן, הרי מקבלים למעשה את הרגישויות של נאצר.

אשר להפסקת האש, ישנן שתי תקלות בהצעה שלהם: האחת שמסלימים עם המושג של הפסקת אש ארעית (השר מ. גנין: מותנית). עד אוקטובר, כאילו צריך לומר

להם שב-2 באוקטובר מותר לירות, ושנית, גם זאת הם אומרים לנו, שהם לא

יראו בדחיית הפסקת האש על ידי נאצר דבר מה שימוטט את כל הפבנה, שהם

יעשו אמנם מאמץ גדול להביא לידי הפסקת האש והפסקת האש צריכה לכלול

סניעת חבלנות ומניעת הצבת טילים ואיזה standstill. אולם אם

נאצר לא יקבל זאת והוא יקבל רק את המהלך המוצע למשא ומתן, הם בכל זאת

יגיעו לנו להענות להצעות שלהם על קיום המשא ומתן.

ראש הממשלה תאמרה באופן ציורי את התמונה

שהיה לפי זה: שאנחנו נהיה יושבים ליד השולחן בשלב הזה רק עם יארינג, נשק יוסיף לזרום בחופש מוחלט מברית המועצות למצרים, הם יוסיפו להפגין, להפציץ ולחבל בכל המקומות, שהרי ה-

cease fire optional

הסובייטים יוסיפו להציב את הטילים ואת כל יתר המיתקנים, שהרי ה-

איננו הכרחי וכך תשב מצרים ליד השולחן מתחזקת, מתעצמת ויורה, cease fire

ספגיה ומפציצה, ואנחנו נשב ליד אותן השולחן כאשר יש בידינו 6,

וזוהו "גזר" כזה, וסימן שאלה מרחף לפני 34 האחרים, שבכל יום יוכלו

הערבים לומר לכם, שאם אתם תמחקו אותם מספטמבר, אתם אחראים לשבירת מהלך

המשא ומתן. למה אנחנו צריכים

Why should we negotiate ?

ללשכת לשולחן בתנאים אלה של חוסר איזון ?

לא אוסיף ואפרט את כל הדברים החמורים שנאמרו

על המצב הקריטי המתהווה עקב ארבע תופעות: על קשר ההתנזיה בין בטחוננו



21.6.70 - תשל

השר א. אבן:

לבין איזה מהלך סדיני, על האופי והתוכן של ההצעה הסדינית, אע"פ  
הזה להפסקת האש, וכדי להוסיף פגיעה ועלבון - התביעה שאנחנו ניצור  
אקלים חיובי מסביב להודעה הזאת..

הבקשה שלהם שנאמר  
We are satisfied with  
the contingency.

רה"מ הגב' ג. מאיר:השר א. אבן:

לגבי מה שיהיה ביולי ובאוגוסט, לא יאמרו

ולא כלום, לגבי מה שיהיה אחרי כן יבידו שישראל

באה על סיפוקה. התשובה שלנו היתה אא נפרצת.

ברבר די הזדעזע. בערב בכל זאת, על פי

הנחיות, אמר שהוא מקווה ומבקש שנשאיר את הסירוב הראשון לערבים.

למה לכם להיות אחראים לכך? והרי אם הם לא יקבלו את כל העניין הזה,

כל העניין הזה איננו עומד. הוא אמר: אנחנו מבקשים אתכם לא להגיב, לא

רק לא לפרסם אלא גם לא להגיב באופן רשמי דיפלומטי.

היתה התקשרות אתו מאוחר יותר בערב בשם

ראש הממשלה. הוא נתבקש להביא את עמדתנו, - הרי השיחה היתה מאד

סגורה וארוכה - שעמדתנו היא שלילית, שאנחנו דוחים את כל הגישה הזאת.

אנחנו כן נדון על זה בממשלה ואנחנו בשום פנים לא ניתן את התרופה הזאת

לגבי יצירת האקלים הצבורי החיובי.

מה שאמרתי לו הוא: לא צריכה להיות כל

רה"מ הגב' ג. מאיר:

אי-הבנה בינינו, שאני מתנגדת לזה בכל

תוקף, אני מביאה את זה לממשלה, אני אמליץ לממשלה לדחות את זה. אני

מעריכה שהממשלה תקבל את ההמלצה שלי.

השר א. אבן:

שכנו לב למה שהוא ייחס לנו לגבי עמדתנו

בעבר. ואחרי שניסרה באויר ההודעה הזאת

שלשום, היתה לי אתמול שיחה קצרה עם ברבר לגבי העניין של 1967. אמרתי

כי לפי המיסמכים יש פה סתם טילוף, שגם אז אמרנו, שלא גיבשנו שום

השר א. אבן:

עמדה לגבי תנאי הגבול המזרחי שלנו, איפה זה יהיה, וגם לגבי גבול מצרים  
אמרנו או היה איזכור של הגבול הבינלאומי, על כל פנים לא דובר על הגבול  
של קרי שביתת הנשק משנת 1949, והיתה גם תוספת של "צרכי בטחונה של ישראל".  
על כל פנים התייחסות כל שהיא לגבול של שביתת הנשק אינה מדויקת, וודאי  
שאינן היא מדויקת לגבי ירדן, אבל אפילו לא לגבי מצרים. תוספת ואמרת  
כי ב-2 בנובמבר 1968 הבאתי את הסיכומים החדשים שלנו לגבי הגבול עם  
מצרים. על זה הוא אמר שהוא מאשר את דיוקם של הדברים שאמרת, אבל  
לפי פירושו ההתייחסות כאן, היסוד לכך הוא what Israel thought when it

went to war? התייחסות היתה לכל מיני הודעות שישראל לא יצאה לקרב

לשם כיבוש, כדי להתפשט על שטחים, כי אם להשיג את שלומה ובטחונה,

לאמר שאם אני מדבר על מה שמסרנו ב-1968 אני צודק, אבל היו התבטאויות

אחרות לאו דווקא במסגרת ההיא. באותו מעמד הוא מסר שהוא הבריק באופן

מאד באופן מה שמסר לושהוא מצפה עוד באותו יום לאיזו שהיא תגובה

ושהוא איננו יודע עדיין על תגובות של ברית המועצות או של הערבים. הוא,

ברבר, אישית סבור שהאפשרות שהם יקבלו זאת, היא של 1%. על כן אין הוא רוצה

שאנחנו נהיה הראשונים בתגובה.

זה כבר נמסר לערבים ולרוסים?

השר ש. פרס:

אני מניח שכן, אבל וודאי אין הם מוסרים להם את

השר א. אבן:

כל השדיוול של הפנטומים, כי מה זה עסקם.

או כן או לא.

השר ש. הלל:

הוא אומר מה שהם החליטו. הם אינם מוסרים שום דבר

השר א. אבן:

לערבים על האספקה, וזה מתקבל על הדעת. הם אינם

מוסרים שום דבר על ה-34 ועל ה-6 ביולי ואוגוסט ועל ה-6 האחרים של 1971.

הם מוסרים להם בעניין הנשק רק מה שיהיה בהודעה הרשמית. שנית: אין

מוסרים להם שעניין הפסקת האש איננו breaking point כי הוא הוסיף,



השר א. אבן:

כאילו בתבונה רבה, שאז זה היה באמת מבטלת את כל הערך של הפנייה, הם דווקא יציעו את הפסקת האש כאחד הסעיפים שהם תובעים מהם. אבל כדי לא לרמות אותנו, כאילו סירוב הערבים להפסקת האש מסיים את כל המהלך האמריקאי, ראו לנכון לומר לנו שאין זה כך. אפילו יסרבו הערבים לקבל את הפסקת האש, אבל יקבלו את המהלך המוצע למשא ומתן, אמריקה לא תראה את זה כ- *breaking point*, היא לא תראה את כל המבנה כאילו נתפחל.

אבל להם לא יאמרו: *It is not a breaking point*. להם הם יציעו את ההצעה

הזו למשא ומתן; ולגבי הנשק שום דבר פרט למה שתיכננו לומר בהודעה, לאמר שבשלב המידי מוסיפים הם למסק לא מעבר למה שהוסכם, ויש כל מיני *contingency plans* לגבי מה שיהיה אחרי כן. ולפי

הסבירי תהיה איזו תגובה ישראלית מחייבת על כל העניין.

הוא אמר עוד דבר. הוא אמר מה שעשה עלינו רושם,

הדברים שאמרנו לו, שאין שום אפשרות שההודעה הזאת תוכל להפיק מאתנו

סיפוק, זה פגוען להגיה שזה לא יעורר אצלנו המתייגות נפרצת עם כל

הכרוך בהבעת התערומת שלנו בעולם.

ההודעה הרשמית שקראת לפנינו היא הנוסח האחרון ?

השר ו. שם-טוב:

השר א. אבן:

לא. בדבר אמר שהוא ימסור כי התקנה שישראל

לא תתפוצץ בזעם היא לדעתו תקנה-שוא, כי אין

זה ריאלי. הוא מזדהה אתנו בענין זה, לא עם השאר. הוא אמר שהוא יוסיף

להדגיש את הדבר הזה. אבל הוא אמר - אם כי איני בטוח שזה נכון - שטרם

קיבל תגובה. הוא התחיל אתי ויכוח לאמר שאין זה נכון שכאן התבנייה,

זה אינו נכון, אין כאן *condition* / ישנה הבטחה לטק לכם את

המטוסים, אין שום *conditionality*, אנחנו מתנגדים למה שראש הממשלה

אמרה, למה שאתה אמרת ולמה שפר רבין אמר שקשרנו את זה עם איזה מהלך

הער א . אב :

מדיני. הוא אמר: ישנה החלטה לספק לכם 40 פטוטים השנה. המקרה הזה הוא כל כך רחוק. אם תהיו על סף השלום, אולי גם אתם תרצו קודם כל לבטור את השלום. אבל זוהי אפשרות כל כך רחוקה. הוא הוסיף עוד דבר: אם תעיינו בהסכמים שיש לכם על הפטוטים ועל הסקייחוקים תמצאו שגם שם יש איזה סין clause לרגל נסבות מיוחדות וש אפשר לשנות.

הם כבר עשו זאת.

: 1037 . Y 757

**אמרתי: אם זה כל כך ברור, מדוע צריך היה להוסיף**

128 . 8 707

זאת ? היא אמר : . You have got me

הרנ'יות שלהם בענ'י ה- conditionality

שבאה לידי ביטוי אתו, באה יותר ברורה בשיחה המקבילה שהתקיימה בין  
רוג'רס והשגריר רביין, למעשה בעצם אותה השעה שישבנו עם ברבר. והנה  
דברי השיחה הזאת:

"שיחה עם הסוכר בזכחות סיסקו, אטרטו.

וסתקאזו וסצדנו הציר רביב. המזכיר פתח באומרו כי הקדישו הרבה מחשבה לבעיה ומה שהוא הולך להגיד אינו משקף את דעות מחלקת המדינה בלבד, אלא דעת המייסד כלל. זו גישה כוללת. בשלב זה לא דברו עם שום ממשלה זרה בנושא זה. מחר יעבירו הצעות למצרים, ירדן, כרית המועצות, יארינג, או טאנז, בריטניה וצרפת. הם אינם מצפים לשום תשובה מאתנו עד שיקבלו תגובה מאמר. המזכיר חזר מספר פעמים על נקודה זו באומרו:

"It is vitally important that we will get no reaction from Israel and no public discussion until we know Nasser's reaction."

positive Israeli response      אם נמצא רצון בחי"א, הם מסכים ל-

להצעותיהם. כאן קרא המזכיר מהנייר פרטי ההצעות כולל ההודעה הפומבית  
שעומדים לפורסם ומסיבת העיתונאים שהוא יקיים באמצע השבוע הבא.  
אסרת כי אינני יכול להגיב אלא בדיוני לשאול



21.6.70 - חשל

השר א. אבן:

רק מספר שאלות הבהרה. אני מבין כי זהו הנייר שהם יציעו למצרים וירדן  
מבלי להתחשב בדעתנו, אחרי כן ירצו לחכות לגובתם ובינתיים הם ימשיכו  
to keep in abeyance את ההחלטה בדבר המטוסים כי ששת המטוסים

שמדובר עליהם הם במסגרת המספר הכללי שהוחלט לספק לנו ב-1968. רוג'רס  
אמר כי אין זה נכון. זו תוספת של ששה ומיטקו העיר כי זה רק מוצג כן  
בהודעה הפומבית. שאלתי האם אני מבין נכון כי כל יתר המטוסים הם על  
contingency ותלויים במה שיקרה במישור המדיני ופרושן של דבר  
בסיס של

שאין החלטה לתת לנו יותר מחמשים מטוסים. רוג'רס השיב: You are not

חזר על המסרים עם התאריכים ואמר כי מדובר בששה מטוסים right.  
נוספים, סך הכל 6 בנוסף ל-50 והיתר בחודשים ספטמבר-דצמבר, אלא אם כן

delivery should jeopardize negotiations. If the negotiations hold out a  
promise of success there is no sense in supplying planes. These are political  
developments that are quite unlikely, but we want to take advantage of what  
we think is a timely opportunity to get negotiations started. We would hope  
that you would understand our position and cooperate in trying to work this out  
peacefully. We expect the cooperation of your government. I interjected by  
saying that this means that all additional planes are subject to political  
developments. The secretary said their decision is a decision and there is no  
other decision required in September. The only reservation is that should the  
delivery upset negotiations - it is a commitment with this single reservation."

השר ח. לנגרן: single !

"This is an important decision. We can fly the planes over within 24 hours. We want the cooperation of your government  
to develop the climate. It is very important to try for our national interests.  
There are military considerations important to your survival and political  
considerations important for our national interests."

זה באמת הבהרה.

השר ח. לנגרן:



128 . 755

"I repeated my question as to whether I understand correctly that the decision is subject to political developments in September.

Rogers said well, that is true in any situation. A government can change its mind. Look what France did."

What an example !

30 ראש הממשלה \* אלון :

: 12K . K 753

"We will only change our mind if it jeopardizes negotiations. For political considerations this is the way we want to phrase it. The decision has been made. I would hope you wouldn't press that point. It is not valid. I said that we are dealing with this matter since the visit of Prime Minister in September. They assessed and reassessed the balance and in March the Secretary delivered his statement and emphasized that if there should be a change in the political or military situation the US would act, and for all practical purposes I cannot say that we can rely on these planes. Since then there have been changes. The Secretary said that he knows all these arguments and if we don't believe them...

Sisco interjected and said that he finds this incredible. I said that I didn't use this terminology, he did. Sisco said that if there were no decision the delivery would terminate now, but there are six additional planes and the Secretary remarked which are more than replacement requires.

I continued by saying that I am not in a position to react on the political initiative but every attempt to start off a new initiative from a position of weakness of Israel, namely when our sources of supply is not assured, is not likely to be successful. Lack of balance never produced a situation likely to advance a political settlement. Rogers asked whether I mean that our balance is not enough to win a war now and if so this is different from what our Chief of Staff has said.

I replied rhetorically that to win a war against the Russians certainly not. The Secretary said that he must say frankly that it seems to him that we do not have an interest in getting negotiations started. The US has been very helpful in military support and we always seem to be negative."

כמדומני שהם הבטיחו אז התייעצויות מוקדמות.

השר . י . גלילי :

הם "הוריעו" יום לפני זה.

ד'ה'ס' הג'ב' ג' . ס'א'ר' :



אמרי לבירור:

השר א. אבן:

You promised prior consultation, and all you gave us was prior communication.

"I inquired why does the Secretary think that we seem always to be negative. The Secretary said that this is the impression from my words that it is not a good time for an initiative. In his view it is the best possible time to get negotiations started. US is in the interest of all of us and in the interest of mankind.

I said that it would certainly be the best thing to achieve peace. The Secretary said that they would hope that our Government would cooperate in terms of not having a public discussion and that nothing would happen in the military field to make this impossible. If the initiative is scuttled the blame should fall on the Arabs and the Soviets, not on Israel and the US.

Sisco remarked that he would like to remind us that in his conversation with Eban the President twice emphasized that he hoped that the US will have full assurance on our part on any initiative. The Foreign Minister said of course that he will have first to look at it, but Sisco wants to emphasize the force of the President statement to the Foreign Minister. At this point the conversation with the Secretary ended and we continued in Mr. Siscos office.

Sisco said that only if the delivery would jeopardize successful negotiations would the decision be reassessed."

"שאלתי את סיסקו אם מחר <sup>למחר</sup> ארצות הברית ישירות למצרים בלי הרוסים. סיסקו אמר כי ידברו עם הרוסים באותו זמן. אך ההצעות הן ישירות מארצות הברית לקהיר ועמאן. בשלב מסויים זה יעבור גם לארבע באמצעות יארינג. הוא הוסיף כי יש לו בקשה אחת אלינו. זוהי קטגורית החלטה חיובית ואנחנו נעשה שרות רע לממשלתנו אם נאפייין אותה כהחלטה לא חיובית. אמרתי כי אנחנו מדווחים כל מה שהם אוסרים מבלי להתחשב אם זה תואם את דעתנו או לא. סיסקו המשיך כי כאשר להודעה פומבית יתכן והיא תעבור שינויים, אם אמנם כך יהיה, ימסרו לנו מראש. חזר על כך שזאת התחייבות לפסק מטוסים בנוסף לחמשים

השר א. אבן:

ואין זה מהאינטרס שלנו להציג אותה כהחלטה פומבית יותר מאשר היא באמת  
ועל כן הוא סציע לא להשתמש במלה subject . אמרתי כי זה 85

סטופים פחות מאשר בקשנו, אולם אני מבין כי זה רק לשנת 1970. סיסקו  
אמר שהוא שמח שאנחנו מתחילים להבין העניין. החלטה נתקבלה ולא  
יהיה צורך בהחלטה נוספת בספטמבר והצד השני של המסבע הוא בקשתם  
מאתנו להסנע מכל בקשה פומבית לרכש ב-1970. באשר ל-1971 נוכל לבוא  
אליהם ללא פרסומת וידברו אתנו. אך ברצונם למנוע הצורך בתשובה לבקשה  
פומבית כפי שעשו זאת במרץ וכפי שיעשו זאת עתה.  
אמרתי כי ההודעה תיצור בעיה בבית וכאן כי לפי ההודעה אין רמז להחלטה  
והדגש הוא על העניין הפוליטי.

סיסקו אמר כי כל מה שמצפים מאתנו בהתפרסם ההודעה הוא  
an expression  
of satisfaction with the contingent arrangements.

אמרתי כי זה נאמר גם בעבר, ההבדל היחידי שהפעם לא ייאמר  
. in abeyance

סיסקו אמר כי מה שנדרש מישראל זו התחייבות לעקרון הנסיגה  
המבוטס על החלטת מועצת הבטחון. זה משאיר לצדדים חופש לנהל משא  
ומתן על הגבולות, מבלי לקחת בחשבון את הפירוש הערבי-סובייטי. באם תהיה  
תגובה מהערבים היא וודאי תהיה בנקודה זו.  
הערכה והמלצות בנפרד.

השגריר מצרף את ההערכה הזאת:

"מהות המהלך הנוכחי הוא כדלקמן:

שיטת הדגש על שבירת הקפאון המדיני במאמצים להגיע לפתרון  
בדרכי שלום של הסכסוך במזרח התיכון. זאת כאשר הוקצב זמן מוגבל (לפחות  
בשלב זה) להשגת שבירת הקפאון. לפי מה שנמסר לנו הרי הנוכחה למספר  
חדשים (עד ספטמבר או אוקטובר 1970) היינו עד התקופה, שבה ינסו  
לנהל את התסרון אם לא יתפוצץ עקב תגובות מידיות.



השר א. אבן:

"כל היתר כפוף למאמץ זה ומכאן:

1. אין אספקת מטוסים לישראל במספר החורג

מכפי שהוסכם בשעתו. לפיכך ההחלטה בשלב זה לספק עד ספטמבר רק 6 מטוסי פנטום במקום 6 מטוסי פנטום-צילום שמועד אספקתם מתחיל רק ב-1971. כמו כן שלא לספק לישראל כל מטוס מסוג אחר (סקיהוק). ביחס ליתר הפריטים שהוסכם לספקם, הרי אין להם חשיבות מדינית וממילא אושרו קודם לכן. פרט לטנקים שממילא מועד אספקתם יהיה פחות אחת וחצי עד 2 שנים ממועד חתימת ההסכם לגביהם." אני מבין שמדובר בטנק שאיננו מיוצר עדיין.

הרמטכ"ל ר/א ח. בר-לב: לא.

השר א. אבן:

2. ההודעה וההופעה הפומבית של ארצות הברית

תהיינה משועבדות לעובדה שלא מספקים מטוסים

נוספים כל עוד לא מוצו האפשרויות המדיניות במהלך החדש.

3. גם במנעים מדיניים עם ברית המועצות, ארצות

ערב ויתר המדינות עמהן עומדת ארצות הברית במשא ומתן ניתן יהיה לומר

בפה מלא שלא החליטו לספק ואין מספקים כל מטוסים לישראל בשלב זה.

4. אספקת המטוסים הנוספת תלויה ועומדת כשוט הן

כלפי ברית המועצות וארצות ערב ובמיוחד כלפי ישראל שמצבה נראה להם רחוק

בתחום זה."

יש ניתוח של רבין מדוע הנייר איננו טוב. אבל

איני חושב שזה מחדש לגבי מה שאמרנו כאן.

"המסקנות שלפי הערכתי עלינו להסיק מן המשמך

לגבי מהלכינו הן:

א. אינני מציע שניטול על עצמנו יוזמה כלשהי בתחום הודעה צבורית או מהלך

מדיני בשלב זה שיאפשר להטיל עלינו את האחריות להכשלת מהלך אמריקאי זה.

כל מעשה מצדנו שיתן למחלקת המדינה וגורמים עוינים אחרים בממשל ובסניבתו

האפשרות להטיל עלינו האחריות להכשלת מאמציהם בכווננו של נאצר רק יגרמו

תקלות וקשיים חמורים נוספים ביחסי ארצות הברית-ישראל שאינם במצב אידיאלי

השר א. אבן:

בלאו הכי.

הנני משוכנע שנקיטה בקו זה הנה חיונית

ביותר לעתידנו.

הוא אומר קודם כל "מחלקת המדינה" ואחרי  
כן "וגורמים עוינים אחרים".

השר פ. בגין:

עד עכשיו חשבת שמחלקת המדינה היא גורם  
יודותי ?

רה"מ הגב' ג. סאיר:

יש סכבים בין המחלקות ויש בתוך כל מחלקה  
ומחלקה

השר א. אבן:

"ב. עלינו להבהיר לארצות הברית במגע

מדיני עמדתנו לגופת של דברים הכלולים בהצעתם לנאצר ואכזבתנו העמוקה  
מהנסיגה הראשון להתנות מתן נשק הדרוש להגנת ישראל בתנאים מדיניים.

ג. לפי דעתי טוב היה לו ניתן באמצעים

מיוחדים (לוחמה פסיכולוגית וכיוצא בזה) ליצור הרגשה אצל הרוסים והערבים:

(1) שישראל מקבלת מטרות וארצות הברית מרמה אותם. (2) שכל המהלך מתואם

עם ישראל ונעשה רק לצאת ידי חובה. (3) שמטרת ארצות הברית לתקוע

סריז בין ברית המועצות לספרים. כך היינו מסייעים להכשלת המאמץ האמריקאי

לכך צריך להכין תכנית מתאימה וזהירה לביצוע במזרח התיכון, אירופה וכאן.

ד. באשר להודעה הפומבית האמריקאית הנני

מציע לבקוט בקו של "אין תגובה". להעביר כל נסיון להסברת ההודעה למסל

ארצות הברית. זה כמובן קשור בהצעת הכלולה בסעיף ג' ללעיל.

5. לפי הערכתי אין אנו לחוצים בשלב זה בזמן

ומוטב לקיים דיונים שקטים ומסודרים בביתנו הפנימי שיש להם להחפז מבלי

לבדוק העניין בשקט וביסודיות.

כפי שקרה בעבר יש סיכוי שהערבים והרוסים,

קצת בעזרתנו, יוציאו אותנו גם מהבונן שהוכנסנו אליו עתה על ידי ארצות הברית



21.6.70 - חש'ל

השר א. אבן:

בשעה 3:30 בבוקר הגיע היועץ של

הסגרירות למשרד החוץ ומוסר למנהל הכללי את השר הבא מניכסון:

"Dear Madam Prime Minister:

Ambassador Barbour's report of his conversation with you yesterday reached me this morning.

From his report and that of Ambassador Rabin's talk with Secretary Rogers, I am concerned that you are interpreting our decision on aircraft as having an element of conditionality prejudicial to Israel's security needs. I want to assure you categorically this is not the case. There is no relationship in our decision between the question of negotiations and the supply of aircraft. What we have said is simply that a situation might arise where timing would be important to both of us in the course of an effort designed to move the Middle East from a state of ever more dangerous hostilities to a state of peace.

I can assure you that we in no way under-estimate the weight of your concerns. I ask, however, that you study our decision and proposals with deliberation and avoid taking any irreversible action. I would hope that you could adopt a positive public posture towards our efforts. If that is not possible, however, it is my hope that you will reserve judgment and not respond until the other side has reacted. For Israel to take on the onus for the failure of the new effort to get negotiations started between the parties would be a major setback both for Israel and the United States. We will review the public statement in the light of your concerns.

Sincerely,

Richard Nixon."

הסגרירות הסבירה אחרי כן, שכל

השר היה בשעה 3:30, השפט האחרון, We will review the public statement in the light of your concerns  
הגיע רק בבוקר בשעה 7, כנראה בתגובה על כל מה

ששמועז מאבן.

יש מה למשל פסוק כזה: "There is no relationship

in our decision between the question of negotiations and the supply of aircraft"

אחרי זה נדמה לי שאיני מבין אנגלית.

הוא רוצה לסתת.

השר פ. ספיר:

יתכן.

השר א. אבן:

יש פה גם פסוק כזה: "What we have said is simply that a situation might arise where timing would be important to both of us etc."

מזה יוצא כאילו שנינו נצטרך לשקול.

ראש הממשלה אמרה: מי יקבע אם זה כן

jeopardize או לא? האם אתם תקבעו? היו עוד מבעים.

היה סוג עם רבין בבית הלבן.

זה כתוב בכל החוקמות של הסודיות שיש

רה"מ הגב' ג. מאיר:

ב"מחשן" שלהם, כגון "השם לפני הקריאה"

וכו'.

לפני הקריאה?!

השר א. אבן:

השר של הנשיא נייכסון בא אלי דרך מחלקת

רה"מ הגב' ג. מאיר:

המדינה proper channels, יש שר

לא ב- proper channels, שלא עבר את מחלקת המדינה ואת השגרירות.

איש שיחה רם-דרג בבית הלבן מדווח לרבין.

השר א. אבן:

הפגישה הזאת התקיימה מחוץ לכל מסגרת,

אפילו מסגרת פיזית ולא רק מסגרת מחלקתית שגרית. נכח האיש הזה

ועוזרו הראשי כאיש צבא. בא ואמר שנתבקש על ידי הנשיא להעביר את זה

לראש הממשלה לידיעתה בלבד. יש להם מושגים שונים מאד על המסגרת שלנו.

דרך כלל זה מקביל לשיחה עם ברבר. התוספת היחידה היא שאינם פאמינאים

באפשרות של break through מדיני ושאיין אנחנו צריכים לחשוש.

הוא ביקש בשם הנשיא לומר לראש הממשלה שניכסון יעמוד בהבטחתו לספק המספר

המותצה בהתפתחויות המדיניות החל מספטמבר אם עד אז לא יושג שינוי

מהותי במסכת המדיניות. הוא חזר והדגיש את הצורך למנוע דרמטיזציה

הנשיא  
צבורית לקראת ספטמבר. הוא אישית מבקש מראש הממשלה שלא נביא הדבר



26- 25.

סודי ביותר

סב/תשל - 21.6.70

השר א. אבן:

שנית לידי מאבק צבורי או חירור התודעה הצבורית לקראת תאריך זה.  
אבל השיחה הזאת היתה ב-16 ביוני.

רה"מ הנב' נ. סאיר: אולם נתקבל הלילה עוד שדר, שאיש מהבית הלבן  
התקשר עם רבין, יחד עם ארגוב.

(קודאת מהכתב)

השר א. אבנר:

לי ברור שהיום יום א' אין לנו שום אפשרות,

רשות או ענין להודיע דבר פומבית, כי

כל החומר הזה נמסר לנו באופן סורי ואם אנחנו נגיב, הרי יהיה זה מסבך חמור ביחסים עם ארצות הכרית. לא כל שכן לרגל העובדה הברורה, שהתנבואות שלנו עשו רושם מטויים עליהם ויש עיון מחדש בהודעה, כי מה שיחייב אותנו פומבית תהיה ההודעה שלהם.

אני מציע שנקבל את המלצת השגריר לגבי

אי-עשיית מעשה פומבי היום. איני חושב שנוכל לקבל את ההמלצה, כאשר תתפרסם ההודעה, שאנחנו נאמר "אין תנובה". אני בטוח שנצטרך להגיב. אבל יש לי הרשם שמהיום ועד להודעת רוג'רס ביום ד' או יום ה' יהיו בקשר אתנו לגבי ההודעה. זה משתמע מכל הדברים ששמענו הנוקר מברבר ומהאנשים שם.

בהתייעצות עם ראש הממשלה אתמול היא הציעה

שינוסח שדר לניכסון (זה היה לפני שקבלנו את כל הדברים הללו) והוא צריך להעמיד באופן מרוכז את הטיעונים שהושמעו, ובמיוחד את התמונה, שהיא תמונת-בלהות, איך הם רואים אותנו באים לשולחן כאשר המצרים מתחזקים ואנחנו איננו מתחזקים, כאשר הם יורים אצטאצאצא ומפגיזים ואנחנו איננו מפגיזים לעומק, הם מציבים טילים, ועל המטוסים שלנו יש סימן שאלה, ועל כל התוצאה המדינית ולא רק הבטחונית של המצב הזה, ובהדגשה דווקא מפני שאנחנו רוצים במשא ומתן, אנחנו מצטערים שהם שמים "אבני נזף" road blocks למשא ומתן גם על ידי ניסוחיהם וגם על ידי יחסם להפסקת האש.

אני מציע שבכל המצעים אנחנו פאר נתרכז בענין

זה של הפסקת האש. הם מציעים שנשב וגדון עם אויב היורה ומפגיז ומתעצם ומתחזק ולפי הנוהלים שהם נחשבו לגזרתו. אמרתי לברבר: אתם אומרים שהפסקת האש איננה breaking point אבל אנו נאמר, שאולי

breaking point בשבילנו.

אי הפסקת האש יכולה להיות



השר א. אבן:

נוסף על כך שהצעתם להפסקת האש היא בלתי חוקית ובלתי מוסרית, שהם  
קובעים תאריך *permissive resumption of fire on 2nd of October*

אסרתי שאפשר באופן סדעי להוכיח שמישהו בדק את כל הרגישויות של צאצא  
במיקרוסקופ והתחשב בכל הרגישויות הללו. אבל יש מחסור אחד בדבר  
שיש גם רגישויות ועמדות ישראליות, ואיש לא עשה תהליך מקביל לגבי  
עמדתנו. על זה אמר ברבר שאם ההודעה תעמוד, לא יוכלו מבקש מאתנו  
לא להתפוצץ על זה.

האם היום ידוע התוכן לנאצר ולסובייטים?

השר י. גלילי:

יש להניח כדבר וודאי שההצעה הסודית ידועה  
להם. אני מאמין שאינם דנים אתם על לוח

השר א. אבן:

הזמנים של אספקה לישראל.

זה רק לטובתם.

רה"מ הנב' ג. פאיר:

הם רוצים לעטוף את זה בניסוח המעורפל. לגבי  
הנסוח המעורפל אומר הנשיא שהוא מעיין מחדש.  
אבל יש להניח שהסובייטים והערבים וודאי יודעים במה מדובר.

השר א. אבן:

איני נשבע שהיום הם יודעים שלמסך המסא ומתן

השר מ. דיין:

הם מתנים את אספקת הנשק לישראל. אבל זה  
יודוע להם כעבור יום יומיים שבינתיים ארצות הברית לא תתן לישראל נשק  
נוסף.

את אומרת אומרים להם: רק אם תיכנסו למסא

השר ש. הלל:

ומתן, תוכלו למנוע מתן נשק נוסף לישראל.

כרגיל יש קודם להעריך את הסיסמכים ואת

להג'ע לפרסום .XXXXXXXXXXXX

ואם על ידי פעולה ? אני חושב שלשאלה זו אפשר להשיב במסמט אחד: אנחנו

לקביעה זו לא יזה שהוא משא ומתן, והוא במקרה הטוב ביותר, על תכנית

רוג'רס, ובמקרה הטוב פחות לפי הערכתם לדבר שהוא פחות מתכנית רוג'רס.

זהו היסוד למשא ומתן, אם ייפתח כעבור חודש או כעבור שנה או באיזה שהוא

מאריך אחר, וזוהי חזרה לקרי ה-4 ביוני 1967 עם minor

.7p121 modifications or non substantial alterations

דבר שני שאנחנו נדרשים לעשות אותו הוא: בשום

תנאי לא להפעיל, בגד נסיון ליצור יסוד כזה למשא ומתן, את דעת הקהל

באסריקה ואפילו לא את דעת הקהל בישראל.

עלי להוסיף שמכל המיסמכים, לרבות שני השדרים

שהגיעו מהבית הלבן, ביכרת בשאלה זו של הפעלת דעת הקהל, בעיקר באסריקה,

רגישות רבה מאוד. איני חושב שלנו מכל מקום היה כבר נסיון עם מעצמה,

כמו המעצמה האמריקאית, נסיון דומה לבילוי כזה של רגישות, "אל תגידו

בגת או בטינט או בבית הנציגים". חשוב לנו לרשום את הדבר למען קביעת

ה'תרנ"ח

שלישית: עם כל ההבטחות שניתנו לנו בדיעבד,

נדרשים אנו בכל זאת להשלים עם מצב שבו יש ויש התנייה פוליטית לאספקת

מספר מסויים של מסובסטים שהובטח לנו. הלשון האנושית היא גמישה מאוד,

ואפשר במשפט אחד לומר משהו, ואחרי כן עם זאת כמעט לבטל את המשפט. כך

אפשר גם באנגלית וכך אפשר גם בעברית. אבל אל נשלה את עצמנו: זהו היסטור

השלישי שעליו נבנים המיסמכים.



השר ס. בגין:

אני סובר שבשיחות בין סיסקו לבין דוברינין

רמז סיסקו, אם לא למעלה מזה, לדוברינין, שהוא יכול לוטר למצרים או לרמז להם, שאם הם יתבצרו ויסכימו למעין משא ומתן כזה, כפי שהאמריקאים מציעים, הרי עליהם לדעת שאז יש אפשרות שישראל לא תקבל תוספת ציוד.

כפי שאני מבין, לא היתה פגישה ביניהם.

השר פ. ספיר:

היתה אתמול. הם עובדים יומם ולילה, לא רק

השר ס. בגין:

אתנו, אלא גם עם הרוסים ועם המצרים. מכל מקום

זוהי רק סברה, לא הייתי נוכח שם. מכל מקום הנוסח של ההודעה שרוב דם

מכין להודעה פומבית, אינו יכול להיות טובן כל כך בלי תוספת הסברים

בשיחות דיפלומטיות חשאיות. וכאן יש בבחינת פתיון למצרים: הסכימו למשא

ומתן כזה, יתכן שישראל לא תקבל תוספת ציוד החשובה לה.

זהו חלק מהתכנית כדי להשיג על ידי כך את הסכמת

השר י. גלילי:

המצרים.

זהו מה שאמרת. על רקע זה איני מקבל את הבטחון

השר ס. בגין:

שלהם, כפי שהוא התבטא, שגם הפעם יצילונו

הרוסים והערבים.

לא אמר "בטחון", אמר "אפשרות".

השר א. אבן:

אני מוכן לתקן את המלה "בטחון" במלה "אפשרות".

השר ס. בגין:

איני מקבל את הגירסה הזאת שגם הפעם יכולים

הרוסים והמצרים להצילו מן הפח הזה, כמובן יתכן שכן, אבל הפעם הייתי

נזהר מאד מלסמוך על ישועה ערבית-סובייטית. כי איך אמר רוג'רס בעצמו ?

"הרוסים התקרבו כבר לניסוחינו". האמת היא הפוכה, שהאמריקאים התקרבו

לניסוחיהם של הרוסים. כמובן אפשר גם כך לקרב שני צדדים. אבל זוהי

האמת מהבחינה המדינית. וקיימת אפשרות שאיך שהוא יוכלו האמריקאים לפרש

השר פ. בנין:

את התשובה המצרית-סובייטית כתשובה חיונית, ואז, הם אומרים, הם ידרשו מאתנו תשובה.

אני רוצה להעיר פה דבר שהוא וודאי חמור,

אבל אני חושב שבאחד הימים נצטרך לומר אותו. בכל המסימכים האלה עליהם מתהווה הנשיה דמותו של אחד, ששמו וודאי כבר נשכח, דמותו של רנסימן שבשנת 1938 הלך להשפיע על צ'כוסלובקיה. מה הרוח של הדברים האלה? יש מצב מסוכן, מסוכן לשלום, יש תצבורת של כוח, יש אינטרסים, ולכן בא יריד ולוחץ על מי שקורא לו יריד, שהוא רוצה ב-

security

שלו, ב-

של וואמר לו: תיכנע! זוהי הרוח. זה בדיוק מה שקרה בשנות השלשים. ומי צריך להכנע? מי צריך לוותר על כל מה שעמד? המדינה הידידותית, שעליה לוחצים תוקפנים, ובקשר לאינטרסים כאלה של תוקפנות בא יריד ונותן את העצות הטובות האלה. אני מסוכנע שזוהי הגדרה נכונה.

אני אומר זאת עכשיו בחדר שבו של הממשלה.

לדעתי צריך לתת לזה ביטוי גם באותן ההתדייבויות שהתייבה לנו גם בפומבי, כאשר יבוא הזמן של ההודעה הפומבית. יחד עם זה אני חושב שדרושה לנו תגובה מידית, לא פומבית. מבחינת התגובה הזאת לא צריך לחכות אפילו יום אחד נוסף. אל לנו לשכוח שהם מסרו את המסימכים האלה, אולי בעזרת פירוסים בשיחות, גם לסובייטים וגם למצרים. ואם מצדנו לא תהיה שלילה מוחלטת, ללא תנאי וללא סייג - לא פומבית, אבל במיסמך שישוגר עוד היום ללושצינגטון, הם יהיו רשאים להניח שנתנו את הלאו הראשון לצד השני, כאילו בשבילנו זה כן בא בחשבון כיסוד. התגובה צריכה להיות מידית, ולדעתי עלינו לשוב ולהסביר להם את תאוצתנו.

מה הם אומרים לנו? נכון שדרשתם מסא ומתן

יסיר, אבל אנחנו האמריקאים מעולם לא קבלנו זאת. אנו צריכים לומר להם: אמנם לא קבלתם את עמדתנו, אבל עם כל הכבוד למעצמה כמו ארצות הברית אנו לא קבלנו את השלילה שלכם. אני מציע שנעביר אליהם שוב את עקרונותינו.



השר ס. בגין:

כפי שנקבעו גם על ידי הממשלה וגם על ידי הכנסת רק לפני ששה חדשים.  
הם אינם מזכירים לא חוזה שלום ולא קביעת גבולות כמקובל בחוזה שלום.  
ועל זה הרי עמדנו. אמרנו זאת גם בתשובתנו ליארינג. אין להניח  
שתשובתנו ליארינג מאפריל 1969 לא הגיעה אליהם. צריך להודיע להם  
שבאפריל 1969 השיבנו כן ליארינג, ושאלה הם העקרונות שהכנסת אישרה  
אותם. כך שלצר השלילה צריך להזכיר להם שאלה הם עקרונותינו. גם את  
זה צריך להעלות על הנייר. כי פה יש כבר מזה רבה של ציניות.  
פעם אמר המנוח לוי אשכול ביחס לקודמו

של רונ' דס.

ראסק.

השר א. אבנ:

שמות נשכחים מהר במדיניות.

השר ס. בגין:

כבר שכחתי את סטיוארט.

השר א. אבנ:

אבל אני בטוח שאם ג'ורג' בראון לא שכח.  
הוא חרות על לוח לבי.

השר ס. בגין:

השר א. אבנ:

אותו אי אפשר לשכוח. הסוף יהיה שוילסון יגיד  
שאנחנו אשמים בנפילתו.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

לובה אליאב את חושבת.

השר ס. בגין:

היה כאן כנס סוציאליסטי של נשים סמדינות  
שונות. דברתי שם על אכזבתנו מספלנות

רה"מ הגב' ג. מאיר:

סוציאליסטיות כשהן מגיעות לשלטון.

חוץ מאשר בישראל.

השר ש. הלל:

שם ישבו גם הסקנדינביות. עשיתי אתם חשבון

רה"מ הגב' ג. מאיר:

צדק מבלי להזכיר שמות של מדינות איך התנהגו.

אבל אמרתי: הנה ישנה ספלגה סוציאליסטית בשלטון שמוכנה לסכור טנקים

21.6.70 - תשל

סודי ביותר

.33. .22.

רה"ט הנב' ג. סאיר:

לערבים ולא לנו. לא הזכרתי את שם המדינה. ישבה שם בחורה בריטית.  
לפחדת הופיע השגריר הבריטי במשרד החוץ ושאל, האם אמרתי דבר כזה.  
הוא הוסיף שאין הם מוכרים טנקים ללוב. לא הזכרנו שום מדינה המוכרת  
ולמי היא מוכרת, אבל עכשיו יאשימו אותנו שאנחנו אשמים בנפילת הלייבור.

סגן רה"ט י. אלון:

האם זה זכה לפירסום בלונדון?

השר מ. בגין:

אשוב לדברי. לוי אשכול ז"ל אמר, לאחר שדין

ראסק אמר שיכול להיות something in writing ,

"איזה ביטוי ציני הוא זה". גם כאן בכל המיססך הזה יש משה רבה של  
ציניות, אגאולאחר כל ההתדיינות ביניהם לבינינו, כלום אינם יודעים  
את עמדתנו? אנחנו יודעים, הם אומרים שזו תהיה הכרעה פוליטית  
רצינית serious political decision by Israel Government . הם יודעים

שהם דורשים סטיה מוחלטת מכל מה שאמרו להם שלש שנים. בכל זאת הם  
אומרים: עד אז תנו לנו לעשות את המהלך הזה. לכן צריך שתהיה מצדנו  
תגובה סידית, אבל בשלב זה לא פומבית.

לעומת זה אני חושב שמתקרב מאד השלב של

תגובות פומביות. לדעתי העיתוי הוא אחרי הודעתו של רוג'רס. היא תהיה  
פומבית השבוע ותאמר בערך מה שמענו. את ה- background

אנחנו יודעים. הוא חסור. אני חושב כי כאשר הם מדברים בפומבי, אנחנו  
יכולים לדבר בפומבי באמריקה. לדעתי צריכה להיות פעולה משולשת ומשולבת,  
לאחר הודעתו הפומבית של רוג'רס. הממשלה צריכה לפרסם הודעה ולומר את  
הדברים בכנות ובפשטות: לא זו ההודעה שצפינו לה לאחר כל שנה שקרה  
עם ההתערבות הסובייטית. יש לומר זאת בכל לשון אנושית נאה, אבל תקיפה.  
לדעתי יהיה מוטב אם ההודעה הזאת תפורסם  
מפיה של ראש הממשלה מעל במת הכנסת. ורצוי שגם יהיה דיון אחרי זה. לא



השר מ. בגין:

חשוב מה שיאמרו אנשים מסויימים מעל במת הכנסת. פה דרושה איזו סדה של הפגנות של זעמנו, וכן צריך להפעיל את כל הכוח הצבורי העומד לרשותנו בארצות הברית. לא צריך להתקין את הנשיא ניקסון. איני מציע לעשות זאת. הוא באמת משתדל. מדי פעם הוא עושה זאת. גם את תכנית רוג'רס ניסה להקל ולפרש, גם על רקע ההודעה של רוג'רס, על ההחלטה שהיא לעת עתה <sup>in</sup>

abeyance ניסה להקל. אבל צריך להגיב על העמדה המדינית עצמה. הגיע הזמן לכך. בסופו של דבר ההתפתחויות הן רציניות מאד. איננו יודעים מה יכולה רוטיה לעשות מבחינת תיגבור כוחה במצרים. תוך כדי שיחות השתים והארבע הציבה במצרים סילים 200 ו-300. עכשיו שיש לה הסכמה מדינית מצד וושינגטון, על אחת כמה וכמה.

אני חושב שיש סיכוי למערכה זו שלנו, בגלל ההרים שעליהם שמענו בסינא, בבית הנציגים, ברחבי ארצות הברית, ובעיקר על רקע ההתערבות הסובייטית. איני חושב שיש איזו סבה להכנס לרקע של בהלתנות. צריך לראות את ההתפתחות, אבל לדעתי אנחנו יכולים להתגבר על הממשלה הזאת ועל הלחץ הזה, אבל תנאי לכך שנפעל.

נוסף לתגובה שהצעתי על הודעתו של רוג'רס לכשתבוא, אני מעלה רעיון של ביקור ראש הממשלה בארצות הברית. עד שפתחתי את פי ואמרתי את המלים האלה, חשבתי רבות. אבל אני מציע הפעם לא לערוך את הביקור על פי בקשה מניכסון לקבל את ראש הממשלה. יש דרכים אחרות. אני חושב שאפשר להסדיר משהו הקשור באיזה תאריך יהודי חשוב בארצות הברית; למשל תבוא הזמנה מארגון יהודי בעל מעמד חשוב, וגם אם יבינו שזוהי הסוואה, אין בכך שום רע. עושים דברים כאלה בחיים מדיניים. וכאשר תוזמן ראש הממשלה על ידי ארגון בני ברית למשל או הסגנית המאוחדת או ה"בונדס" או כל ארגון אחר, שאליו אנחנו נוסעים, תהיה פגישה עם נכסון טבעית. ולדעתי יש הבדל בין חלופי דברים בכתב ובין שיחה בעל פה, ואם אפשר לעשות שיחה בארבע עינים עם האיש שהודיע לשר החוץ:

השר מ. בגין:

You will get the planes ובכל זאת מחלקת המדינה עושה את שלה

ולא בלי הצלחה, כדי לטרפד גם את ההבטחות של ניכסון. אני מציע  
שנשגר היום את תגובתנו הרשמית, אבל הבלתי פוטבית שתגיע לווייטנאם  
סחר בבוקר, ובהודעה שנתפרסמה הודעתו של רוג'רס, נגיב בפומבי לאור  
ארבעת הדברים כפי שהבאתי אתם.

לאור דבריו של שר החוץ אין אני מציע

שנתייג אתם על הפסקת אש בלתי קיימת ודרישה למשא ומתן. לדעת סבחינת  
הארנומנטציה הנגדית יכולים האמריקאים לראות בזה סימן של חולשה. מדוע?  
מפני שמתנהלת מלחמת-דמים בווייטנאם ויש משא ומתן בפריז. אמנם הוא לא  
נתן שום תוצאות, אבל הפרינציפ של משא ומתן תוך כדי יריות לא נפסל  
בימינו.

אבל לא הטילו אמברנו על דרום וייטנאם.

השר א. אבן:

זה יהיה באמת ניסוק טוב מאד. אבל כאשר

השר מ. בגין:

אנחנו מנסחים אנרת שבה אנחנו אומרים,

שמפני שהם יורים, אי אפשר לדרוש משא ומתן, הרי פה נחשוף את עצמנו  
לארנומנטציה נגדית.

ראש הממשלה ושר החוץ וכולנו דברנו על

כך שהפסקת האש היא בלתי פוטבית. הערבים בקשו אותה והם מפירים אותה.  
זה אינו קשור בשום משא ומתן, בשום כללים ובשום עקרונות. הם מפירים  
אותה. הפרת הפסקת האש היא למעשה תוקפנות. הערבים אינם מקבלים אותה,  
זוהי שאלה אחרת. אבל אנחנו בענין זה חזקים מאד.

אני רוצה לסיים בהערה ביטוחית גרידא, אבל

שיש לה ערך. אין אני מחבב את ההודעות הפוטביות ששם נאמר כי אמריקה

קשורה בהתחייבות להבטיח את ה- survival of Israel • נבקשה

אבל לא על survival

security, future well being

לברו על



השר מ. בגין:

אני מבקש להעיר להם, לא בכתב, אבל בעדינות: אל תגידו  
בסופו של דבר לחיינו אנחנו אחראים, אנחנו נחליט איך לחיות.

השר י. אלמוני: האסון הוא שגם בחוגי הסגנית המאוחדת

משתמשים בביטוי הזה.

סגן רה"מ י. אלון: גם סדינאים בישראל.

השר מ. בגין: להם צריך להעיר שלא ישתמשו בביטוי זה.

איננו עומדים על סף התהום, שום מצדה

אינה עומדת בפנינו. נתגבר על המכשולים, לא צריך לדבר על survival

אנחנו עם שאיננו סבור כל כך כפי שנראה לכאורה. יש לנו ויכוח עם

אמריקה, אבל יש לנו גם סיכויים סאמריקה. צריך להעיר להם בעדינות: אל

תשתמשו בטלה survival

אני סובר שהיום דרושה לנו תגובה רשמית

בלתי פומבית לבל תהיה אצלם כל אשליה שאנחנו מקבלים את הדברים האלה

כיסוד. אנחנו צריכים לתבוע את אספקת הציוד וכפי שבקשנו, וללא כל

תנאי. יש לעמוד עוד הפעם על ההתערבות הסובייטית ועל התכסיסים

הסובייטיים, שמנעו את ההחלטה עוד לפני מספר חדשים והקלו על הגברת

ההתערבות הסובייטית ולהכין לאחר ההודעה הפומבית של רוג'רס את

תגובותינו הפומביות, ביחוד אחרי הודעתו של מזכיר המדינה נחליט עליהן.

השר י. בורג: אני חושב שאין לנו סבה להיות מופתעים.

היה ברור כבר במסך חדשים שכל המשא ומתן

בנוגע לפנטומים, שזה יבוא בחבילה אחת "הסקל והגזר גם יחד", וענייני

הבטחון והמדיניות קשורים זה בזה. פחדנו מפני זה. אבל אני חושב שזה טבעי.

בו ברגע שאמריקה היא הספק היחידי שלנו לנשק ויש לה אינטרסים גלובליים,

כמובן שהיא רוצה להכתיב לנו. זה קשה בשבילנו. אבל נדמה לי שמוכרחים

במדה מסויימת להתחשב בכך. אני חושב כי במה שהם אמרו ופה שהם כותבים

21.6.70 - טל/21

השר י. בורג:

אין הם מתחשבים בשני דברים: א) שמצבו של המלך סמול מעורער, ובמובן זה קשה להניח שהוא פרטנר של אמת למשא ומתן, ב) ונוסף לכך צריך לומר לאמריקאים, שבכל הקונטקסט הזה שאלת אל פתח, שאלת החבלנים, מהוזה מסכנתא על כל דבור של שלום ואפילו על כל דבור של הפסקת האש, כי היא לא תישמר.

הפעם צריך להיות איפול על ישיבת הממשלה יותר

מאשר אי-פעם.

לא מספיק יותר מאשר אי-פעם. צריך להיות איפול באופן אבסולוטי. ביום ששי בבוקר

רה"מ הגב' ג. מאיר:

ידע מרגלית מה שדברו.

"כל הכבוד" למרגלית, ו"כל הכבוד" למי שסיפר לו.

השר י. בורג:

אני מסרפת לזה, בכל אופן לחלק השני.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

אני סקפטי בנוגע לשימוש באופציה, שהערבים יאמרו כתמיד "לא". סבורני שהיו כבר גישושים

השר י. בורג:

באמצעות הרוסים ובלי הרוסים. המצרים הפעם מעוניינים בדבר. לא תהיה שמירה אם הם באמת יהיו אחרי כן ילדים טובים ולא יזיזו אחרי כן את השטיח של טילי 300 כמה קילומטרים קדימה. אבל אין לנו עצה אחרת. זאת אני אומר לשר בנין, שבנוגע להפסקת האש יהיה לנו קשה לומר "לא", מפני שהתדמית שלנו רעה בלאו הכי. במובן זה אין לי תשובה בענין זה. גם בנוגע להפעלת יהדות אמריקה, אסור

אם אנחנו משתמשים מדי פעם בפעם בנשק הזה, הוא מתחיל להיות נשק קהה. יכול להיות שנצטרך שוב להשתמש בו, אבל אני חושש שלעשות זאת היום או בימים הקרובים, יהיה זה סוגזם ביותר.

. to overdue



השר י. בורג:

הענין לא יישמר בסוד, ולא מבחינת ישראל.

השר י. גלילי:

יש כבר ב"לה פונד" שארצות הברית עומדת  
לא לספק מטוסים לישראל בקשר למצב המדיני.

השר י. בורג:

בו ברגע שאחד מארבעת השותפים יודע,  
תהיה הדלפה גם במדינות אחרות. אבל אין זה  
פוסט אותנו בקשר למה שאמרת לגבי ישראל. אבל כאסור בו ברגע שאחד  
מארבעת הפרטנרים יודע, יידעו רבים אחרים.

השר פ. ספיר:

יחד מחוץ לישראל אלה הם ששה.

השר י. בורג:

אתה כשר האוצר אם תעשה חשבון של ארבעה פלוס  
איקס תוכל להגיע גם לעשרה. אבל אין זה  
פוסט אותנו מחובתנו.

אנחנו צריכים לקבוע שעם כל הויכוחים שישנם  
פומבית

היום אין הממשלה קובעת את עמדתה. אחרי שתבוא הודעה אמצאא של רוג'רס  
נחליט. יכול להיות שתבוא אז החלטת הממשלה ויכול להיות שתבוא הודעה  
בכנסת. יש להניח שבינתיים משהו ירוץ ויגיש בכנסת הצעות לסדר היום.  
ואז מטילא נשתמש בתרופה המקובלת אצלנו, לקדם פני הצעות לסדר היום  
על ידי הודעת ראש הממשלה. אבל על זה לא צריך להחליט היום. זה ענין  
שולי. אבל חשוב וחיוני הרבה יותר הוא מה גניב וכיצד גניב.

מכל הדברים ששמעתי אני חושב שהענין של

המטוסים יש בו שני תנאים. הביטוי של contingency יש בו מסום

תנאי מסויים, התנייה מסויימת. (השר ש. פרס: רמז.) זהו ביטוי של "שעת  
הדחק", אבל לא כתוב שמה דיין קובע מתי היא שעת הדחק, יש פרטנרים  
אחרים שיקבעו. אני קורא לזה: תנאי ראשון או תנאי אימננטי של הענין.

אבל אחרי בן נאמר

. not to jeopardize any ongoing negotiations

השר י. בורג

אלה הם שני תנאים: האחד שהוא איסונטי בתוך המעשה, השני שבו ישתמשו לפי המצב הדיפלומטי. זה איננו טוב.

בפעם הראשונה אני רואה בכתב משהו חשוב על קיום המדינה, גם כלפי הרוסים כאילו נאמר, שסיבוב נוסף יכול להביא לידי עיסות עם ארצות הברית. בכתב עוד לא ראיתי ולא שמעתי שדבר כזה ייאמר. וזוהי אולי נקודת-האור הקטנה ביותר, אבל היחידה שקיימת בענין זה. לגופו של הענין אני חושב כי כל מה שהציעו ראש הממשלה ושר החוץ, כל מה שיכולים עוד לתקן ולרכך על ידי דיבור בפנים ובמשא ומתן, צריך לעשות, אולם כלפי חוץ צריכה להיות שתיקה בימים הקרובים, וצריכה להיות ישיבת הממשלה אחרי הודעתו של רוב'רס.

השר מ. דיין:

האם נאמר בהודעה פנימית שלהם שאנחנו מסכימים להפסקת האש לשלשה חדשים? הרי זהו בדיוק מה שהמצרים צריכים וזקוקים לה. איני אומר גם שלא יעמידו טוללות טילי סאם באותו הזמן. זו תהיה פיקציה גדולה. כי מי ישמור על כך? האם אנחנו צריכים לוטר שאנחנו מסכימים להפסקת האש לשלשה חדשים?

השר י. בורג:

אמרתי שעליהם לזכור שני דברים: א) שאין אני יודע מי מבטיח שלא יקימו טילי סאם, ב) יש ענין "אל פתח". אולם לתת כיום תשובה שלילית בלתי מסוייגת לדעתי זה לא יהיה טוב.

השר ש. הלל:

אני יוצא מתוך הנחה שאיננו צריכים לשכנע אחד את השני שנייר זה אינו טוב וגם מה אינו טוב בו. אני מוכן גם לקבל את ההודעה הנוספת של הנשיא לראש הממשלה, שאמנם כך צריך לקרוא את הדבר ושאינ כאן משום התנייה. איני רוצה שנכביד על עצמנו את הדיון. נצא מתוך הנחה שמה שניכסון אומר, כך יהיה.

אנחנו למעשה דנים על התגובה שאנחנו יכולים,



השר ש. הלל:

רשאים וחייבים להגיב. אני מבין כי אחר ההודעה הפומבית של רוב'רס  
נוכל לא רק לצאת בתגובה פומבית, אלא נהיה חייבים בה. ועוד: מאחר  
שהנשיא כתב לראש הממשלה, מתבקש שראש הממשלה תכתוב לנשיא. אני מבין  
שבזה אני מתפרץ לדלת פתוחה.

מספר הערות לגבי נקודות, שעליהן לפי דעתי  
עלינו לעמוד ולהתרות. מה הן הנקודות המרכזיות הללו? מכל הקשת אני  
רואה בחומרה גדולה ביותר את ענין הסחב שקורה בענין זה של הפסקת האש.  
יכול להיות שזה מקרה ויכול להיות שאני שם לב לדבר זה יותר מכל  
איש אחר. שמעתי את הדברים, מתוך שמיעה, מה שקרא לפנינו שר החוץ,  
ונשאר לי בזכרון מה שקראתי על עמדתם של המצרים. והנה אני מוצא שיש  
יותר מדי אלמנטים חופפים בין מה שמצרים אומרת שהיא רוצה בתקופה הקרובה  
לבין מה שארצות הברית מוכנה להציע בנייר הזה. אני זוכר כי בהודעה  
המצרית דובר על הפסקת האש לתקופה מוגבלת של שלשה חדשים. אני זוכר  
ללא כל ספק שזה היה מותנה בכבוזותה של ישראל לנסיגה. ואני זוכר  
כי שם הוזכר הענין של יארינג.

יש כאן אחת משלש אפשרויות היפותטיות. אפשרות  
אחת: על אף מה שנאמר שהמצרים לא קבלו את ההודעה הזאת ביחס למה שהולכים  
להציע, הם קבלו אותה בצורה לא ישירה. אם קבלנו את ההודעה ביום  
ששי, הרי לא הכינו אותה ביום ששי בבוקר. אלא עברו עליה וסיגנו אותה  
זמן מסוים. יתכן שהמצרים קבלו אותה בדרך זו או אחרת.

ישנה אפשרות היפותטית שניה: מי שחיבר את  
הנייר הזה, לקח בחשבון את המשאלות המצריות והרסניות, שבענין זה הן  
זהות.

ישנה אפשרות שלישית, שבאופן מקרי למדי, כמו  
שקרה להבדיל באלף אלפי הבדלות עם תרגום השבעים, ישבו אנשים בקהיר  
וישבו אנשים בווינגטון וישבו אנשים במוסקבה וכולם הגיעו לאותה  
מסקנה שמה שצריך להציע הוא הפסקת האש לשלשה חדשים.

השר י. בורג:

גם תרנום השבעים נעשה במצרים.

השר ש. הלל:

אם כן יש לזה אחיזה היסטורית. מה אני

רואה את החומרה. אני נזכר שבחדשים האחרונים

מנסיים מדי פעם בפעם בצורות שונות, על ידי לוחמה פסיכולוגית, להציע לנו הפסקת האש לשלשה חודשים.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

וזה מה שהודיע "קול ישראל" בשעה 11:

"סוכנות אי.י.פי. מוסרת מטריפולי שהכינוס

של ראשי המדינות הערביות במטריפולי הפך באופן מתאומי לוועידת-סטנה בעלת חשיבות עליונה. נאצר עצמו טילפן ביומיים האחרונים למספר מנהיגי ערב וביקש מהם לבוא למטריפולי כדי לקיים דיון חשוב מאד. מנסיים שההתכנסות המתאומית הזאת נועדה לגבש תנובה מתואמת של מדינות ערב על החלטת ארצות הברית למכור מטוסים לישראל."

השר ש. הלל:

אני יודע רק שזה כמה חודשים מנסיים בכל

מיני דרכים, ישירות ועקיפות, הגונות

ובלתי הגונות, לנהל נגדנו מלחמה פסיכולוגית כדי שנסכים להפסקת אש זמנית, מוגבלת, שתתן למצרים סוף סוף את האפשרות להציג בתעלה אותם הכלים שהם צריכים להציג. פעם בא בהצעה כזו ידיר ופעם נוסע ופעם שר חוץ, וכל מיני גורמים עולמיים באים ומציעים לנו זאת בצורות שונות. אני רואה את הנקודה הזאת של נכונותה של ארצות הברית, להפיר את הפסקת האש בהפוגה - כאחד האלמנטים החשובים ביותר שישינם בתוך כל המיססך הזה. כי זוהי המסמעות האמיתית של העניין: כאשר אומרים הפסקת האש לתקופה מוגבלת, משמעותו של הדבר לבטל את האל ההחלטה על הפסקת האש, שנתקבלה כמועצת הבטחון ולהפיר אותה במושב זה של הפוגה, שאנחנו יודעים מה משמע מסנו ומה עומד מאחוריו.

אני חושב שאת צריכה לומר במכתב לנשיא ארצות

הברית, שיש לך הרגשה - ואף יותר מהרגשה, אפשר לבטל את זאת - שכל



השר ש. הלל:

ההצעות האלה באות למעשה לשרת את כניסתם של הסובייטים לישיבה אפקטיבית לאורך התעלה בצורה שהיא תכונה לפעם פוליטי, אבל גם צבאי חסור סדרבה ראשונה. איני בטוח אם נשיא ארצות הברית מקבל את כל האינפורמציה מאת רוג'רס ומה חשב על הפסקת האש לתקופה של שלשה חודשים. יכול להיות שמציעים לו מוצר מוגמר מבלי לדעת שזהו רצונם של המצרים והרוסים. נשיא ארצות הברית צריך לדעת שיש כאן אולי שלא מדעת כוונה להקל עליהם את המלאכה שהם מבטיחים לבצע ושלדבר הזה יש משמעות לא רק לגבי בטחון ישראל, אלא גם לגבי מכירה סוטאלית לרוסים להתמקם לאורך התעלה.

לכן בניגוד להערותו של השר בורג אני חושב,

כי כאשר הדבר הזה ייצא החוצה, אנחנו צריכים לנהל על זה את העיקר המאבק שלנו. יחד עם זה אני מקבל את הערותו של השר בגין, שאיננו יכולים לפתע להתנות את ענין המשא ומתן עם ענין הפסקת האש ושלא נוכל לומר, שלא יהיה משא ומתן כל זמן שלא תהיה הפסקת האש. איננו יכולים לומר זאת. אבל אנחנו יכולים בהחלט לצאת בצעקה תקיפה ביותר בגד נכונות האמריקאים להמיר את הפסקת האש בהפוגה שתתן להם אפשרות של התעצמות. בדין

צריך גם לומר מה משמעותו של הדבר כאשר

הרוסים והמצרים מתחייבים לא להכניס מערכת טילים וכל נשק אחר לאורך התעלה. מה זאת אומרת שהם מתחייבים? מי ישמור על ההתחייבות הזאת? ברור לנו לגמרי שלא מדובר על הפסקת האש אלא על הפוגה, שלא נוכל לעמוד בה. אנחנו יודעים את כל תוצרי-הלוואי של המצב הזה, גם של ההתחייבות דו-צדדית של הפסקת אש, כאשר יתחילו לפגוע בנו אנשי הטיהור לפיניהם, ואז תבאנה לבנון, ירדן וסוריה ותאמרנה: מה אתם רוצים מאתנו? אלה לא אנחנו, אלה הפלסטינאים.

אנחנו מכניסים את עצמנו למצב כמו שהיה לפני

מלחמת ששת הימים, כאשר שלטה בכיפה השיטה של שביתת הנשק אלא שהפעם אין אמילי המפקחים של שביתת הנשק. כי כאשר ירדן תתחייב לכך שהיא

השר ש. הלל:

מוכנה לקבל עליה את הפסקת האש, ויהיה עלינו ירי של קטיושות מצד החבלנים, יבואו הירדנים ויגידו: מה אתם רוצים מאתנו? האם אנחנו יכולים לשלום על כולם? זה מחזיר אותנו למצב שלפני מלחמת ששת הימים, ובסיגבלה גדולה יותר, כי הפעם איננו יכולים לצפות שילך מפקח מטעם האו"ם כדי לגלות אם העקבות מובילים לאיזה שהוא מקום בירדן.

דבר זה אינו יכול לבוא מבחינתנו בחשבון כלל

וכלל... אני אומר זאת בכל החומרה, כי זהו האלמנט המדאיג ביותר שיש בקביעותו של הנייר הזה, להביא אותנו להסכים לכך שהרוסים והמצרים ישפרו את עמדותיהם לאורך התעלה, כאשר מראש מוכר הדבר שלאחר סכן יהיה מותר להם לחזור להפרתה של הפסקת האש. זהו שינוי פורמלי מהפסקת האש להפוגה. ברוב שאתה אומר כי הפסקת האש תופסק רק לשלשה חדשים, מפילא אתה אומר שאחרי שלשה חדשים זה סביר ולגיטימי שאפשר להפירה.

ולסיום אני רוצה להעיר: איני בטוח

שהערבים לא יקבלו את ההצעה הזאת. אני חושב שהיא נחוצה להם כאויר לנשימה, והם מסכימה ולטובתה עושים תרגילים סמדרגה ראשונה. ואני בהחלט יכול לתאר לעצמי, כי כאשר מחלקת המדינה באה מאושרת שהנה השיגה כאן מספר חיוכים מהנציגים הרוסיים, ואפילו תשיג מספר חיוכים מהנציגים המצריים, הרי באותה שעה ברור לי שיש מה צורך חיוני או של המצרים או של הרוסים או של שניהם יחד, ולא חשוב מי ישפיע על השני כדי שזה יתקבל. לכן אני חושב כי במכתב-התשובה שלנו נצטרך

להתייחס לא כל כך למספרים, יגידו, כן התחייבו או לא התחייבו, אלא צריך לומר באופן מוחלט: אין אנחנו מקבלים ענין זה של הפיכת הפסקת האש בהפוגה שתאפשר לערבים להשתקם מחדש. אם ישנה מלחמה - ישנה מלחמה, אם ישנה הפסקת האש - ישנה הפסקת האש, והיא אינה יכולה להיות מוגבלת בשום פנים ואופן. אני מאמין באמונה שלמה שאפשר להעמיד את הדבר בצורה מכובדת, לא רק אצל יהודים אלא אצל כל גורם בלתי משוחד בעולם.



השר ז. שרף:

אני חושש לזמן שיש בו איזו התאמה בין ההופעות

של נאצר ובין מה שהתכוונה ועכשיו מתכוונת

להציע מחלקת המדינה. כשם שיש לנו קשרים אתם, יש גם לערבים קשרים אתם

או עם ירדנים שלהם או עם אנשים שהם קרובים להם, שהם רואים בכך את

התועלת למדיניות האמריקאית.

רה"מ הגב' ג. פאיר:

יושב בקהיר אמריקאי, שהוא יריד הערבים גם

בנלוי.

השר ז. שרף:

למעשה מה שנאמר לנו, אם אנחנו מורידים מזה

מספר סוכריות - ואלה הם ששת הפנסומים שהם מנשחים

לחדשי יולי ואוגוסט, אמנם אלה פנסומים, אבל בהערכת המצב הכללי,

בחשבון הכל אלה הן סוכריות - וההבטחה שלא יתנו לישראל להעלים מהעולם,

וה- contingency שהם צריכים להחליט על זה, שעל זה כבר דובר,

אם מסירים את כל זה מהגרעין העיקרי של ההודעה הזאת, הרי לפנינו

הליכה לקראת נאצר, כשם שנאצר הלך לקראת הליכה כזאת של מחלקת המדינה.

ולדעתי בתשובה שאנחנו ניתן לרוב דם לאחר

שתתפרסם הודעתו - והללואי שהיינו יכולים להיות בטוחים שמחר לא תופיע

תגובה שלנו בדרך של הדלפה (בזאת נשחק לא רק באש אלא במשהו חמור יותר) -

הרי לאחר הופעתו הפומבית של רוב דם, אנחנו צריכים להאשים אותו זאת

הגורמים הפועלים יחד אתו, שיש כאן צעידה לקראת העמדה המצרית. נאצר

אמר שהוא מוכן להפסיק את האש לתקופה מוגבלת בתנאים מסויימים, והנה

מחלקת המדינה מציעה עכשיו שתהיה הפסקת האש בתנאים מסויימים. נאצר

אמר שישראל תתחייב על תאריך מסויים ושהוא יובטח על ידי מועצת הבטחון

ושאחרי זה הוא חפשי, והנה האמריקאים בנוסח אחר ובהקשר אחר מציעים

אותו דבר.

רמ"מ הגב' ג. מאיר: הוא באמצע הדיבור.

השר ז. שרף: אני אומר את הדברים האלה ביחס להערכת המצב שלנו. והואיל ואני רואה משום כך את המצב שלנו כחסור ביותר, אין לנו שום ברירה אלא כבר עכשיו ללכת בדרכים, שאנחנו נלך אחרי הופעתו של רוג'רס, והוא להתנגשות קשה עם המימשל האמריקאי. איני יודע אם זה שלב של רנסימן או שלב של צ'מברלין. רנסימן היה בבחינת יארינג, אם כי פחות הגון מיארינג. אבל זה ברור שאנחנו הגענו לאיזו שהיא נקודת-מפנה ביחסים שלנו הדורשים מאבק גדול וגיוס כל הכוחות כבר עכשיו. איני חושב שאנחנו צריכים לחכות לאיזה שהוא שלב נוסף. השלבים הנוספים יהיו חמורים יותר, מפני שההליכה היא, שהעמדה הצבאית והספינת של נאצר בעזרת הרוסים הולכת ומתחזקת, והעמדה שלנו, בגלל העדר האספקה הצבאית ובגלל דעת הקהל, הולכת ונחלשת. זוהי מסקנה אחת. מסקנה שניה היא, שעמדתנו צריכה להיות עכשיו קשוחה מאוד. איני אומר עכשיו איך ינוסח הדבר. אבל בענין הפסקת האש ישנה החלטה של מועצת הבטחון, שדינה כדין ההחלטה של ה-22 בנובמבר, ואת זה אנחנו צריכים to drive it home. אם החלטה פה אחד של מועצת הבטחון על הפסקת האש ניתנת לביטול על ידי הודעה של צד אחד, הרי גם ההחלטה השניה ניתנת לביטול, או ששתיהן קיימות או ששתיהן בטלות ואין הצבעות.

השר ש. הלל: ביחס להפסקת האש היתה אפילו התחייבות מכל

הארצות לקבל את הפסקת האש, בו בזמן שלגבי

החלטה ה-22 בנובמבר לא היתה התחייבות כזו.

השר א. אבנר: יש שם קריאה לממשלות.

השר ז. שרף: אני אומר מה הטיעון שלהם.

אני מסכים למה שנאמר על ידי השר הלל בענין



השר . 1 : 978

החלפת הפסקת אש אבטולוטית בהסכמה שלנו להפוגה זמנית. אני מקבל את זה, לכן איני מוסיף על כך.

לבו צריך להיות ברור שאין לכו כדגש בדידה  
אלא להכנס למערכת הגדולה, בין אם העיתונאי בוח לבו ובין אם איננו בוח.  
נדמה לי שאין הוא בלתי בוח.

דבר שני: אנחנו צריכים להבדיל בתגובות שלנו בין התגובה על דברי רוג'רס ובין הדיבור אל הנשיא. אני מקבל כי מה שהנשיא כתב, לא היה מוכרח לכתוב את זה. אני מניח ששם היתה איזון פשרה, ושהפשרה התבססה על הנחה מוטעית שאנחנו צריכים בהזדמנות זו לבטל אותה, והיא מה אנחנו נקבל ומה לא נקבל. ההסכרה לנשיא - אם נכתב או בפנייה אתו, זהו ענין שצריך לשקול אותו היטב, מכל מקום יש פנייה של הנשיא לראש הממשלה, ויש כאן הזדמנות לראש הממשלה להשיב לנשיא כתוצאה מהפנייה שלו - בתשובה הזאת צריך להאמר משהו על האינפורמציה שניתנה לו. איני מניח שהדבר נוסח בלי הנשיא. ברור שהוא גיסס, אבל גיסס כך מפני שהסבירו לו כי ישראל תבלע את הדברים.

השר . א . לב

רוג'רס אמר בראשית השיחה שהוא מאמין כי השיחה תהיה על דעת ממשלת ישראל.

ה'תש"ז . 979 :

אבל ההנחה היסודית היתה שה ישראל מסוגלת לבלוע.  
צריך להטביר לבטיה מה ישראל אפואאאאאא

לא תבלע, ותהיה התוצאה הנורעת מזה מה שתהיה.

הנשיא מופתע מהתגובה שלנו, כפי שהוא אמר ביחס

לדיווח של ברבר. יש להגיד לו, שהאינפורמציה שהוא מקבל עלינו אינה נכונה, ומזה נובעת תגובתנו. על הערבים הוא קיבל אינפורמציה נכונה או לא נכונה. אין זו הדאגה שלנו. עלינו קיבל אינפורמציה לא נכונה.

אִינִי יוֹדֵעַ אִם זֶה אִפְסָרִי בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית

להבדיל בין הנשיא ובין שאר הממשל. נדמה לי ששם המצב מבחינה זו - אני

השר ז. שרף:

מדבר מבחינת היהודים - הוא קשה.

ועכשיו יש לי שתי דאגות. האחת היא: איך  
שלא יהיה, יהיו הרבה כוחות שידאגו לכך שנופיע כגוף שהוא נגד יזמת שלום.  
ופה דרוש להכין הסברה מהירה גם בארצות הברית וגם באירופה, ולא רק בין  
ידידים שלנו ובין מי שבא בחשבון להיות ידיד שלנו, אלא אנחנו צריכים  
לתכנן בימים המעטים שנותרו לנו - אם לא תהיה הדלפה קודם לכן - צריך  
לתכנן כהוגן הסברה כזו. ודבר שני הוא גם ענין הסברה בקרב הנוער  
בארץ.

רק בקרב הנוער?

רה"מ הגב' ג. מאיר:

בין הצעיר ובנוער.

השר ז. שרף:

ובקרב מוריהם.

השר מ. בנין:

והוריהם.

אא  
מזכיר הממשלה מ. ארנון:

המשקע של נחום גולדמן לא נעלם עדיין.

השר ז. שרף:

אינכם יודעים עדיין מה הוא עשה.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

הוא אומר: The only solution is an  
imposed solution.

השר ש. פרס:

הוא דיבר עם סיסקו ועם דוברינין. הוא

רה"מ הגב' ג. מאיר:

כאילו מדובר מה שהם אמרו לו. כפי שאני

מכירה את ד"ר גולדמן, הוא מספר בשם מה שהוא אמר להם.

השר ז. שרף:

אני מדבר על הצעיר בארץ. אנחנו צריכים

מערכת הסברה פעילה ביותר. וגם אותה צריך

להכין. כאמור, המשקע של גולדמן לא נעלם. לזה הצטרפו עוד דברים. גם

מה שאמר בארץ בשלוויזיה החנוכית באמריקה, כאילו יש איזו תזוזה מצד



השר ז. שרף:

נאצר. זה מכביר עלינו גם בפנים ועוד יכביר. ואנחנו צריכים להיות מוכנים לזה.

רמ"מ הנב' ג. פאיר:

היתה לי אפשרות לשוחח עם אחד הפרופסורים  
החופך את העולם בקשר לענין גולדמן. השיחה  
היתה בנוכחות עוד שלשה פרופסורים. אמרתי לו: אתה באמת חושב שהחמצנו  
איזה דבר? הסיב: שטריות! האם אין אני מכיר את ד"ר גולדמן?  
את היית צריכה לנהוג אחרת. את היית צריכה להדליף את הידיעה הזאת  
לעתון, ואז נאצר היה מיד מכחיש, וזה היה גוסר את הענין. שאלתי:  
מה היית אתה אומר, לו נודע לך שכן היטלה ראש הממשלה הזדמנות, ואתה  
בפומבי, בקרב הנוער, בעתונות בארץ ובעתונות חוץ אומר שזו היתה  
הזדמנות והיא הוחמצה, ועכשיו אתה אומר לי שהנה אני תחת השולחן הייתי  
צריכה לחסל את הענין? אתה אומר שאתה מכיר את גולדמן ואתה יודע שלא  
צריך היה לנסוע, והנה עכשיו אתה מופיע בפומבי ואתה מייעץ לי עצה  
כזאת?! נדהמתי. וסדובר הוא על איש הגון.

השר ז. ורהמטיב:

סבורני שאנחנו צריכים גם להתייחס לדוקומנט  
ולעשות בשבילנו גם אנליזה. זהו דוקומנט

שנמסר גם למצרים וגם לארצות ערב.

יש פה כמה דברים שאני חושב שהם לחיוב

ויש דברים שהם לשלילה. איני זוכר, אבל נדמה לי שלחיוב הייתי מציין  
שפה נאמר בפעם הראשונה בכתב - אולי אני טועה ושר החוץ יתקן את דברי  
שאנחנו הותקפנו בשנת 1967, the war was thrust upon us עד היום,

עד כמה שאני יודע, לא נאמר עדיין על ידי ארצות הברית שהיא מודה שאנחנו  
היינו המותקפים. על ידי ברית המועצות נאמר שאנחנו התקפנו, שאנחנו  
היינו המתקיפים. אבל שמעצמה כארצות הברית מודה שאנחנו היינו המותקפים,  
זה יש לציין לחיוב.

21.6.70 - תשל

טודי ביותר

49.

השר ז. ורהפטיג:

לחייב אני חושב שהם מודים וקובעים את

עובדת נוכחותה של ברית המועצות במצרים - לא שאנחנו אומרים זאת  
אלא שהם אומרים זאת, שהלטים נמצאים במצרים עם טילי MD שלהם ועם  
הכוח המזויין שלהם.

לחייב אני מציין את האזהרה, שהיא חוזרת ובשנית

שלוש פעמים, אזהרה לברית המועצות, שזה יכול להביא לידי תגובה  
אמריקאית.

זה הכל בהסברה אלינו.

השר פ. מפיר:

אין לנו וודאות שהוא מוסר בדיוק את המיסמך

השר א. אבן:

הזה גם להם. יש דברים שהוא אמר שאינו מוסר

להם. מה שידוע שהוא מוסר להם, זוהי ההצעה מה יארינו צריך לומר,

מה תהיה ההודעה הפומבית.

גם להם מוסרים מכתב-לואי שימצא חן בעיניהם.

השר ש. הלל:

עוטפים את הדבר בכל מיני עטיפות.

איני יודע מה הם מוסרים שם.

השר ז. ורהפטיג:

זה אינו כתוב במרכאות, זה כתוב אלינו.

השר פ. מפיר:

אבל הם אומרים שלש פעמים שזה יכול להביא

השר ז. ורהפטיג:

לידי תגובה שלהם, לקרב את העימות. יש לזה ערך

גם אם זה נכתב אלינו.

יש דברים שנאמרו לרוסים. יש לנו עדות על כך.

השר א. אבן:

לשלילה הייתי מציין את הדברים הבאים: הם בעצם

השר ז. ורהפטיג:

משלימים עם נוכחותה של ברית המועצות במצרים.

הם מדברים על הפסקת אש לשלשה חודשים ושבאותה תקופה תתחייב ברית המועצות



השר ז. ורהפטיג:

לא להציב סוללות טילי SAM באזור התעלה. מה יהיה אחרי כן ? זאת אומרת שתהיה אפשרות לסובייטים לפעול וגם להתקרב לסואץ. מאתנו דורשים, שיהיה מה שיהיה, שלא נעשה הפגזות בעומק מצרים. גם זה אינני יודע אם זה לא יוודע לצד השני.

אשר לביטוי survival הוא כמובן צורם את

האוזן. זוהי אינדיקציה של הערכת המצב על ידם. הם מעריכים את המצב כאילו אנחנו נמצאים במצב קשה ביותר ושהם צריכים להציל אותנו. אין זה טוב שיש להם הערכה כזו. אם זה מופיע פעם ב"סיים מגזין" או ב"ניוס ויק" <sup>Glomy situation in Israel</sup> גם זה אינו טוב. על

אחת כמה וכמה שזה מופיע בדוקומנט של מטשלת ארצות הברית שהם חושבים שהם צריכים להציל אותנו, שהמצב הוא עד כדי כך שהם צריכים להבטיח את ה- survival שלנו. לא צריך להציב את העניין בצורה כל כך שחורה. כי אחרת מה תהיינה התוצאות ? מה אתם רוצים ? אם אנחנו באים להציל אתכם, אתם צריכים לוותר על הרבה דברים.

השר מ. בנין:

אני רוצה להפנות את תשומת לבכם לפיסקה השניה

במעייף H. הם מציעים לנו שנקבל את הצעתם

ואז המצרים והרוסים would refrain from changing the military status quo (by enplacing SAMs or other new installations in an agreed zone west of the Suez Canal ceasefire line),

ומאתנו מבקשים משהו בדומה לזה. במלים אחרות: האמריקאים מה מסכימים שהסובייטים יכניסו טילי SAM לכל מקום במצרים זולת אזור מסויים מערבה לתעלת סואץ.

השר ז. ורהפטיג:

ציינתי זאת לשלילה שהם מגבילים זאת רק

מערבה מתעלת סואץ, וגם זאת רק לשלשה

חדשים.

אני חושב שבניסוח שלנו אנחנו צריכים לעמוד

.55-51.

סודי ביותר

21.6.70 - טב/תשל

השר ז. ורהפטיג:

על כל בקודה ובקודה. אני ציינתי רק מספר בקודות. כל זה צריך להעשות  
גם כדי שיבינו את עמדתנו.

הערה שניה: מדוע אין ארצות הברית מאמינה

שהערבים יקבלו את זאת ?

Nasser has to be a fool not to : אמרתי לנרבר:  
accept it.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

He is a fool.

הוא אסר:

אמרתי לו: לא.

He has been a fool in the past

השר א. אבן:

כאשר הם דחו דברים שונים.

המשך הדברים נרשם על ידי ר.ש.



השר ז. ורהפטיג: אני לא אומר כי בטוח שנאצר יקבל את ההצעה, אבל זה אפשרי. אני בדעה שגם אם הוא ירצה, יהיו אולי כל מיני גורמים שינסו לסכל זאת, אבל זה ודאי יהיה הנושא העיקרי בועידת הפיסגה המתקיימת עתה. על כל פנים, מבחינת ההגיון צריך נאצר לקבל זאת, והדבר גם מתאים לכמה נאומים אחרונים שלו.

על כן, אנו צריכים להעריך מה עלינו לעשות: האם לקבל או לא לקבל את ההצעה.

אם לקבל - מתחילה השאלה אם אנו צריכים להסכים להפסקת-אש למשך 3 חודשים, לפי המוצע פה, ואם לאו. מסופקני מאד אם אנו נוכל לדחות זאת בצורה כל כך טוטאלית, כפי שהעירו כאן כמה חברים. אינני יודע אם נוכל לעמוד בגד העולם כולו, ולומר שאיננו רוצים הפסקת-אש, אפילו זמנית. אנו עלולים אז לקבל תדמית כזאת שעלולה להזיק לנו לא רק באי-קבלת כלים שכל כך נחוצים לנו מארה"ב, אלא מי יודע איזו תדמית נקבל, במדה והערבים יסכימו ואנו לא.

השר ז. ורהפטיג: אנו עוד נראה את התדמית שלנו כאשר

ג'ורג' חבש ב- free choice יחזור לעזה, ועראפת, עם כל אנשיו, ב- free choice יבואו, על יחידותיהם הנה. אז תראה את התדמית שלך - אם תהיה לך בכלל הזדמנות לראות את התדמית שלך. מציעים לנו שאנו נסכים ל- free choice והם עם אנשיהם יחליטו שנכנסים הנה - לא פחות ולא יותר. אתה מדבר על תדמית - אני מדבר על לחיות.

השר ז. ורהפטיג: אני עדיין לא גמרתי את דברי.

השר ז. ורהפטיג: אתה יכול לגמור.

השר ז. ורהפטיג:

כטובן שלו הכלים היו בידינו, ורק

ענין התדמית היה במבחן - היה הדבר

הרבה יותר קל בשבילנו. אבל פה מדובר גם על כלים וגם על תדמית. אני יודע שארה"ב יותר טובה כלפינו מאשר כל יתר הארצות, ואם גם שם יתקבלו הדברים כך, שהם בקשו והערבים מקבלים ואנו איננו רוצים לקבל - אינני יודע באיזה מצב נהיה.

נדמה לי שיותר קל לנו להוכיח את הצדדים

השליליים של ההצעה - לפעמים גם צדדים מנוחכים, ואפילו לשים

ללעג כמה סעיפים, לדרוש דרישות ולהתנות תנאים, ולא לדחות

באופן טוטאלי.

עלינו לומר להם: אתם מדברים על הפסקת-

אש; אנו יכולים להסכים לכך אך ורק בתנאי שלא יציבו שם

את ה-ס.א. 3, שלא יבצרו וכד'. מי יערוב לנו שהתנאי הזה יתקיים?

או תאמנו.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

אנו לא נסמוך על ערבות של או תאמנו, אלא

השר ז. ורהפטיג:

נגיד - בתנאי שארה"ב תהיה אחראית

שהערובות אמנם תהיינה אמיתיות, שהיא תשלח מטוסי צילום ותצלם

פעם או אף שלוש פעמים ביום, שהדברים לא ייעשו. אחרת אין לנו

ברירה. אנו צריכים לשמור שזה לא ייעשה, שלא יקימו את הביצורים

ולא יציבו את כני הטילים. אם נוסיף תנאים אלה, הרי או שהם

יתקבלו יפה או לא, אבל בכל אופן לא נצא כלפי העולם בצורה כזאת

שאנו דוחים דחייה טוטאלית כל נסיון להפסקת-אש.

על כן, הצעתי היא לא לשלול את הפסקת-

האש לחלוטין, אלא לדרוש ערובות בטוחות שלא יחול שינוי במשך שלושה

החדשים.

אני רואה מצב הרבה יותר חסור בקשר



למו"ט, בקשר להידוש שליחותו של יארינג, אבל זוהי פרשה נפרדת.  
הרי תמיד אנו אומרים שאין אנו יכולים לשלוח באופן מוחלט  
מו"ט, אבל בעצם הפסקת-האש אין אנדרואה אסון, כמובן בתנאי  
שהערובות תהיינה סמטיות.

השר י. גלילי:

אני חושש שהם עלולים להשתות גם את  
שמונה המטוסים שהם מציעים.

השר ז. ורהפטיג:

בעייה שניה היא, מה יהיה אם הערבים  
לא יקבלו את ההצעה, והרי גם זה יכול

להיות.

השר ט. ספיר:

למה לנו להתנבא? - בעוד 4 ימים נדע.

השר ז. ורהפטיג:

מהדוקומנט הזה לא ברור לי מה יהיה  
אם הערבים לא יקבלו. אולם הרושם שלי  
הוא שאפילו אם לא יקבלו, גם כן האמריקנים לא יתנו לנו מיד את  
הכלים, כי הם אומרים שאף אם הערבים לא יקבלו - זו אינה  
breaking point.  
השר י. אלמוגי:  
לא, זה בקשר עם הפסקת-האש.

השר ז. ורהפטיג:

כלומר, אפילו אם הם לא יקבלו - גם  
אז ימשיכו במו"ט אתנו, ועדיין אין  
אומרים שנותנים לנו את הכלים. גם אז זה עדיין סתמנה במהלך  
המו"ט. וזה שהם משאירים לעצמם גם אז את האפשרות לוטר: עוד לא -  
היום עוד אינכם מקבלים; אולי בעוד חודש, אולי בעוד חדשיים -  
זוהי כבר התנערות מהתחייבותיה המוטריות של ארה"ב, ופה לדעת  
צריכה להיות מערכה פוטבית עצומה. אולם, לתגובה על כך עלינו  
לחכות עוד כמה ימים.

השר ז. ורהפטיב:

אני חושב שעל ההודעה הפומבית של ארה"ב

בהכרה בצורך לתת איוז שהיא הודעה -

לא הודעה חריפה ביותר, כדי לא לשרוף גשרים, אבל לא יתכן שתהיה  
הודעה פומבית כזאת ללא תגובה מצדנו.

לכן אני תוסך בכך שליכף אחרי ההודעה

תתכנס הממשלה ותדון, ואת ההודעה אפשר להכין לפני זה.

השר א. אבן:

ישנו מסמך שאני חייב להביא כאן, כי

מה שמסרו ב-3.00 אינו זהה עם מה שהועבר

ב-7. בש3.00 בבקר במסרה על-ידי בארבור התגובה הראשונה של

מחלקת המדינה על ענין המסומים:

(קורא מן הכתב את הקטע המתחיל במלים:

( "We do not see any need



השר א. אבן: פה הם אומרים למעשה שגם הפעולה הטובייטית לגבי משלוח נשק תשפיע על כך; כלומר, שאם ישנו איום לעדיפות של ישראל - הם בוודאי לא יעכבו את המשלוחים. הם אומרים שיש להם התחייבות לספק את 48 הטווסים. כלומר, ישנו פאמץ איך שהוא למחוק את מה שאמרו על ה- unless, אבל להחליץ מהאשמה כאילו ישנו condition.

השר א. רימלט: זה מיותר שננתח גם את המסמכים וגם את המצב. אנו נמצאים בעיצומו של סכסוך או חילוקי דעות מתחדדים עם ארה"ב, שלפי חידודם לא היה כמותם מאז מלחמת ששת הימים. אילו הדבר לא היה כל כך רציני, אפשר היה לחייך. לנו אומרים: בין כה וכה הערבים לא יקבלו; זהו רק "תרגיל" נוסף שאנו עושים. אבל זה אינו התרגיל הראשון. אלא שמה קורה? שכל תרגיל אשר אינו מתקבל, הופך לדרישה פרו ישראלית מקסימלית, שבכדי לעשות את התרגיל השני צריך להתקרב יותר לעמדה הרוסית והמצרית.

מצד אחד אומרים לנו שהנשיא הוא סקפטי, אבל אנשיו יעשו את כל המאמצים ויתנו את כל הפירושים על-מנת שהערבים כן יקבלו. אני שייך לאלה החושבים שהערבים צריכים להיות אידיפטיים גמורים - ואם הם אידיפטיים - הרי הרוסים אינם כאלה, והם אשר יקבעו, במדה רבה, את עמדת נאמר הפעם. מה הם יעשו? לא צריך להיות נביא שחמנין הייכל יפוצץ את הענין ברמזים, ינפח בכוונה תחילה את תנאי האמריקנים שהם יותר טובים למן ישראל, על-מנת להפוך את זה, כשהם יורידו קצת נייטכיסו לרוב הדברים - לנצחון עצום לא רק על ישראל, אלא גם על ארה"ב. ואני חושש שהפעם הערבים עשויים לקבל את זה.

השר א. רימל:

אני מסכים בהחלט שלא נפר שום אמן

ונגיב על זה רק לאחר שרוב'רס יודיע מה שיודיע. אולם ברור  
שמה שיגיד אז, יעמיד אותנו בפני מצב - הנה רוצים שלום, הנה  
ישנו פתח, וכד'.

על כן אני רוצה להציע דבר מאד יוצא דופן.

אני מבקש שחברי הממשלה ישמעו לי בהקשבה, כי לא הייתי מציע זאת  
לפני שבוע ימים וגם לא לפני חמישה ימים.

אני חושב שלא נחטא בהפרת אמן אם ראש

הממשלה תתייחס לשאילתה, או באיזה פורם, ומהר, לפני שרוב'רס  
יופיע, ותתייחס לשני האלמנטים של האמריקנים, אבל מנקודת ראותנו,  
בצורה כזאת שהערבים מוכרחים להגיד לא.

מה אני מציע? לומר כי אנו מוכנים בכל

עת - אם יסכימו הרובים והמצרים, או המצרים והרוסים - לכבד את  
החלטת מועצת הבטחון בענין משטר הפסקת-אש (שלא אנו הפרנו אותו)  
ללא הגבלת זמן - כפי שנאמר בהחלטת או"ם - בתנאי אחד: שהמצרים  
והרוסים יתחייבו לא להציב יותר טילים מאויישים על-ידי מצרים  
או רוסים; ואם הרוסים יבטיחו לא להוסיף ולשלוח פרסונל צבאי  
אופרטיבי למצרים. זה דבר אחד.

דבר שני - ישראל תוסיף לחתור להשגת

שלום-קמת בסכסוך, שיושב על-ידי מו"ם בין הצדדים ואשר יסתיים  
בחווזה שלום. בכדי לברר אפשרויות של התקרבות לכך - מוכנה  
ישראל לשגר נציגים לבירורים מוקדמים וראשוניים עם נציגי ארצות  
ערב ומצרים, בכדי לברר בירורים מוקדמים.

ישראל תקבל באהדה שירותים טובים

של כל גורם המוכן להפגיש את/הנציגים

good offices

בכדי לערוך את הבירורים המוקדמים. אנו לא פוסלים

good offices

גם של רוסיה - אם כי היא צד בסכסוך.



השר א. רימלט:

על ידי זה אנו מוצאים את הרוח מהמפרשים;  
 סתייחסים לשני האלמנטים - לפי ביטחוננו שאין שום ארוזיה על איזו  
 החלטה שהחלטנו, אנו מקטינים מראש את התגובה שכולם יגידו:  
 אתם אומרים "נייעט" לכל דבר, כאשר רוב'רס יופיע. אם דבר זה  
 יתקבל וייעשה סהר - אין זו הפרת אמון; אין אנו מגלים שום דבר.  
 יכול להיות שחשנין הייכל או "לה-טונד" יפוצץ את כל העניין סחר, אבל  
 אל נסמוך על זה. על-ידי כך אין אנו אלה המטריבים לכל דבר.  
 אני מציע לשקול זאת. אילו הייתי שומע  
 את הצעתי לפני שבוע הייתי אומר לא, והיו לי הרבה סיבות לכך.  
 אבל היום יש סבה אחת מדוע כן, כי השתנה משהו ובצורה חסורה ביותר.

השר ש. פרס:

אנו צריכים לראות לא רק את הדוקומנט

האמריקני, אלא את המצב המדיני שהוא

כבר יצר - מצב מדיני שקשה מאוד להתעלם ממנו.

בעניין הפרסום והתדמית - ברור לי שמה

שהאמריקנים רוצים שלא נפרסם, זה רק את תגובתנו ולא את הצעותיהם.

פרט לעניין הרכש; שכן ברבע שמוסרים את זה לכל הצדדים, זוהי שטות

מוחלטת להניח שהעניין יישאר בסוד. אלא שהם אינם רוצים שאנו

נפרסם את הזעם שלנו, והם רוצים כאן את הקצונה בעניין הנשק.

גם בעניין התדמית, נדמה לי שהגיע הזמן

לצאת למערכה נגד ארה"ב. אני אמרתי לפני ימים מספר בשיחה עם

אמריקני - אם מנתחים מי טבל יותר ממי: ישראל מהירידות של ארה"ב

או להיפך, נדמה לי שישראל היא שטבלה יותר. כל החולשה שמקיפה את

ארה"ב, כל הפילוג שתקף אותה, כל הנסיון להטיל עלינו את האחריות

וכד'. בעניין זה הדפנסיבה קצת מתחילה בתוך מדינת ישראל עצמה.

השר ש. פרס:

ופה ברצוני להזכיר שלושה דברים

נוספים:

יש כאן נסיון להציל את חיי ירדן, על-ידי

כך שקושרים את המוס"ם למפ"ם משולש. עד כמה שאני זוכר, זוהי הפעם הראשונה שיארינג צריך להזמין לשולחן שלושה גורמים: ישראל, מצרים וירדן; וברור שזה כדי להקל על מצב ירדן.

דבר שני, ברור לי שזה מאחד את המערב

נגדנו, שכן הצרפתים, האנגלים ואפילו האיטלקים והגרמנים, יתמכו בדוקומנט הזה של ארה"ב. על-ידי זה שמעבירים אותו לפריז וללונדון, מובטחת גם התגובה שלהם.

רה"מ הגב' ג. מאיר: זה כבר הועבר לפריז וכבר פורסם ב"לה-סונד".

השר ש. פרס:

הדבר השלישי הוא הזמנת רוסיה

לקונסולידציה של עמדותיה.

ומה שקשה להתעלם זה, כמובן, שניכסון

עצמות נמצא עכשיו בשיא המריבה הפנימית בארה"ב בין ה- mid-west

וה- eastern establishment, כשהוא מותקף קשה מאד גם בעניין

וויטנאם, גם בעניין קמבודיה, ולא היה רוצה התקפה גם בעניין ישראל.

אשר לתגובה - אני מציע שנגיב קצת

בנוסח האמריקני: שנעביר לבית הלבן או למשרד החוץ את ההודעה

שלנו, שתבוא בעקבות הודעת רוג'רס. כפי שהם נוהגים כלפינו - ננהג

גם כלפיהם, ונגיד שזו עדיין איננה הודעתנו הסופית, אלא היא עשויה

להיות ניתנת לשוניים. היות והם העבירו מראש את הודעתם, אנו

נעביר להם מראש את תגובתנו הצפויה על הודעתם.

השר א. אבן:

אבל עכשיו הם אמרו פעמיים שהם  
את הנוסח.

revising



השר ש. פרס:

גם אנו נגיד כך; ונתן את ההודעה  
התקיפה ביותר שהבין הלבן לפחות לא

תהיינה לו אשליות בענין זה.

יש לזה ערך של מיקוח; כי אם נודיע מיד  
אחרי רוג'רס, הכל פוסט-פאקטום, או "פוסט-מורטום"; אבל אם  
אנו מודיעים היום, זה מוציא כל ספק לגבי התגובה הישראלית  
האפשרית. אני מציע זאת מבחינה טקטית, כחלק מהמור"ם בינינו לבין  
אמריקה.

לדעתי, ספק אם יכולים למנוע שלושה  
דברים. הדבר הקשה ביותר למניעה הוא תכנית השלום. כאשר היא  
נמסרה לערבים, לרוסים, לצרפתים ולאנגלים - אינני מעלה על דעתי  
שהם ייסובו סמנה.

הרי זו התחלת הקץ.

השר ס. בגין:

אני הרי אינני אומר עכשיו את דעתי,

השר ש. פרס:

אלא מה יש לשער שתהיה פעולתם.

על כן, מה שאפשר כן עוד להציל, לדעתי, זה ענין הנשק. מהיום ועד  
יום רביעי צריך, נוסף על כל מה שנאמר כאן, ואני מזדהה עם הדברים  
ואין צורך לחזור עליהם - תמיד התווכחנו עם אמריקה. היו מצבים  
שהם הציעו לנו הצעות נוראות, למשל בימי דאלאס, אבל אז ענין  
הנשק לא היה תלוי בארה"ב, וכשהוא הציע לנו  
"kissing point"  
בנוב, יכולנו להגיד: "אויס" <sup>בנוב</sup> - לא מתבשרים  
ולא רוצים. אבל עכשיו המצב הוא שונה, ולדעתי יש לעשות הכל  
על-מנת להציל את ענין הפאנטומים עד כמה שרק נוכל.

לכן, אני בעד

<sup>prior</sup>  
X ~~prior~~ communication

עם אותן המגבלות שאנו יכולים לעיין שוב ולשנות - גם לחומר  
וגם לקולא.

השר ש. פרס: על כן, נוסף לאגרת של ראש הממשלה לנשיא

ניכסון, ששם צריך להגיד דברים בלתי

משתמעים לשתי פנים - יש צורך גם בהודעה מאד תקיפה, המיועדת גם לדעת הקהל האמריקנית וגם לדעת-הקהל הישראלית. בנוסף לזה - למסור ל"מסייט דפרטמנט" את הצעותינו אנו, אעפ"י שהן ידועות ומקובלות - בענין המו"ס ובענין השלום.

נדמה לי שהיה טוב שמבחינה הסברתית ישראל

תוכל להגיד שמול ההצעות שאנחנו שואלים להרס ישראל -

ישראל חוזרת מאד על הצעותיה. אנו הרי מנהלים גם מו"ס

פסיכולוגי וגם פוליטי. אני מציע לחלק את הדבר שוב לשלושה חלקים:

(א) הצעותינו לשלום;

(ב) הצעותינו לקבל נוסח החלטת האו"ם,

עם כל התנאים הנובעים מהמסב שנוצר;

(ג) הנשק - שצריך להיות unconditional

אני מציע לעשות מזה 3 דוקומנטים

נפרדים.

הערה אחרונה - נדמה לי שדחוף מאד שיצא

היום או מחר משהו מפורסם החוץ לשיחות עם האנגלים. בכל זאת ישנו

שינוי במנגנון. אינני רוצה לעורר שום אופטימיות לא בלבי ולא בלב

חברים אחרים, אבל אבל גם מה שלי יצא לשמוע מפי דאגלאס יום, וגם

לחברים אחרים - הוא בכל זאת איש שונה ממי שהיה, וצריך כבר לנסות

להסביר את עמדתנו אנו לממשלה האנגלית החדשה. אני רואה בזה דחיפות

מסדרבה ראשונה, עוד לפני יום רביעי.



השר י. גלילי:

איני יכול שלא להביא לידי ביטוי הרגש

מועקה קשה בעקבות האינפורמציה ששמענו -

בעיקר מפני שיטת החושה של התגברות הסכנה, הדברים אמורים לא

בסיוף מילולי-דיפלומטי, לא בחילופי הודעות והצהרות, אלא

בהחמרת המצב בחזית, ועמידה בפני לחץ אמריקני-סובייטי משולב

בין אם נדברו או לא נדברו.

המשמעות המדינית והצבאית היא - שאנו

נמצא את עצמנו בתקופה שלטנינו לא במצב של הפסקת-אש, אלא בהגברת-

אש, בנוסף להשלמה האמריקנית עם המעורבות הסובייטית המבצעית.

כי אין שום ספק בדבר שהסובייטים יכולים לפרש את המהלך האמריקני

הזה כראשית השלמה עם התקדמותם במעורבות המבצעית.

מבחינה זו זה מזכיר את הימים של 56/7

בתנאים קשים פי כמה לארה"ב, עקב החלשתה מאז, ועקב העובדות

של המעורבות הסובייטית בשטח מסש.

אני תמים דעים עם הערכת השר פרס,

לפי דעתי יש לכוון לשנות את עמדת אמריקה ביחס לאספקת הפאנטומים.

אבל פי כמה קשה להביא לתפורה בכל הקונספציה המדינית, שהיא

מתבשרת על-ידי המהלך האמריקני, ושה אינו רק בדרגים של התהוות

והתייעצות סודית בינינו וביניהם, אלא זוהי כבר עובדה מדינית

הידועה גם לסובייטים וגם לערבים. בעצם זוהי מנסה לגלגל את השיג

ושיח בינינו ובין הערבים, להכרעה של מועצת הבטחון. שהרי הבעייה

של החלטת מועצת הבטחון 242, תלויה בטופו של דבר מי ומה מפרש

אותה - אם הצרדים מקבלים את הכרעת מועצת הבטחון. כי ההודעות

שאנו הודענו עד כה - לפי השגריר תקוע ולפי ראשי ממשלות בישראל

ושר החוץ שלנו, מעולם לא אמרו שאנו מקבלים על עצמנו הכרעת מועצת

הבטחון ביחס לפירוש ההחלטה 242; וזה בתקופה שזהו הרכב מועצת

הבטחון, ולאחר כל ההתפתחות השלילית שחלה בעמדה הסובייטית בנדון.

מבחינה זו אני רוצה להדגיש עד כמה

השר י. גלילי:

ציני ואכזרי הוא הנסיון האמריקני לגלגל אותנו בחזרה למצב הרוח שהיה בסוף מלחמת ששת הימים ולהודעות והכרזות שלנו מאז; שאנו הרי הודענו פעמים אחדות באורח מוסמך שההודעות שלנו מיוני 1967 בטלות ומבוטלות. אבל מבלי שאני נכנס עכשיו לניתוח המסמך, ובסוד דברים של הערכת התכנית הפוליטית של המהלך הזה - אני רוצה להטיל היום בישיבה זו את הזרקור - וזה בהמשך לדברי השר שרף - על ההתרחשויות הפנימיות. (רה"מ הגב' ג. מא יר, יש לזה חלק בכך).

אני חושב שהופעות של רפיון פנימי הקלו על המהלך האמריקני. אבל אני מודאג מאד לגבי ההדים של המצב החדש בקרב - לא הייתי אוסר העם, אבל בקרב הצבוריות הישראלית. ואני דן בסוביה זו לא רק מן הצד הרעיוני-פדגוגי, אלא מצד המסמך יות הפוליטיות. נראה לי שלא יהיה סיוור אם אנו עצמנו נשקל מחדש, ברצינות, את עיקרי המדיניות שלנו. כאשר אנשים טוענים - הודעותיכם בעניין קבלת החלטת מועצת הבטחון אינן ברורות, אתם נכנס אתם לבירור - האם אתם מוכן שממשלת ישראל תגיד שהיא מקבלת את החלטת מועצת הבטחון? השאלה השניה תהיה: האם אתם מקבלים על עצמכם בצו - לוח"זמנים לבצוע? השאלה השלישית - האם אתם מקבלים את החלטת מועצת הבטחון בדבר האינטרפטציה של החלטתה? וישנם פרופסורים בישראל שהולכים ומטיפים ברבים - לפי דוגמאות הסטוריות - שהדרך היחידה לפתרון היא פתרון כפוי, ואם לא כן העניין לא יגיד לכלל פתרון.

רבים מדברים אצלנו על יזמות מדיניות,

יזמות שלום ישראליות. נראה לי שאם ישנה תכנית כלשהי ליזמות שלום - זוהי השעה. אני קשוב לגמרי לכל הצעה כזאת בדבר יזמות שלום. אבל עדיין לא שמעתי הצעה מתקבלת על הדעת, פרט לזה שאני



השר י. גלילי:

משוכנע שאנשים מתגעגעים לכך, ואני רק לא יודע מה יכולה להיות היזמה הישראלית לשלום, בנוסף למהלכים שכבר הלכנו בהם.

אני סבור, איפוא, שיש כאן נושאים

אחרים אשר ביחס אליהם חייבת לשרור בהירות רבה מאד בתוך ממשלת ישראל, על-מנת שהבהירות הזאת תהיה נחלת הצבור כולו.

הנושא הראשון - החלטת מועצת

הבטחון. אינני סבור שאנו יכולים ללכת את מעבר להודעות

שהודענו עד כה בענין זה, כפי שציטט זאת תקוע באו"ם, שר

החוץ באוקטובר, ראש הממשלה כשהזרה על הודעות אלה. אבל

מכאן איני יכול להשתכנע שאנו מוכנים לפתוח מו"ם על יסוד

קבלת הכרעת מועצת הבטחון בדבר פירוש החלטה זו, והתחייבות

מראש על בצוע לפי לוח זמנים מוקצב. וכל מי שמתרפק על החלטת

מועצת הבטחון בתור בסיס להסדר, חייב לתת לעצמו את התשובה.

הנושא השני - ענין הפסקת האש. אני

לא רוצה לחזור על דברים שנאמרו פה. לא שמעתי דעה השוללת פה

שנאמר כאן על-ידי כל השרים שהתייחסו לנושא זה; היינו, אנו איננו

יכולים לתת הסכמה להפסקת-אש מותנית ומוגבלת, שהיא משולבת בכל

הקונספציה הפוליטית המקופלת במהלך האמריקני. ברור שאחד

התנאים להפסקת אש, זוהי השהייה נוספת של אספקת המטוסים לנו,

כחלק מהדברים אשר מכשירים את הקרקע לקבלת הסכמה סובייטית

להפסקת אש.

אני מסכים שאנו נכבד את בקשתם שלא להדליף

ולא למסור הודעות מוקדמות על מה שהיה בינם ובינינו. אבל לפי דעתי

חייבת להגיע אליהם, למן טופה של הישיבה - האינפורמציה על

העובדה שהממשלה סמכה את ידה על מה שראש הממשלה ושר החוץ הודיעו

להם בליל שבת. ראש הממשלה ושר החוץ לא השאירו שום צל של ספק

השר י. גלילי:

בכך שהם יביאו את הענין לממשלה, והממשלה, פה אחד, ספכה את ידה על תגובתם ותדחה את התכנית האמריקנית. אני חושב שזה חשוב עוד לפני שהם מפרסמים את תגובותיהם הרשמיות - להביא לידיעתם אחרי ישיבה זו.

אני מבקש לשמוע את התייחסות שר החוץ למה שהעלה כאן השר פרס. נראה לי שזה רעיון טוב, שנביא לידיעתם את נוסח התגובה הצפויה שלנו, אם הודעתם תהיה כפי שהם הודיעו שתהיה.

אנו צריכים לחשב יפה את דרכנו בכל הנוגע להבהרת המצב החדש לצבור. שהרי המסמעות של המצב החדש לאחר המהלך האמריקני תהיה דחייה של סיכויי שלום קרובים. ואין פלא שזה יתקבל בצבורנו כמזעקה קשה. אני מחשיב לשתף את נציגי הצבור בשעה שהדבר כבר יהיה מותר בדיון, ובהתהוות של ההכרעות, על-ידי נסיון לברר ברירות אחרות - אם אמנם ישנן. השר א. אבן: אולי תפתח את המחשבה על ברירות אחרות.

השר י. גלילי: אני אומר - אני הייתי רוצה, אם נקח לדוגמה אתמפלגת העבודה, את המערך ואת שותפינו מספ"ס, לשמוע אם מלבד דיבורים כלליים על הצורך ביזמות שלום, על הצורך בתיקון תדמית, על הצורך בהסגעות מנוקשות - מה היוזמות הממשיות המוצעות ומה הברירות האחרות המוצעות לנו - האם מוצע לנו לקבל את הצעת המסקת האש? הנה היה פה נסיון של השר רימלט להצביע מה צריכים להיות המהלכים השיטלומטיים שלנו - אלה דברים שראוי לבחון אותם. אבל בפסג - אם אנו מדברים על ברירות ממשיות העומדות בפנינו עכשיו - קבלת הפנייה האמריקנית, קבלת הצעת המסקת האש כפי שהיא מוצעת, השתלבות בכל המהלך המוצע, או לא.



השר י. גלילי:

אני חושב שיש פער נורא בין הגעגועים הטבעיים לשינוי תדמיתנו בעולם, ולמולם

ולתחשת הפסקת האש, לבין האפשרויות הריאליות שלנו להגיע לזה. <sup>מקור</sup> הפער הזה הוא ~~שדה~~ של רמיון מסוכן. לכן, אם אמנם ישנן בריאות אחרות - אני מקווה שקודם כל נשמע אותן בשולחן זה. זה לא סוד שמחפשים סדקים ואבחנות

וביואנסים וביגורדים בתוך הממשלה, בין הממשלה ובין מפלגת העבודה, בין ראש הממשלה ובין משרד החוץ, וכיוצ"ב. זו אינה בוסה אם הם ישנם, אבל אם ישים - הבה נשמע אותם ונדרון ונקבל הכרעות.

אני לא זוכר מאחרי מלחמת ששת הימים

שלב יותר חמור מהשלב בו אנו נמצאים עכשיו.

היו"ר רח"מ הגב' ג. מאיר: מאוחר בלילה קראתי סכתב מאת

אחד המנהיגים של אחת המפלגות -

סכתב ארוך, אולי 10 עמודים במכונת כתיבה. יש שם הרבה דברים "נחמדים", אבל נאמר שם גם: "את שוכחת שישנם בחורים שנהרגים" -

השר פ. ספיר:

אמנם אמור להעריך ממשלות של מדינות זרות,

אבל אם אני סוקר את כל מה שקרה מספטמבר

עד היום - אני מתחיל להבין מה שהאמריקנים אומרים בשיחות פרטיות,

שאין אמון באנשי השלטון בארה"ב. אם אני מתחיל מהבוקר ודברים

שנאמרו שם, מה שנאמר בכתב במשך כמה זמן, מה ששמענו מפי שר החוץ

לפני שבועיים דווח על שיחה שנרשמה עם ראש השלטון - בין הדברים

האלה, גם אם היה שם רמז על יזמות שלום, אבל כל היתר שנאמר בהרחבה

רבה, במולם לא פוליטי בין מדינות, המינימום שאני יכול לומר הוא:

לא הכל מכובד.

השר פ. ספיר:

לדעתי, הדבר המסוכן ביותר הוא ענין

הפסקת האש, פעם זה היה ל-3 ימים, ל-3 שבועות ועכשיו מדובר על

3 חדשים. צדד השר הלל בקריאת הביניים שלו - חפירת מהסורות

כבר אסורה? רק יחפשו --- אני לא רוצה להוסיף ולהגיד שלא

צריך בנקודה זו או בנקודות אחרות לוותר ולהכנע.

איני יודע אם אנו צריכים לשלוח להם

נוסח מוקדם. יש בזה גם דבר לא טוב, ואנו לא דומים לאמריקה ועל

כל פנים לא רוצים להיות דומים לאלה המנהלים סו"ם לא מכובד. אם

אני סוקר את הדברים אחרת, אני רואה שכל מה שקרה הוא מלא סתירות

וחיפוש תמיד איך להתחמק ואיך לדחות, ובסוף 8 חדשים לא זז שום

דבר.

אני תמיד שומע כשמדברים על דעת קהל -

אתמול שמעתי ברדיו שנערך משאל בין 40 עתוננים גדולים

(השר ש. פרס: 54), ובשבילי הדבר החשוב ביותר הוא מה שהוחלט בסנט -

גם אם הוא לא קובע באופן קונקרטי, אבל הרוב הזה, העצומה שנחתמה

על-ידי 77 חברי הסנט, ומה שהיה בקונגרס. ואם מישהו ניסה להכניס

החלטה נגדית - קבל רק קול אחד. לכן, אמר מישהו שדעת הקהל בארה"ב

נחלשת. מי שזוכר את בראון בביקורו כאן לאחר מלחמת ששת הימים -

עובדה שהוא הפסיד את מקומו, ויכול להיות שזה בגלל דעת הקהל,

אולי גם בקשר להתנהגותו בענין שלנו. דעת הקהל היא ענין שמשתנה מפעם

לפעם - תלוי את מי חושבים למסכן או לחלש.

ברצוני להדגיש - בכל המאבק שיהיה לנו ודאי

אם ארה"ב - ואני לא רוצה להתנבא מה יחליטו הערבים; אם כן - הרי זה

סוף פסוק. יש שם דברים שהם צריכים לבלוע שבשבילם זה כמפרדעים,

וייתכן שיחליטו בשלילה - כי לשבת יחד (אסנט יחד עם יארינג), לדבר לא

על פליטים אלא, כפי שכתוב, שכל אחד צריך לאשר את העצמאות של הצד השני;

העובדה שצריך להיות אלה דברים שהם עד עכשיו לא הסכימו להם.

- lasting peace



השר פ. ספיר:

אני רוצה שנזכור כי במשך 8 החדשים של

דברים לא מכוברים יש גם: א) תאריכים של אספקת 40 אוירונים;

ב) הגדילו את השריפה של הדברים שאמרו כי הישם הם רואים

את עצמם מחוייבים - חלקי חילוף, פצצות (ואני לא צריך להסביר

מה זה בשבילנו) וטנקים (עלינו לזכור את כל המלחמה עם אנגליה

על הצ'יפטיינים). רשימה ארוכה של כלי נשק, ותאריכים. אני

לא אשבע שהם ימלאו אחרי הדברים, כי כתוב available to deliver

ולא will be delivered ; ואני כבר עכשיו יותר חשון לגבי

כל מלה. אבל בכל זאת ספטמבר הוא בעוד 70 יום, ו-40 אוירונים הם

כ-30% ממה שכבר ניתן ב-1968, 1969 ו-1970, וכתוב שזה רק עד סוף

דצמבר, כלומר שבשנת 1971 אולי נקבל תוספת.

אל נשכח שזהו העניין הקונקרטי.

העניין המרכזי הוא חמשה-עשר החדשים המתחילים בעוד 70 יום.

כי ששה האוירוני, אני חושב שזוהי באמת אפילו רמאות קטנה -

כלפינו 6 אוירונים יש להם אסנם ערך, אבל כלפיהם אין לזה ערך

וזוהי רמאות קטנה.

אני מתנגד לעניין שלושה החדשים בכל תוקף;

להיפך - אם נאצר יקבל את זה, זה צריך עוד לחזק אתהתנגדותנו,

כי איש לא יוכל להורכח אפילו אם פעמידיים שם את ה-ס.א.3 או לא.

על כן, את הנקודה המרכזית אני רואה

בשמירה שלא יתחמקו האמריקנים מהתאריכים שנקבעו ספטמבר-דצמבר.

דבר אחרון - אינני רואה סבה מדוע ראש

הממשלה צריכה עכשיו לנסוע. אמרנו גם בפברואר, וגם עכשיו, שאין

צורך לחפש שום הזדמנויות - אלה יכולות להיות בכל רגע, אבל לדעת

אין בזה עכשיו צורך. החשוב הוא שהם יעמדו במבחן המעשי, הממשי,

של 40 אוירונים, שבשבילנו זה הרבה; הבטיחו לנו כמה פעמים, עכשיו

נקטו במספר, קבעו תאריכים, ונראה איך העניין יתנהל.

ברור שישנו שם מאבק גדול. אבל בפעם

השר פ. ספיר:

הקודמת קרה שכולם היו נגד, ורק אחד לא. מפני זה יצאה הצהרת רוג'רס כפי שיצאה. עכשיו - בכל זאת זוהי מדינה דמוקרטית; הסנא והקונגרס גם כן שווים משהו, ולא רק אילי הנפט.

על כן, אם יהיה צורך בכך לאחר אספקת

ה-40, נראה אז, דייה לשמחה בשעתה, ובנובמבר-דצמבר נדון אם צריך לחפש הזדמנות שראש הממשלה תסע. היום לא.

השר גלילי תמיד מדבר פנוטה וברור,

אבל היום לא הבנתי בדיוק מה הוא מחפש אצל דעת הקהל; מה הוא רוצה להבהיר להם או לשמוע מהם. חוזרים ואומרים, ואני מבין שזה כואב, גם לי - סדקים בנוער ובשכבות אחרות. השר שרף הזכיר משקע שנשאר מענין זה או אחר. אבל אני בכל זאת לא הבינתי, חוץ מהעסקת ההסברה, ואפשרי להסביר.

אין אני אומר דברים אלה כפולמוס; אני

לא מבין מה חסר לך מה, השר גלילי. אני מבין שכואב, אבל לא הבנתי מה אתה מציע.

היו"ר רה"ט הגב' ג. מאיר: חסר שמי שמדבר בקר, צהרים וערב

בכל ההזדמנויות, בכל העתונות, על כך

שנחוצות יוזמות - שיגיד פעם בצורה אנושית, פשוטה מה הוא מציע, איזו יוזמת שלום צריך לנקוט (מחוץ לנסיגה), ומחוץ לאמירה שלוש פעמים ביום בדבר קבלת הצעת מועצת הבטחון.

השר פ. ספיר: איני יודע מדוע את אומרת זאת לי.

היו"ר רה"ט הגב' ג. מאיר: אני נסיתי לפרש מה שאמר גלילי.



השר פ. ספיר:

מהשר גלילי אינני מקבל את הפירוש הזה.

הוא נואם כל מוצאי שבת ופעמים מספר

במשך השבוע, והדברים מתפרסמים, וזכותו וחובתו להגיד זאת.

אני לא חייב להדגיש שאני לא זוכר מתי ישבתי בישיבה בשלישיה

כזאת בחיים, על כל פנים בחמש השנים האחרונות, אין שהתחילו

לדבר כל מיני דברים על טרויקה חדשה, או לא. ואם זה נעשה

בטלפון - אני לא זוכר ולא מכיר עוד טלפון כזה שמשוחחים בו

בשלושה. אני יושב עם השר ריסלט לעתים קרובות, ולא שמעתי

ממנו שזה קיים.

השר

אבל אני רוצה להתייחס למה שאמר/גלילי.

אני מבין - זה כואב. ואני, במדה שמזדמנן מישהו, אומר לו:

אני לפחות שותק, מפני שאיש לא מציע שום דבר; אין על מה לדבר.

ואני אפילו לא אמרתי לאף אחד, או למישהו ששוחחתי איתו: אינני

משוחח בכלל, צא ממני, אבל לא השתמשתי אפילו בביטוי זה של

"מסקע". אני אמרתי לגולדמן: ב-67 מישהו חשב שהוא עולה על

אירון - הוא לא עלה, ואתה לא תעלה. בהחלטה אחת הצטרפתי לכולם

שהחליטו שהוא לא נוסע בשמנו; בישיבה שניה לא השתתפתי ורדאי

לא יכולתי לוטר את דעתי. אבל אלה שכן מדברים - אלה מהשולחן

הזה - אולי צריכים עוד יותר להדגיש את העובדה שלאמיתו של דבר

איש אינו מציע לנו שום דבר.

אבל אני שאלתי את השר גלילי כי בדרך

כלל הוא מדבר בצורה מנוסחת, מדודה, שקולה, ועל דבר זה הוא דבר

היום בצורה סתומה.

השר י. גלילי:

אני מקבל את שאלת השר פנחס ספיר, כפשוטה.

רה"ט הגב' ג. מאיר:

גם אני קבלתי אותה כפשוטה, ואינני יודעת מדוע הוא נזכר פתאום ב"טרויקה".

השר י. גלילי:

אני בטוח שהשר ספיר יקבל גם את תשובתי  
יפרש  
כפשוטה, ולא יפתח אותה כקנאה על כך

שאינני ב"טרויקה".

אביא דוגמה: ישנם שני חברים שהיו שרים

בממשלה, ומסבות שונות שוב אינם שרים. אחד מהם - דוקא חבר אינטימי שלי מזה הרבה שנים - עלה על במת הכנסת ואמר (אני לא מצטט במדויק) שאין יזמות שלום ישראליות מספיקות.

רה"ט הגב' ג. מאיר:

אתה מקפח את השלישי.

השר י. אלמוגי:

בנשוב דבר כך גם בממשלה.

השר י. גלילי:

שניהם חברי, אבל אני מתכוון כרגע למשה ברטל. אני מכיר את ברטל ויודע את כנותו ואת רצינותו, והוא לא יושב עכשיו ליד שולחן זה. אני רוצה לתת לו הזדמנות, במסגרת מפלגת העבודה או הועדה המדינית, להצביע מהן יזמות השלום שהוא מציע סעודה ולהבא. שהרי אי אפשר להחזיר את העבר. הוא הדין לגבי מרדכי בנשוב; הוא הדין לגבי אליהו ששון.

אל תתפלאו אם יתברר, כשנציג באיזה

בירור צבורי לבחינה את ענין קבלת הפסקת האש, אם תהיינה דעות שונות. ואנו זקוקים עכשיו לתקן את הקומוניקציה עם המקורות של סמכותנו הצבורית. זה חל על כל המפלגות המהוות את הממשלה - אין אף אחת פטורה. המצוקה גדולה, ישנה עייפות, נופלים חללים, ואני רוצה



השר י. גלילי:

שנמצא דרך לשתף בהתהוות ההכרעות שלנו את שליחי הצבור, שהם מקור סמכותנו. זה עכשיו חיוני כפי שעוד לא היה אף פעם.

השר ו. שם-טוב:

אני שותף לכל מה שנאמר לגבי הצדדים השליליים והחסורים ששמענו במסמך היום;

אם כי גם אני רואה כמה צדדים חיוביים, כפי שציינן שר הדתות.

הדבר החסור ביותר גם בעיני הוא

ענין התגייסות ענין אספקת מטרות, בתנאים מדיניים. זה לא כל כך

מפתיע; אני תמיד פחדתי שיבוא שלב שהאמריקנים יתחילו להעמיד

לנו תנאים תמורת אספקת נשק, והלחץ הזה מדאיג את כולנו, כי

אנו יודעים שהאמריקנים יכולים לדרוש מאתנו דברים שאף אחד

מאתנו לא יכול לקבל.

והנה נוצרה עובדה חדשה, שישנה פה

התגייסות מדינית במתן נשק לישראל.

דבר חסור שני הוא ללא ספק ההשלמה

מצד האמריקנים בדבר המעורבות הרוסית; וזה מצלצל כאילו יפה פה

כבר חלוקת השפעה מוכרת בין ארה"ב וברית המועצות במזרח התיכון.

לכן אני מסכים לכל ההצעות שהוצעו כאן

לגבי תגובתנו הלא פומבית, עד לפרסום הודעת רוב'רט, כדי שנוכל

במדה מקסימלית להשיג שינוי הן בנוסח ההודעה ובמיוחד לגבי אספקת

המטרות.

אשר לתגובה הפומבית - אני מציע שנהיה

סגר זהירים. לכן אני קצת חושש מהצעת השר פרס שאנו כבר ננסה

תגובה, כי אולי יהיו איזה שנויים בהודעה האמריקנית ברבע האחרון.

ומה עוד שבנוסח הדבור של כמה חברים, אני מציע שלא נקל ראש

השר ו. שם-טוב:

בפני העובדה שאותה אמריקה מחזיקה אותנו בגרירת הן לגבי  
הסטוטים והן לגבי תנאי החשלות למטוטים, ואנו צריכים מאד מאד  
לחשוב איך למנוע התדרדרות ביחסים בינינו לבין המעצמה האחרונה  
שאנו יכולים להסתמך עליה.

לכן אני בעד תגובה פומבית קונסטרוקטיבית  
שלא רק תאמר לאוויים, אלא גם תביע כמה דברים חיוביים. וזה גם כן  
סתוך התחשבות ראשית בדעת הקהל בישראל שהיא אמנם רגישה מאד עכשיו.  
ואני רוצה לומר לשר גלילי, עם כל הידידות, שצריך להורות  
בכך שמה שמתרחש היום לא רק ברור הצעיר, אלא בחלק מדעת הקהל  
בישראל, הוא קודם כל תוצאה מכמה מחוללים של הסברתנו בתוך ישראל.  
אנו בעצמנו יצרנו לא פעם תדמית יותר נוקשה מאשר באמת מדיניות  
החוץ הישראלית.

אני לא רוצה להזכיר מחדש את ענין  
גולדמן, וגם לא נוח לי, כי אני הייתי השר היחיד שהציע נוסחה  
אלטרנטיבית לגבי ענין זה; אבל אני חוזר ואומר - כל מה שהתרחש  
מאז מוכיח כי החלטתנו בענין גולדמן היתה מוטעית, מבלי שאני  
חולק על התוצאות. אין לי ספק שלא היה יוצא מזה כלום, אבל לא  
היה קורה גם בדעת הקהל בישראל מה שקרה.

גם לגבי אמריקה, מה שאנו נאמר זה לא רק  
ענין של תדמית, אלא זה ענין של קבלת נשק, ולכן יש צורך  
בזהירות רבה.

למה כוונתי באמרי תגובה קונסטרוקטיבית?  
אני מציע שנאמר כמה דברים חיוביים. אמרנו שאנו מקבלים את החלטת  
מועצת הבטחון, ואני מציע שלא נסטה מהנוסחה המקובלת עלינו -  
מה שתקוע אמר, מה ששר החוץ אמר, מה שראש הממשלה אמר. אני  
חושב שאנו לא יכולים לומר: אנו מקבלים את החלטת מועצת הבטחון,

וכאן להעמיד בקודה.



השר ו. שם-טוב:

עלינו לומר: על מנת לקדם מו"מ לשלום, ובענין זה אין חילוקי דעות בינינו. גם כשאנו תובעים יזמות - לא תמיד אמרנו יזמות חדשות, אלא באנו ותבענו שמדי פעם נחזור ונאמר דברים שכבר אמרנו אותם. זה לא סוד שלפני 6 חדשים, 12 חדשים ו-3 חדשים התנהל בינינו וכוח אם צריך לחזור ולומר כי אנו מקבלים את החלטת מועצת הבטחון, או לא.

רה"מ הגב' ג. מאיר: והיום כבר אמרנו זאת - נו?

השר ו. שם-טוב:

אם לא היתה לזה חשיבות - לא צריך היה לומר.

היה וכוחאם צריך לומר "נוסח רודוס",

או לא; ואמרנו. אני אומר: יזמות שלום של ישראל. אם אתם מציעים שאנו נמחק את זה עכשיו - אני מתנגד. אני חושב שצריך לומר בדיוק כפי שראש הממשלה אמרה זאת - ללא שינויי נוסחה.

על כן, בל נשכח שאותה החלטת מועצת

הבטחון שקבלנו אותה, לפי פורוש שלנו, ואמרנו זאת גם ליארינק - סופיעה בה הטלה "נסיבה". אני חושב שישראל תהיה נאלצת לומר במפורש את הדברים, אם היא רוצה באמת למנוע התקפה טוטאלית וארוזיה טוטאלית של תפיכת ארצה"ב בישראל גם לגבי אספקת נשק. עלינו לדבר בשפה קונסטרוקטיבית, ולא רק לדחות ולשלול מה שנאמר פה.

לגבי הפסקת האש - אני מציע שבם בענין זה

ישראל תחזור ותאמר שהיא בעד קיום הפסקת האש. אינני זוכר בדיוק את נאום ראש הממשלה בכנסת כשהופיעה לפני חדשיים, אבל היא אמרה שישראל תהיה מוכנה להפסקת אש, אם תהיה הדדית. נדמה לי שבם אז אנו מקבלים על עצמנו סיכון בטחוני; כי נביח שהיו מקבלים את הצעתנו - איש לא היה ערב לנו שבעבור כמה חדשים לא תהא הפרה. ואני אומר שלמרות

השר ו. שם-טוב:

הסיכון הבטחוני - ישראל צריכה לומר שהיא מוכנה להפסקת-אש.

השר ס. בגין:

בלתי מותנית ובלתי מוגבלת בזמן.

השר ו. שם-טוב:

אני מציע לזה.

אני אומר - את הסיכון הבטחוני הזה של

הצבת כלים במשך אותה תקופה, קבלנו על עצמנו באותה הודעה -

אולי זה לא טוב, אבל זהו המצב.

גם אני חושב שהפסקת-אש לשלושה חדשים

זה דבר חסור מאד, לא רק מפני-אותה הסכנה אלא ישנו סיכוי

- והשר הלל צדק - זה אומר להמיר הפסקת אש בהפוגה בניגוד

להחלטת מועצת הבטחון ולהתחייבות כל הצדדים. אני לא מציע

שנתעלם מכך. אני רק סבור שגם אם נאמר לא בלבד על ההצעה להפסקת

אש לשלושה חדשים - אנו נעשה טעות הן מבחינת הסברה, הן

מבחינת התדמית והן מבחינת יחסינו עם ארה"ב.

אני מקבל את דברי השר בורג, שצריך

לשים את הדגש על הפיקוח על אי-הצבת הכלים; על הפסקת אש מצד

הפתח; כלומר, על ערבות מסשית שאמנם יישמר הסטטוס-קוו של

המצב הצבאי בתעלה, אם אמנם תהיה הפסקת אש לשלושה חדשים.

כי אם נאמר רק לא, איש לא יבין אותנו - לא בעולם ולא בארץ.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

מה עלינו כן לומר?

השר ו. שם-טוב:

ישראל מעוניינת בהפסקת-אש, כפי שהודעת

בממשלה. לשים הדגש על פיקוח מסשי

וערובות מסשיות שלא יוצבו כלים.

רה"מ הגב' ג. מאיר:

אתה בעד הפסקת-אש לזמן קצוב?



השר ו. שם-טוב:

בתנאי שתתנה לנו ערבויות מסשיות,  
שאנו נסכים להן - שלא יהיה שינוי במצב  
הצבאי, ושלא יוצבו כלים. אם זה אפשרי - שהאמריקנים יפקחו,  
שהם יצלמו. אם לא תתנה ערובות כאלה - לא נקבל.

השר ש. הלל:

מה הם רק יחפרו מהמורות ולא  
יציבו אנשים וכלים?

השר ו. שם-טוב:

גם זה אפשר לראות.  
כמו כן, תביעה מהאמריקנים  
להספקת נשק ולקיצום כל לוח הזמנים מספטמבר ואילך, ללא כל תנאי.  
על זה אין חילוקי דעות.

השר י. בלילי:

ברצוני לשאול שאלה את השר שם-טוב  
(אולי זה יעזור לשר לגדאו, העומר

לדבר מיד) -

אני רוצה להבין האם קלטי סדריך שאתה  
נוטה להסכים להפסקת-אש מוגבלת בזמן, במנותק מהמערכת הפוליטית  
שהם מציעים, אבל מוגבלת בזמן?

השר ו. שם-טוב:

המערכת הפוליטית זה נושא אחר.  
אני גם לגופו של דבר חושב שהפסקת-אש  
לשלושה חדשים היא חסורה, אבל אני אומר שתגובת ממשלת ישראל צריכה  
להיות - הפסקת אש כללית; ואם הם יאמרו 3 חדשים - אנו  
מעמידים תנאים אלה ואלה; אחרת לא נסכים.

השר ח. לנדאו:

מה שמוצע לנו כיום הוא, נדמה לי, הדבר  
שחשבו בפניו כל השנים, מבחינת התפתחות

פוליטית - של מסיון הדברות סובייטית-אמריקנית, סביב פורמולה  
מסוימת כשהמבצעים שלה יצטרכו להיות האמריקנים ולא הסובייטים.  
לסובייטים היה ברור כל הזמן שהמערכה הפרלילית הזאת של איום  
מדיני ואספקת נשק לא הזיזה אותנו, וזוהי כנראה הנחתם היום; ומכאן  
זיקתם לפורמולה משותפת, כשהאמריקנים מבחינתנו יהיו הגורם הלווחץ  
והמבצע.

אני חושב שמה שמסתמן כאן הוא המהלך

המסוכן ביותר - מבלי להכנס לפרטים - ומפניו יש להזהר, כיוון  
יכולה להיות מבחינתנו המערכה הקשה ביותר.

מה האלמנטים העקריים של הדוקומנט

המוצג בפנינו היום? הישוב והפובע בו, כי הוא עומד להיות גלוי -  
זה לא וכו' בינינו לבין האמריקנים, ואולי ניתן לשנות אותו במיקוח  
פנימי; אלא דוקומנט שיהיה גלוי מחר או מחרתיים, יועבר לרוסים,  
יועבר למצרים, יתפרסם, והוא קובע למעשה

חדש.

זוהי למעשה ארוזיה נוספת, זהו מיקוח

שמעבר מפנינו ינסו להתחיל אתנו במערכה מדינית. ולא רק אמריקה -

על זה יסתערו גם המצרים, גם הסובייטים, ומי יודע אם לא יצטרפו  
אליהם מחר אלמנטים ובורמים פוליטיים נוספים.

מה האלמנטים החשובים?

(א) זה כבר לא רוג'רס; זה כבר הרבה יותר חמור.

(ב) לא רודוס.

(ג) הפסקת-אש זמנית כשהאמריקנים יודעים

מראש שאם המצרים יקבלו אותה - ולדעתי ישנו חשש כזה - המגמה היא

לשיקום הקו שלהם. ההתמקחות מי יפקח על שלושה חדשים אלה וכו', זוהי

בעייה משנית. על זה יתמקחו אתנו כשידם על העליונה. עצם דחיקתנו

לקרן זוית והסכמתנו - איבדנו את המערכה.



השר ח. לנדאו:

אנו כבר נדון בפרטים, לאחר הסכמתנו לעצם העקרון. זוהי הסכמה שראינו, כשולחן זה דן בעניין לפני חדשיים-שלושה, וזה בדיוק הנחנו, שאם חלילה יוצע והם עלולים לקבל - תהיה לזה מטרה אחת בלבד, שיקום הקו. ואם נצטרך באחד הימים להתחיל בניהול מערכה מחדש, צריך להיות ברור במה היא תהיה קשורה מבחינת הקרבן. על כן, מי שמציע לדון בזה היום - מציע לנו משהו שמחירו מעבר לכל אפשרות של המחשבה בו וניתוחו, ולא קבלתו.

(ד) נשק, בהתנייה מדינית.

(ה) הקשה והמסוכנת ביותר - יארינג,

בסטטוס חדש לחלוטין; ומה ייאמר לגבי שליחותו?

למעשה, בסיכום חמש הנקודות האלה

ישנה הענות לתביעה המצרית, והאמריקנים נענו כמעט לכל בקשותיהם.

כך אני רואה את הדברים.

כמובן ישנה מסקנה מדינית-בטחונית של

סיכום ה"חסייה הקדושה" הזאת. לו חלילה היה מתגשם דבר זה, ברור

שהוא האיום ביותר שיכול לקרות בכלל. אבל אני חוזר לעניין יארינג -

המספר הזה שהאמריקנים מציעים, יארינג יפנה לפיו למצרים, ירדן

וישראל; ונאמר

The UAR(Jordan) and Israel advise me that they agree: (a) That having accepted and indicated their willingness to carry out Resolution 242 --

כלומר, שאנו מיימים את כוחו

to carry out resolution

זוהי נקודה אחת.

אחרי זה נאמר:

discussions to be held under my auspices, according to such procedure and at such places and times as I may recommend".

השר ח. לנדאו:

זוהי כבר התמוטטות מלאה, אפילו של מהלך

רודוס - הוא יקבע הכל.

נקודה נוספת, באותו גאום שיארינג

ישא אלינו מה הוא נותן לנו? -

Mutual acknowledgement by the UAR (Jordan) and Israel of each other's sovereignty, territorial integrity and political independence..."

אנב, ישנה פה השמטה; זהו קיצוץ הציטוט.

השר א. אבן:

למעשה, אנו חוזרים כאן לא רק למשהו

השר ח. לנדאו:

שאינו ברור; מה שמציעים לנו הוא מבחינה

המערכת הבטחונית-מדינית, מהלך ברור לחלוטין. לומר שנחפש לנו מתרון קונסטרוקטיבי סביב דוקומנט זה ולנהוג בזהירות ושוב לדון באפשרות של הפסקת-אש.

אני דברתי על תגובה קונסטרוקטיבית.

השר ו. שם-טוב:

חייב להיות, כדי לעשות זאת, בסיס מתאים.

השר ח. לנדאו:

כדי להכנס לדיון כלשהו ולהביא שנויים

רציניים, דרסטיים, קונסטרוקטיביים. נדמה לי שאסור לנו להכנס לדיון סביב דוקומנט זה בכלל. לא צריך לחפש אדג'קטיבים לזה - נדמה לי שזה בכלל מעבר לכל וכוח.

למעשה, אם נרצה להשוות מהלך זה עם

מהלכו של דאלאס לאחר מערכת סיני, נדמה לי שישנה פרללה. למעשה, הם מזכירים שהם דואגים לבטחון של מדינת ישראל וכו', אבל פעמיים דומני



הוזכר האינטרס של ארה"ב. למעשה, חוזר בדיוק ענין דאלאס ועלינו להזהר מאד.

אלמנט נוסף שאולי לא שמנו לו לב -

האמריקנים מנסים לשכנע אותנו - אל תחשבו, אל תגיבו - האמריקנים הערבים לא יקבלו זאת. נדמה לי שהנחת האמריקנים שהערבים כן יקבלו, ולדעתי הם יהיו טפשים אם לא יקבלו.

אני חושב שהאמריקנים נוהגים לא רק

נדמה לי שזה ענין מסוכן וחמור ביותר. <sup>life</sup> tricky unfair, אם הם יכולים להגיד לנו דבר חמור כזה.

ועכשיו נעשה תרגיל מחשבתי פשוט:

בניח שהערבים דוחים. אחרי זה יבוא מהלך שני. האמריקנים לא יאמרו: הייתם ילדים טובים, ועכשיו תקבלו את הנשק ותלכו לדרככם.

זו תהיה רק פתיחת ארוזיה אמריקנית נוספת. לא נאמר לנו: זו

העמדה הסופית שלנו, אל תחששו - לא עוד; אבל אנו רואים שבכל זאת יש עוד.

על כן, חלילה לנו להכנס לאיזה דיון

טריטורי אתם על דוקומנט זה. קודם כל מבחינה לא פוסבית - עם כל הכבוד לאמריקנים שהם מעצמה גדולה ואנו עם קטן, ואנו זקוקים להם

מאד; עם כל זה אני חושב שיש לומר להם כי אנו דוחים את זאת

באופן טוטאלי; אין לנו כל מנוס. ניתן אמנם לומר שאנו מסכנים אז

את כל אספקת הנשק, פרט ל-6; אני לא סבור שאנו מסכנים 34 - יש

פרוביזיה לגבי ה-34. גם אצל נייכסון בפורמולה הטובה ביותר שלו

הוא אומר - בתדוין, אם יהיה צורך, לגבי מועדי אספקה.

אני אינני חושב שעמדה כזאת תסכן;

אני חושב שבהסברת הסכנות, תוך פירוט למה זה טוביל ותוך הדגשת

החדירה הסובייטית, עמדתנו תהיה הרבה יותר חזקה.

מה שחשוב בשטח זה שהם עומדים בפני

חילוקי דעות רציניים, ואנו חייבים לגייס את יהדות ארה"ב לעזרתנו.

השר ח. לנדאו:

כאן יש להזהר מאוד אם חלילה נוצר קונפליקט

בין אינטרס של ארה"ב ובין אינטרס שלנו -

יש לפנות אל יהדות ארה"ב כך שלא נעמוד חלילה בפני אפתעה מסויימת

שחזית זו לא תהא כה איתנה כפי שהיא דרושה במערכה זו.

השר א. אבן:

האם 77 סנטורים אינם יודעים מה האינטרס

של המסק?

השר ח. לנדאו:

אני אומר - ברגע שנכנס לקונפליקט.

ודאי שזוהי נקודת מפתח מצויינת, אבל

לדעתי אם נחדיר את ההכרה שזה אינטרס של ארה"ב - זה משנה לפעמים

את המעמד. על כן עלינו לחשוב על צמנטציה של חזית זו, שתהיה איתנה.

כדאי לתת את הדעת מאיין השינוי

הדראסטי הזה בעמדת ארה"ב, וזה שינוי דראסטי ללא ספק. נדמה לי

שהם הסתמכו - והם קוראים עתוננים שלנו, מאזינים לרדיו וצופים

בטלביזיה, ויש אצלם גורמים החוקרים ומסכמים מה מצב הרוח הפנימי של

העם. כי מאז טיסקו עד עתה - עד העמדה שהוא הביע כפי ששמענו כאן היום

בהנחתו שישראל אולי תקבל זאת - ישנה ארוזיה מסויימת, ואנו

חייבים לשאול את עצמנו מאין זה נובע. הוא לפני חדשים לא הניח

הנחה כזאת, ומאין ההנחה האמריקנית עכשיו שאנו נהיה מוכנים לקבל

זאת? אני סבור שזה אחד הגורמים שהפריעו לא מעט והשפיעו לא מעט.

אני מתחיל לדאוג לא לתדמית בחוץ.

אלא לתדמיתנו הפנימית כיצד היא נראית בחוץ. לדעתי, אחד הגורמים

המכריעים בעמידתו שלעם הוא יכולתו, אצונו, כושרו ונוקשות עמידתו

- במלחמה יש לנוקשות ערך רב, ואנו במלחמה - כך מסיקים מסקנות.

הם ודאי קראו את מאמרו של קינן לפני שלושה ימים שהופיע עכשיו ב"הארץ":

נאמר שם - ישראל ומנהיגיה יזחלו על ארבע בפני לחץ ארה"ב. את קוראים



השר ח. לנדאו:

את זאת, מנתחים את זאת, הם שומעים רדיו, צופים בטלביזיה. נכון, ישנם קרבנות, זה מכאיב מאוד; אני מכיר משפחות, ישנן טרגדיות איומות; ביחידה שבני משרת בה נפל שליש תוך ארבעה חדשים, וזה איום ונורא. אבל אי אפשר לנהל מלחמה באותם מצבי-רוח, וזה מוצא ביטוי אצלנו בכל השטחים - זה שמיניסטרס, וזה פרופטורים, וזה מכה אותנו יום יום.

כלפי חוץ התדמית שלנו היא שהמוראל

מעורער לחלוטין. אני חושב שזה עוול כשמופיע בטלביזיה מראיין שאומר לטיים - כשאתה למעלה בשמיים - אתה חושב על זה שהרבה נשות חבריך אלמנות? דברים מוזעזעים. זה קוראים, זה מעבירים בדו"חות. אני סבור שזה אחד הדברים המביאים את האמריקנים להעיז ולהביא רוקסנט כזה.

על דברים אלה צריך לתת את הדעת. אנשי

"מזמן" יוצאים לחו"ל לנהל שם תעמולה - לא רק כאן. אני סבור שהם ייצרו תמונה מטויימת של חלק מהעם בצרפת, בלונדון ואף עד ניו-יורק יגיעו. עד עתה היו רגילים לעם ישראל העומד איתן במערכה, והוא עומד איתן, אלה הפרעות שוליות לחלוטין.

נדמה לי שיש לתת את הדעת על עניין זה,

שיש ארוזיה מטויימת, ויש ליצור את הרושם שכלפי חוץ אין ארוזיה בעמדותינו ואיש לא יערער אותן.

נכון שזו מערכה לא קלה, אבל אני משוכנע

שאנו יכולים לעמוד בה. בעמידתנו אנו נקבע אותה. יהיו זמנים לא קלים - צריך לדעת זאת; המצב יהיה לא קל; זוהי מלחמה - מלחמה על הכל ולא על פרסנט איזה שהוא. אני פוגש את הנוער, אני מדבר אתו, והוא מתאונן שמיציגים אותו שלא בצדק. היו אצלי שני קציני צנחנים שהתעלה והם אמרו:

השר ח. לנדאו:

איך אתם מציגים אותנו? זה לא נכון, זה שקר. אני חושב שזהו חוש  
השדרה של העם במערכת שלו היום.

השר י. אלטובי:

גם אני יכולתי לפני שנה-שנתיים לחזות

מראש שהאמריקנים באחד הימים ישתמשו

בניסוק עזרתם כדי לנסות לכפות עלינו מדיניות מטויימת. אפשר היה

להבין שאם שני הגורמים - הסובייטים והאמריקנים - לא ירצו במלחמת

עולם שלישית בגלל המזרח התיכון - הם בוודאי יחפשו מוצא שהסובייטים

יכפו איזה הסדר על המצרים והאמריקנים עלינו.

אבל מה שאי אפשר היה לחזות זה

הניסוקים או התכניות. ואני אומר מראש שאילו האמריקנים היו מגיעים

להסכם עם הסובייטים ועם הערבים על תכנית שהיא דומה ל"תכנית אלון"

מצבנו היה אחר. אולם מה שמביאים לנו עכשיו, יש בזה שלושה אלמנטים

קשים וחמורים:

קודם כל ההתנזרה, שכבא באה; שנית, הפסקת

האש המותנית לשלושה חדשים, שקירוסה הכשר מראש כעבור שלושה

חדשים להפך את הפסקת האש, על-ידי הסכם מראש. שלישית, עצם התכנית

שהיא אינה אפילו תכנית רוב'רס.

אני חושב שישנה מלה אחת בדברי ניכסון

שהיא ללא ספק אמת, אבל משאר הדברים אני מסתייג. כבר שמעתי מפיו דברים

שונים ומשונים:

We are in a big game

הוא

אבל לא נלקח בחשבון שה-

big gamble

game

בשבילנו. דברים אלה נאמרו על-ידי איש רם-מעלה בשם ניכסון. לפי

מיטב הרגשתי כך זה בשבילנו. ולכן, מבלי רצון, הוכנסנו למעשה - אני

הבקר, וראש הממשלה שלשום - לשלב חדש.



רה"ם הנב' ג. מאיר:

היתה לך, אם כך, שבת יותר טובה מאשר לי.

השר י. אלמוגי:

נכון; אם כי, כאשר שמעתי את נאומו של השר גלילי בשבת בבקר ברדיו, חשתי שמשהו

מתרחש פה, והסתבר שזה נכון.

השר י. אלון:

מסתבר שגם השר גלילי חש.

רה"ם הנב' ג. מאיר:

גם גלילי לא ידע.

השר י. אלמוגי:

אינני אומר שהוא ידע, אני מדבר על תחושה, כאשר הוא לפתע אומר - אנו צריכים להיות

מחוסנים נגד תכתיבים מראש.

ובכן, הוכנסנו לשלב חדש; שלב שאפשר היה

לחזות אותו מראש, בתנאים אחרים, הרבה יותר נוחים ובזמן אחר. ואנו חייבים להערך, ואין לנו עצה אחרת אלא להעריך - מדינית בעיקר וחברתית במאבק בשלב החדש, שלדעתי אינו אבוד ויש לנו סיכויים רציניים בו.

אבל, פה בא ה"אבל" - מאבק זה בשלב החדש

מותנה במפורש במאבק הפנימי. ומבחינה זו (השר גלילי גיסה לומר בפשטות כמה דברים, אבל לא אומר - השאלה היא על המצב בפנים. נכון שדרשו

מאתנו כל הזמן, וממשיכים לדרוש מאתנו יוזמות שלום; ואם אנו

קובעים כתקופה את פרשת גולדמן, הרי הדבר החמור ביותר שבולדמן עשה לנו

הוא שהוא הטיל ספק במלה אחת - ב"חוסר ברירה", שהוא קעקע את

ההרגשה הכללית --

רה"ם הנב' ג. מאיר:

מבחינתו הוא צודק - לו יש ברירה .

השר י. אלמוגי:

אני אחד השרים שתפק בהסכמתנו לגיטמה רודוס.

אני חושב שנאום ראש הממשלה היה נאום מצויין.

אני חושב שטוב עשינו שהזכרנו את הודעת תקוע במועצת הבטחון. משום כך,

השר י. אלמוגי:

אני חושב שבתוך השלב החדש אין לנו עצה אחרת, אלא לחשוף את יוזמות השלום והעמדתן על האמת, שיותר מאשר הן יוזמות שלום - הן מוזימות השמדה. אין לנו דרך אחרת. לא נתחרה עכשיו עוד ביוזמות שלום. אני בעד תגובות רציניות וקונסטרוקטיביות, אבל מה זה נקרא קונסטרוקטיביות? אנו עכשיו חייבים להחדיר מחדש את ההכרה בעם שלנו שאנו לוחמים מלחמת אין-ברירה. אנו חייבים לחשוף את זה.

השר שם טוב, הבה נחשוב בקול רם:

האם תכנית זו, המוצעת לנו, מסכנת את קיומנו, או לא? אם לא - יש ברירה. אם כן - אין לנו ברירה ואין לנו דרך אחרת. לא נתחרה ביוזמות שלום אחרות - אלא עלינו לחשוף את הדברים כמות שהם. נאמר - זוהי סיכון במהדורה הרבה יותר גרועה. כי העם הצ'כוסלובקי היה לו סיכון של שעבוד מדיני, אבל לא סיכון של הרס פיזי והשמדה פיזית. ואצלנו, בדרך זו, צפויה לנו סכנה של השמדה פיזית. על כן אין לנו דרך אחרת. לכן, אני חושב שאנו חייבים, עוד לפני

יום רביעי, לוטר לאמריקנים מה אנו חושבים, כיצד נגיב, וצריך לאמר להם, ולדעתי יום לאחר הודעת רוב'רס, כי עלינו לראות, אולי עוד יהיה איזה שינוי, הטמטלה צריכה להתכנס על מנת לדון על ההערכות המדיניות כלפי חוץ וכלפי פנים - הערכות בלתי שגרתיות.



היו"ר רה"ט הנב' ג. מאיר: אני יכולה להצטרף לאותם החברים שמאז גמר המלחמה - כאשר הוברר שאנו צעדין בשארנו רק עם האמריקנים - היה מי שקט בלב, בעיקר שבמשך הזמן היו נסיונות אחדים, תכנית רוג'רט, עוד לפני רוג'רט, ברצו שהתיישבו השתיים והארבע; גולדברג - גרוסיקו; אבל זה לא עוזר. אנו עכשיו עומדים לא בפני פחד מן נגיע לאיזה מצב חירום, אלא אנו נמצאים בתוך מצב חירום, ואסור לנו להקל על עצמנו.

אין ספק שהמיטשל האמריקני רגיש מאוד לדעת הקהל, ומכאן נובעות כל הבקשות שרק נשתוק. אבל הדבר שהקפיץ אותי יותר מהתכנית, זו הבקשה המוזרה והאידיאלית הזאת, לבוא אליהם ולהגיד - אל תביאי את זה לממשלה, וכאשר רוג'רט יודיע בפומבי -

תגידו שאתם מרוצים מה Contingency planning - אמרתי: כך אתה יכול לדבר אל נאצר, כך אתה יכול לדבר אל חוסיין; אבל כך אתה מדבר אלינו? אתה יודע שאנו משטר דמוקרטי, לא פורטלי, איך אתה מתאר לעצמך דבר כזה? והם הגיעו עד כדי כך, לדבר אלינו כמו שהם יכולים לדבר אל איזה דיקטטור קטן - בואו נעשה קבוצה בינינו, ואל תספר לחבריך.

אבל נכון שישנה רגישות בארה"ב וישנה תמיכה גדולה מאוד בצבוריות האמריקנית בעניין הנשק. אל נשלה את עצמנו במחשבה שמראש נתונה לנו אהדה הצבור האמריקני, כולל חלק מהצבור היהודי, כאשר יתחילו האמריקנים להגיד: אנו מציעים מו"מ לשלום והישראליים עוד פעם אומרים לא.

הדבר הכי חמור וחצוף שרוג'רט אמר לרביין: אני מתחיל לחשוד בכן שבכלל אינכם רוצים מו"מ. מכאן, כמובן, לא צריך להבין שאם כך - נקבל כל מה שרוג'רט אומר, אבל זה דבר אחד.

רה"ט הגב' ג. מאיר:

דבר שני - שאנו הוכנסנו באיזה סכסוך -

אינני יודעת אם אפשר לקרוא לו סכסוך, זו אולי מלה יותר סדי מכובדת, בין "הבית הלבן" ובין מחלקת המדינה ובין אישים, זה לא סוד שיסנה מתיחות גדולה גם בין אישים - זוהי עובדה.

דבר חמור שלישי הוא שנתבלה, פחות

או יותר, בכל אופן מה שנוגע לעניינים שלנו ש"הקיסר הוא ערום". עד עכשיו זה היה מקובל, א"ב ידוע, שיסנם מזכירים, ישנן מחלקות - הכל טוב ויפה, אבל ישנו נשיא והוא המחליט - בעיקר בענייני חוץ. ואנו ידענו זמנים ב-1947 שמחלקת המדינה אמרה דבר אחד, ובא טרומן, תוך כדי הנאום של הנציג האמריקני באו"ם וקרא לו לטלפון מ"הבית הלבן" - תשנה את דבריו.

אינני יודעת אם ניכסון הוא אישיות כזאת,

שלטות החיצוניות הנוקשה אינו יכול לעמוד בפני לחץ. יכול להיות שמצבו כזה, עם כל הצרות כוויטנאם ובקמבוריה, שהוא פוחד. נדמה לי בכל אופן מזמן שאני זוכרת ומאז שאני מתעניינת במיפשל האמריקני - עוד לא היה מצב כזה. התפוררות לא רק בחברה האמריקנית, אבל גם במיפשל איזה דבר לא יציב ואי אפשר לבנות על כך.

זה יכול היה לעניין או לא לעניין אותנו

לולא היינו בתוך זה. אבל אנו נמצאים בתוך זה כאשר זוהי פחות או יותר התמונה של המיפשל - ש"הבית הלבן" מדבר אתנו ומחלקת המדינה אסור לה לדעת.

למשל דבר כזה כמו כל התיאוריה מה הוביל

את הרוסים למצרים - ההמצאות בעומק; דובר שם כבר כמעט בצורה זו כאילו אנו היינו אלה שבקשנו את הרוסים להכנס. והנה בא הנשיא ואומר: שטויות. אני לא מקבל זאת. אבל זה לא מה שאנו שומעים מהבית הלבן; שם שומעים סיפור אחר ושיירה אחרת.

אף פעם לא שבענו נחת ממחלקת המדינה.



רה"ט הגב' ג. מאיר:

אבל אין ספק שהתגברו בתוך המחלקה הכוחות

העויינים לנו. ישנה שיחה עם מישהו שכבר

איננו שם, שתוך כדי ארוחת ערב, בשיחה חפזית לגמרי - אני לא זוכרת

ששמענו אי פעם מפקיד גבוה מאד דיבור שאפשר לכוונתו רק דיבור

אינטנסיבי (כבר לא אנשי ישראלי, אלא אנטישמי); ובזמן האחרון היתה שיחה

עם דייוויס - לא מהירידים הגדולים שלנו, שאמר In so many words :

מה שנעשה אצלכם בארץ - זה כבר לא מה שהיה מיד אחרי המלחמה, גם

לא לפני שנה, ועכשיו הזמן שאפשר ללחוץ עליכם. גם אצלכם בארץ לא

מרוצים מהקו של הממשלה. הוא אמר זאת בפשטות - דברים מאד חמורים.

והנשיא מבקש להבהיר לראש הממשלה שאין

לו שום אשליות ביחס לסובייטים ולמסמכותיהם. המדובר הוא ב-

והזירה שלנו קשורה גם בזירות אחרות. מחלקת המדינה, וכנראה הפנטגון, <sup>big game</sup>

מוכנים לזרוק אותנו קרבן לאינטרסים אמריקניים אחרים; אבל גם הנשיא

יודע שיש לו עוד אינטרסים.

מסתובב יהודי שאצלנו מוכנים לההרג על יוקרתו

והולך לדבר עם דוברינין ועם סיסקו. ואני לא יכולה להשתחרר מהרגשה

שלא כל זה אמר רק דוברינין.

למשל, סיסקו אומר בנוגע לירושלים (אני

רוצה לשאול את שר החוץ אם אי פעם שמענו פורמולה זו מאיזה אמריקני שהוא)

אני שמעתי מאותו יהודי לפני כן.

השר א. אבן:

היו"ר רה"ט הגב' ג. מאיר: ירושלים. אין לברית המועצות כל דעה על ירושלים,

אבל האמריקנים (זאת אומר דוברינין, לפי

דברי אותו יהודי) לא יכירו לעולם בסיפוחה לישראל. ופה מוסר גולדמן

שסיסקו אמר לו: הישראלים יכולים לחכות מאתיים שנה וארה"ב לא תכיר

בסיפוח ירושלים. תתן אוטונומיה מקומית וניהול ירושלים ע"י ראש עיר ישראלי, <sup>אבל</sup>

מאחר וממילא יש בה רוב יהודי גדול.

רע"ט הגב' ג. מאיר: אני נשבעת שאף אמריקני לא דבר אתנו  
בפורטולה כזאת, אבל גולדמן כן דבר,  
גולדמן כן כתב. וניהל שיחה ארוכה עם דוברינין - כל הזוועות  
שבעולם. וזה גולדמן בעצמו בא ומסר לאיתן את הדווח. הוא בפריז,  
ועושה את כל המאמצים בכדי להגיע לקהיר.

לדברי השר שם-טוב - מספר איש שעד ענין  
"פרשת גולדמן" היה סמך עבד שלו. האיש, קפלן, אומר: על השיחות ודברים  
דומים שהיו; ששמע השגריר מפי גולדמן והוא עצמו שמע:

הוא בקש לומר לי כי חשש שגולדמן אינו  
מביא את הדברים לידיעת ראש הממשלה, כמנהגו בעבר, או שאינו מוסר  
אותם בצורה מדויקת. הוא אמר כי נכון אמנם שהפעם הוא עצמו לא נכח  
בשיחות ויכול לספר רק מה שמע מגולדמן, אך נסיונו בעת פרשת גולדמן  
ליסדר פרק ומצפוננו חייב אותו לדווח לי.

אגב, הוא אישר בהזדמנות זו שוב שפרשת

גולדמן אכן התפתחה כפי שמסר לי בשעתו, ותנאי המצרים היו אותם  
התנאים שעליהם הוא ספר והשגריר הבריק בשעתו. אנו יודעים שתנאי  
המצרים היו סודיות, בהסכמת הממשלה, ולכוא עם תכנית. אבל הוא  
לנו לא אמר זאת, כי היה מביא אתהתכנית שלו, לו היה מגיע.  
ועדיין, אחרי כל מה שהיה, עוד מכים על חטא

שלא הסכים לנטיעת גולדמן. וגולדמן מסתובב באמריקה, מדבר עם  
יהודים, מדבר עם גויים, מטיל עליהם מרה שחורה - שרק פתרון כפוי.  
אבל כל זה לא היה חשוב לולא ראיתי אני -

כפי שכולנו רואים - שהמצב מאוד חמור. לא יתכן שנקבל איזה דבר שהוא  
מהתנאים של רוב'רט. אני לא מבינה איך יכול לעלות על דעת חברים שאנו  
נכנס לאבנטורה הזאת של הפסקת אש קצובה.

חברים, היינו כבר על סף אסון. אני חושבת



רה"ט הגב' ג. מאיר:

את זה למנהג מכווער, שכאשר מישהו נופל - אנשים צוחקים. אבל אם  
אדם הולך פעם, פעמיים ושלוש בדיוק באותו מקום, לא מסתכל ונופל -  
אומרים שהוא טפס. היינו כבר על סף אסון טפס, בשעה ה-12, לא רגע  
לפני בשעה ה-12; ובאמת היה מזל שהיתה לנו אפשרות להרתע, והאמריקנים  
ברכו אותנו על כך שתפסנו את עצמנו בזמן. וכאשר אני חושבת מה היה  
עלול להיות, שבאיזור התעלה יהיו שם כל הדברים מסודרים יפה  
ה-ס.א.3 ועוד - האם אנו עכשיו רוצים להשלוח את עצמנו, לא את  
האמריקנים, שאם נגיד כן, אבל פיקוח, אז האמריקנים יצלמו ואנו נצלם?  
גם הפסקת אש וגם אירונים שלנו מעבר לצד השני? ומדוע לא אירונים  
מצריים שיצלמו גם אותנו? לא רק זה שאנו עומדים אינני יודעת מה  
שהאמריקנים  
לעשות שם, אבל יצלמו אותנו כמו שאנחנו? או שהמדינות יצלמו  
אותנו? יכול להיות שבמילא מצלמים, אבל אם אנו נדרוש מהם שהם  
יעשו לנו את הצילומים שלנו - מדוע לא למצרים?  
לו אני הייתי אמריקנית, והיתה לי  
קונסטפציה כפי שיש עכשיו למחלקת המדינה, והיה בא צד אחד ואומר לי:  
תעשה לי רק את השירות הזה, תצלם ותוריע לי אם אתה רואה משהו לא  
טוב; אבל אצלי אל תעשה מאומה - איך אפשר בכלל להעמיד תנאי כזה  
ואיזה אמריקני זה צריך להיות שיטעים לכך?  
ואם לא זה - אסר כבר השר הלל: אסור  
כבר לחפור מהמורות? לא עושים עוד שום דבר, רק חופרים. גם זה אנו  
כבר יודעים, וטוב שתפסנו מה היתה אז המזימה - לחפור מהר מאד, לא  
בסון, לא שום דבר, ובמשך 24-48 שעות להעמיד את הכל, ולגמור עם כל  
העניינים. נכון שלא כך היה, היינו שולחים אירונים, אבל אני ואבוי  
לנו איך הם היו חוזרים וכמה לא היו חוזרים.

רה"ט הגב' ג. מאיר:

איך אפשר כך, מתוך דאגה חסודה, ומתוך רצון טוב, והרי אין כל ספק שכולנו יש

אותו ענין, אבל איך אפשר לחיות אפילו חמש דקות באשלייה כזאת? גם לא יהיה קל להסביר את הדברים.

ל"ניו-יורק טיימס" מקבל את השפעת מחלקת המדינה ולממשלה באנגליה יש השפעה על "לונדון טיימס", ואיך תהיה לנו אפשרות שהם יסבירו מדוע אנו חושבים שפ"מ כזה אינו הוגן עבורנו.

אבל דבר אחד יבין כל אחד - שזו מלכודת

שמכינים לנו, ובעיקר שיש לנו החלטת מועצת הבטחון. לא יכול להיות שפעם אחת ה"אוראקל" הזה מדבר וכולנו צריכים לפול ארצה מתוך יראת כבוד, וכאשר הוא מדבר פעם שניה, וזה במקרה לטובתנו - כלום לא קורה.

יש עוד סבה מדוע מבקשים מאתנו לקבל זאת

ברוח טובה. בנובמבר ישנן בחירות באמריקה, ויסלחו לי כל הסנטורים אם אני אחשוך בהם, בכל אופן באחדים מהם, שלא רק טאהבת ישראל רצו וחתמו. הם עומדים לבחירה בנובמבר, וחלק מהם בכל אופן - יש איזו דעה ליהודים על בחירתם או אי בחירתם. יש ביניהם ודאי גם כאלה שבאמת לגופו של ענין חושבים כך וכך חתמו, אבל ודאי לא כולם.

השר א. אבן:

גם דאקטה הצפונית ודאקוטה הדרומית היו אתנו.

רה"ט הגב' ג. מאיר:

אמרתי שישנם גם כאלה.

אני אומר שישנם כאלה המדברים על החלטת מועצת הבטחון כפי שמדבר רוג'רס. רבותי, בהחלטה זו ישנם גם פליטים ורוב'רס גם מביא לנו בשורה - free choice זה הכרחי; זה עקרון, והערבים אמרו לו כי הם חושבים שלא יבואו יותר מעשרים-שלושים אלף, וזה יכול להיות במשך שנים. מאין אני יודעת שאלה דברי גולדמן? - כי זה בדיוק מה שהוא אמר לנו.



ר"מ הגב' ג. מאיר:

הוא אמר לנו שנאמר לא מדבר על כולם, ונאמר עצמו אמר שזה להרבה  
שנים. האם יעלה על הדעת שיימצא ישראלי אחד שהוא שמוי בדעתו  
ואינו מבולבל מכל מיני מחשבות זרות - שיקבל את זה שאנו יכולים  
בכלל להכניס אפילו לסו"מ על . ומה שהשר דיין התפרץ  
כאן - יש צדק בדבריו. אני אומרת כל השנים למי שמתווכח אתי  
מבחוץ. ש- פירוש הדבר שהפתח צריך להחליט מה יותר  
טוב לו - להרוס אותנו מעבר לגבול או בתוך הגבול של ישראל.  
זה המובן היחיד של דבר זה.

אני לא רוצה להכניס לביתוח הדבר - כל  
מה שיש להגיד על כך כבר נאמר. אולם, ברצוני לומר לשר רימלט -  
מסיירת בארץ עכשיו קבוצת צרפתים שטאלנייים, שהם לא נגד ישראל, הם  
שכל גם לא בעד/ישראל - סופרים| עתונאים, אינטלקטואלים; אבל הכי  
חשוב ביניהם חושב עצמו גם לידיד של נאצר. אמרתי לו: אם אתה באמת  
ידיד של נאצר, אם תראה אותו בקרוב תפסור לו: אנו דורשים סו"מ  
ישיר, אבל אין פירוש הדבר שאנו לא נקבל ברצון שהוא ימנה איש נאמן  
עליו ואנו נעשה אותו דבר, ונפגש באיזה מקום לשיחה ראשונה, לשמוע  
איש מרעהו על מה חושבים ומה מדברים. אמרתי לו: אתה יודע מה? -  
אני מוכנה לבוא אינקובניטו לקהיר; אני מוכנה גם ~~בגלוי~~ <sup>בגלוי</sup> להפגש,  
אבל אם נאצר רוצה אינקובניטן והוא יכול להבטיח זאת, והוא לא רוצה  
לצאת מגבולות מצרים להפגש אתי - אני נותנת לו סלת כבוד שלא יוודע  
על הפגישה הזאת כל זמן שהוא לא ירצה שזה יוודע.

הצרפתי הזה קבל קצת הלם, וכאשר הם יצאו  
הוא שאל את לו קידר שליוותה אותם - תגיד, היא חשבה על כך ברצינות?  
ותיא ענתה: כן, בהחלט. נראה מה יצא מזה.

רה"ט הנב' ג. מאיר:

אני מחשיבה מאד את דברי השרים שרף וגלילי. אנו לא יכולים יותר חזקים כלפי חוץ מאשר אנו כלפי פנים. לא יעזור שום דבר. שאלו אותי פעמים רבות מדוע כל כך התרגשתי סמכתב הסמיניסטים. לא חשתי שכל אלפי הסמיניסטים הם באותה דעה, אבל התרגשתי מפני שזה היה הדבר הראשון שהגיע במכוון אלי. אבל לפני ימים אחרים השתתפתי בטלביזיה עם ארבעה נערים. רחמנות היתה על הנער ספערז חיים. המנחה שאל אותו: נו, ואצלכם אין טענות נגד הממשלה; והוא ענה: כן - מדוע לא פועלים יותר אפקטיבית נגד הצד השני עקב כל הטבות שאנו מקבלים והמסקים במסיבתנו. אני לא יודעת מדוע, ויסלחו לי הטלביזיה והרדיו - היו בחור ובחורה מבית הספר "תיכון חדש", וזה לא מקרה. זהו בית ספר סצויין, גם ילדי למדו שם, אבל זה לא רק בית ספר טוב, אלא גם נמצא תחת השפעה סצוייטת. אז אפשר היה לקחת אחד מבית ספר זה ושני מבית ספר אחר, האם זהו בית הספר התיכון היחידה בתל-אביב? על כלפנים, היו שנים ששם והם באו בלכסיקון מוכן, בן שלוש מלים: גולדמן, נטיגה, חברון (השר מ. בגין: וסיפוח ירושלים).

כן, על ירושלים הנער אמר כן והנערה לא.

על כל פנים, הם לא באו לשאול, הם באו מוכנים. חברון - ואם חברון, מדוע לא יפו - הם ערביי יפו יכולים לחזור. תורה על רגל אחת--

לא צריך פה להחליט שבמפלגת העבודה יתאספו

ויגידו החברים את דברם, הם כולם חברים טובים - כרסל, ששון, עופר ואחרים - כולם) ויידרש מהם לומר ולפענח מה יוזמות השלום שהם מדברים עליהן.

באשר למה שאנו צריכים לעשות - אני שמחה

שאינן פה הצעה שאנו נצא במוסבי לפני הודעת רוג'רט. גם לו ידענו כבר את הנוסח האחרון, בטרם שהוא יפרסם את זאת. אני חושבת שעם גמר הישיבה - עוד היום - צריכים ללכת שני מסמכים - אחד למחלקת המדינה, האומר בתוכן

שמה שהודענו לבארבור ביום ששי אושר על-ידי הממשלה כולה, ואפילו ביתר תוקף.



רה"ט הנב' ג. מאיר:

כפי ששר-החוץ אמר, ביום ששי חשבנו אולי

אני אשלח שדר לניכסון. אני שמחה עכשיו שלא עשינו זאת ושכל זאת  
אמרתי - אולי נדחה זאת עד לאחר הישיבה. אבל עכשיו יש בהחלט אפשרות  
לשלוח לו שדר, כתשובה על השדר שלו אלי; בשדר זה לעשות ניתוח מה  
פירוש הדבר בשבילנו, מה דורשים מאתנו למעשה. נדמה לי שאין צורך  
להוסיף על מה שנאמר כאן.

אשר לנסיעה - הזדמנויות לנסוע לא חסרות.

לפני חדשים אחרים כתבו לי מברייטון שהחלט לתת לי תואר דוקטור כבוד  
(השר ס. בגין: עד אז אל תשתמשי ב- title הזה) -  
יש לי כבר לפחות 5 - 6 תארים.

כתבתי להם שאני מאד מודה על הכבוד הרב, אבל אין אני  
מתכוונת להיות ביוני באמריקה. אבל זה לא חשוב, אפשר כמובן לקבל  
הזמנות מהסגנית, מהבונדס וטכל גורם אחר. אני לא צריכה להזמנת  
ניכסון כדי לנסוע, אבל ברור שאין כל טעם שאני אסע מבלי שאדע כי  
אתקבל על ידו. אני יכולה לבוא ולבואם באום נפלא בבונדס  
ובכל מקום אחר, ולשוב בחזרה. אבל ודאי לא לזה הכוונה. איך שלא  
יהיה, אין צורך להחליט על כך עכשיו.

על כן, אני מציעה לשגר שני מסמכים:

האחד לניכסון והשני למחלקת המדינה. וברגע שתצא הודעת רוג'רס -  
נמנש, נקרא אותה, נראה מה הן הבשורות שהוא יכין לנו ומה המסקנות.  
אין פירוש הדבר שמשרד החוץ לא צריך להתחיל  
כבר בהכנת הדברים.

אני לא ירדתי בדיוק לסוף דעתו של השר פרס.  
קודם כל עכשיו אי אפשר לעשות זאת, כי הוא מודיע בפירוש שיחולו שנויים.  
אנו לא יכולים להגיד - אין דבר, שינויים שיבואו, אבל אנו כבר מודיעים  
לך מהי תשובתנו. מדוע זה יותר חשוב מאשר תשובה רענין למחלקת המדינה?

רה"ט הנב' ג. מאיר:

אני מציעה שלא נעשה זאת עכשיו, אלא  
תגובתנו תהא תגובה לענין, לאחר ההודעה

הפומבית של רוב'רס.

השר ש. פרס:

יש בזה כמה יתרונות: ראשית, שיהיה להם  
ודאי כי אנו נגיב בפומבי לאחר הודעתם.

רה"ט הנב' ג. מאיר:

זה ודאי; זאת אנו נכתוב לו.

השר ש. פרס:

לדעתי, השינויים שהם יכניסו יושפעו  
הרבה מאד מנוסח החשובה שלנו.

השר ש. הלל:

הצעת השר פרס יש בה משהו מקסים, שזה חדש,

וכאילו מעמיד אותנו במעמד שווה עם

האמריקנים. אבל אנו עלולים ליצור מצב שבמקום להתווכח על הנוסח של  
ההודעה שלהם, ננהל וכוז על ההודעה שלנו.

אני חושב שהגישה הכללית על תגובה חריפה

לנוסח טובה יותר, ואני לא מציע ליצור תקדימים.

השר ש. פרס:

זה תקדים לא סחייב - גם האמריקנים לא

סתייעצים אתנו על כל הודעה.

השר ש. הלל:

אם הם ידעו את עמדתנו הכללית זה טוב, אבל

אם נציע להם נוסח, ננהל וכוז ארוך על זה

שאנו לא יכולים להשתמש בסלה זו או אחרת - למה לנו וכוז זה אתם?



השר ש. הלל:

ברצוני להעיר הערה לגבי הפסקת האש -

זמנית או מתמדת. השאלה אינה של אורך זמן

הפסקת האש, כדי למדוד את מידת הנזק הצבאי; אלא זהו שינוי מהותי  
בכל גישת הערבים.

רה"מ הנב' ג. מאיר:

בכל אופן, אף פעם כבר לא נוכל לחזור

להצעת מועצת הבטחון.

השר ש. הלל:

פה אתה מיותר מראש על מה שהיה לך, כי

הסכמת לתחליף. יתר על כן, זהו שינוי

בעמדת הערבים אם הם אומרים לנו - אנו חוזרים להפסקת אש, ואז תהיה

זו החלטתנו לא רק במצרים, אלא בכל המדינות האחרות וגם בשטחים.

גם פה יש איזה סיכון, אבל לעומת איזה יתרונות פסיכולוגיים ואולי

פסיים.

גם אם אומרים - נעשה פיקוח, כמה זמן

לקח לתם עד שהם הורו כמה שאנו כבר אמרנו להם - שישנם טילים כאלה

וישנם טייסים כאלה. רק היום זה ברור להם. יקח להם חדשים, יצלמו,

יבדקו, אפילו אם יתחילו מהיום הראשון - זה לא מונע את הצד השני

לבנות מה שהוא רוצה. ואם גם יצלמו - האם אנו נחיה לפי קצב השכנוע

האמריקני? וכאשר זה יקרה, מה אנו נגיד להם: תסרקו את זה בחזרה?

הרי הבחורים שלנו יצטרכו לשלם בעד זה בחייהם.

השר י. גלילי:

אני סבור שלרגל האחריות הצבורית המוטלת

עלינו לאחר שפיעת האינפורמציה של שר

החוץ וראש הממשלה - אנו צריכים בישיבה זו לסמוך את ידנו, להחליט

ולרשום החלטה, שהממשלה סומכת ידה על התשובה הדוחה את ההצעות

האמריקניות, כפי שנמסרה ב-19 ביוני לשגריר ארה"ב על-ידי ראש

הממשלה ושר החוץ, ולייפות כוחם להמשיך בפעולה זו.

התשובה הישראלית תפורסם לאחר פרסום

ההודעה האמריקנית.

השר א. אבן:

אין שוני לגבי חומרת הסיכון, אעפ"י כן

ישנן דרכות גם בחומרה. שתי הסתייגויות

לי כמה שנאמר:

אינני רואה עצמנו כמועמדים להשקעה פיזית.

עם כל חומרת מצבנו, אני לא סבור כי אנו נטולי סגן או חסרי תקווה

ויש לנו אפשרות - אם כי לא ודאות - על-ידי עבודה מאומצת ורבה

להחלץ גם ממצוקה כפולה זו - בטחונות ומדיניות.

אני אומר זאת כי ככל שאני בא במגע עם

גורמים בחוץ, אני מתרשם כי הצגת עצמנו בצורה מאד קודרת אינה תורמת

לחיזוקנו. למשל, האיש החשוב והגדול ביותר והידידותי ביותר שנפגשתי

אתו השבוע, נשיא איטליה, טראגאט, ראה לגרש מעל פניו את כל

הפמליות ולומר לי: האם מצבכם הוא שעצם קיומכם בסכנה? לרגל כל

העניין של העימות הסובייטי, והעצה היתה - אם זה לא המצב, אל תופיעו

כן. שגרירנו נתן לי עצה להקדיש חצי שעה ולהוכיח שאנו עומדים במלחמת

התשה ולא מתמוטטים - לא פסיכולוגית ולא צבאית. בעיקר מאז הכתבות על

הסובייטים, התפשטו הערכות אפוקליפטיות ואני מקבל מכתבים שאינני זוכר

כמותם: האם באמת יש לכם

? survival



השר א. אבן:

גם לולא הייתי בטוח - לא הייתי רואה

חכמה בהצגת עצמנו כך. אני גם מאמין - לא רק מתוך "נצח ישראל",

אלא גם סניטוקים אחרים. ובעולם האכזרי דהיום, מי שאומר: אני חלש,

אני בסכנה, קיומי בסכנה, מזמין עצה: אז תכנע. חשבנו שיש לכם אפשרות

לעמוד, אבל אם אתם לא יכולים - אל תעמדו, תכנעו.

לכן אינני מציע שגלך לקיצוניות שני

ונגיד: אנו ואפסנו עוד. אבל יש טעמו גם באמצע.

אני מציע שגלך בהצגת דמות בוטחת כלפי חוץ,

למרות כל הקשיים. זה לדעתי אחד מתנאי עמידתנו במלחמת ההתשה.

כמובן, יש לנו בעיות בפנים. זה לא הוכוח,

אלא התיאור של עצמנו בנטולי סגן וכו'.

אחד השרים שאל האם היה שינוי בזמן האחרון

במצב. אני חושב שהיה שינוי בשבועיים האחרונים, ואני לוקח כנקודת מוצא

לא רק את הדברים שנאמרו על-ידי הנשיא (בכל זאת רק ב-22 במאי):

אבל גם ב-5 ביוני השגריר נקרא לבית הלבן ואיש שיחו אמר

שהנשיא הורה לו לטסור כי הבקר נועד עם המזכיר וצווה עליו להמשיך.

כלומר, התקבלה החלטה פורמלית, ולאחר מכן יש לגשת לעיבוד הפרטים, כולל

מספרים, קצב אספקה וכו'. ההערכה היא שהדבר הטוב ביותר הוא הארכת החוזים

הקיימים. בחשובה לשאלה אמר שכונתם למנוע כל הפסקה באספקת הנשק.

בחשובה לשאלה אם צריך להבין מכך שהחלטה סופית טרם נתקלה, היתה התגובה כי

הדבר יוחלט עוד לפני סוף החודש והדבר יובא לידיעתנו בהקדם, כדי שגדע

סה עמדתם. כאשר רבין התייחס לשאלת ההודעה הפורמלית, היתה התשובה:

אצלנו הנטייה היא לומר עד כמה שאפשר פחות, כיוון שמצדנו יהיה שיתוף פעולה

בגדול. רבין אמר אז כי הוא חושש לתקלות דווקא מצדם, הואיל ואצלנו

השר א. אבן:

ישנה צגזורה צבאית עכשיו בנושא, ואז נאמר לו: כן;  
אנו נתאם בינינו את ענין ההודעה, ובעוד מועד.

כלומר, זו היתה יזמתם לפני  
כשלושה שבועות. זה היה כבר שבועיים לאחר השיחות שלנו. על כן  
סה שקרה לדעתי, אלה שני דברים:

א) המאורעות בירדן הנבירו את  
רגישותם למעמדם הכולל במזרח התיכון;

ב) הנסייה להתפתות לאיזה דיבורים  
של נאצר. זה בעצם קיים אצלם כל הזמן. הוא אמר משהו ברדיו  
האמריקני, וסיד צצה האופטימיות או הרצון לבדוק האסנם ישנו  
סיכוי ומוצא.

על כן, המסמך הזה משונה ביותר.  
אלה שלמדו את הבקורת הגבוהה של המקרא יוכלו להבחין שהרושם  
הוא כי כל קטע נכתב על-ידי מישהו אחר, ולא יד אחת כתבה  
את כל המסמך. זה כנראה נכתב על-ידי מישהו שבאמת רואה לפניו  
מהלך אספקה מדוייק ביותר; אולם כאשר המסמך הובא לדיון, אמר  
מישהו: אם כבר נותנים להם - הבה ונסחוט מהם משהו; ואז הוסיפו  
את המשפט המתחיל במלה

הסתיינותי השניה - כשאנו מדברים על  
מסמכים, צריך לדבר על כולם. אני חושב שלא הוענק מסקל מספיק גם  
למסמכים של יום א' שאחד מהם מופנה אל ראש הממשלה וחתום על-  
ידי נייכסון; ובשניהם ישנו מאמץ לסגת מהמושב של התנייה. סכתב אחד  
הוא ממחלקת המדינה אל בארבור; השני מהנשיא אל ראש הממשלה, ובו  
בהחלט דברים מזהילי פנים יותר. אסנם המסמכים עומדים זה בצד זה,  
אבל זוהי דרכן של מעצמות.



השר א. אבן:

מכאן אני למד שעמדתם היא עדיין במצב של  
נזילות, ולא במצב של קפאון; ולדעתי לא מצינו עדיין את כל  
האפשרויות הניתנות - אפילו בין היום ובין תאריך ההודעה.  
אנו הרי הסברנו להם את עמדתנו.  
לגבי העניין הסדינה, ענינם הוא גם בתגובה הערכית בשעה זו,  
אבל החשש שלהם שמא יואשמו בהתנזיה - מבוסס על רגישות גדולה  
ביותר.

(אחרי כן רשם יט).

השר א. אבן:

קודם כל אנחנו לא הגענו להצעת כל הנשק שלנו. אני בטוח שיש לנו מה נשק  
גם בדעת הקהל, גם דרך התחייבויות, שהוא הרגיע כל מיני גורמים, החל  
בסינטורים ועד ליהודים שונים, והן בתיקים שלנו יש גם מפרט מכתב שלו

לראש הממשלה, בו הוא אומר: My intention you should get most of the  
aircraft.

הוא רגיש ביותר. מה יש גורם אישי להאשמת חוסר עקביות פוסרית. הוא  
רגיש לזה ביותר.

על כן אני חושב שעלינו על הדרך הטובה של

ההתמודדות הזאת. לדעתי זה לא נוסר, והתוצאות שהיו ביום א' אינן

בלתי סבירות, שאנחנו צריכים בקו ראשון לשבור את החוליה הזאת של

ההתנכיה. אני מסכים לדברי חברי הממשלה, וביחוד לדברי השר פרס,

שמצבנו כאן הוא יותר בעל-תקרה. אני מאמין שנקבל את שלשת הפנטומים

בכל חודש מחדשי יולי ואוגוסט וכן 4 בכל חודש החל בספטמבר, וזה לא בגלל

חסר לישראל, אלא אני חושב שלהם יהיה קשה יותר לא לעשות זאת מאשר לעשות

זאת. בסופו של חשבון גורמים מדיניים פועלים לפי מה שפחות קשה להם, אם

ניצור מצב קשה יהיה להם לגרום התנכיה.

אני חושב שבהדרגה נעבור למצב שבו עיקר

החומרה יהיה הצד המדיני והעניין של הפסקת האש. אם חשבנו ביום ו' שאנחנו

צריכים לכתוב לו בענין ההתנכיה, הרי עכשיו צריך בהחלט להתייחס

להודעתו בענין זה. ואני מציע שנתייחס למה שהוא אומר ביום א'. אם

הוא אומר שאין התנכיה, אנחנו לא צריכים לוטר שיש התנכיה, אלא אנחנו

צריכים לוטר, אנחנו רושמים לפנינו שאין התנכיה, שזה commitment

ולחייב אותו על הדברים האלה, כי המיסמכים של יום א' הם בעלי מעמד רם

יותר ומחייבים. המיסמך של ברבר, הוא אומר, זה היה talking paper

בשבילו. המצב הוא במעמד של גזילות.

הייתי נוטה לקבל את הצעתו של פרס אלמלא



הסר א. אבן:

ההודעה הנפולה, האחת ~~אמצא~~ באמצעות ברנר/ בשלש בבוקר.

We are reviewing the text of the public statement in the light of your comments.

וההודעה השניה שנמסרה ב-7 בבוקר ובה נאמר: We will review the public statement in the light of your concerns.

יהיה קצת משונה לומר שאנחנו מתעלמים מזה שהנא אומר במפורש ושאנחנו נכתוב פרשנות על מה שהחליטו. מה שאנחנו צריכים לבקש הוא שהפעם יקיים את ההבטחה בדבר התיעצויות ביחס להודעה, אם זה מעניין אותם כיצד נגיב ולא להעמיד אותנו בפני עובדה סוגרת. הם לא התיאשו לגמרי לקבל

את שיקולנו. I would hope that you could adopt a positive public posture towards our effort. If that is not possible, however, it is my hope that you will reserve judgment and not respond until the other side has reacted.... We will review the public statement in the light of your concerns.

אם כן מתבקשת האגרת שלנו שתהיה כאילו תשובה על מה שהוא אמר, לגבי כל מה שנאמר לנו ולתאר את המצב הבלתי נסבל שניקלע לתוכו על ידי המהלך הזה.

על העניינים שהעלו כמה שרים: אני מסכים למה שאמר שר הדתות, שאם אנחנו עונים במיוחד לנשיא, לא נוכל, עם כל שצף הקצף והחיסמה השפוכה, לא נוכל להתעלם מזה שהוא אמר: We will not tolerate Soviet interview.

אבל הבעיה היא איך מביעים את המושג הזה. ועם כל הנטייה שלנו לשים בכיס כל דבר שכבר הובטח, אם הוא מבטיח לנו, שריון, הוקים וכל מיני דברים, אלמלא מיקוד ענין הפנטומים, היינו רואים בזה דבר חשוב. אינני חושב שאפשר אפילו מבחינה נימוסית לכתוב אליו ולא לחייב את הדבר הזה. אני חושב שלגבי הסנקים נקודת המוצא עם הממשלה הבריטית חשובה, שנהיה במצב שזה לא חשוב לנו אם נקבל מהם צ'יפטיינים

השר א. אבן:

או לא, ואם ההבטחה הזאת יוצרת לנו אפשרות כזו - איני מומחה טכני אם לוותר עליהם או לא - אבל אם נהיה מסובלים לומר להם שאיננו צריכים אותם, היינו לא להתחיל עם הבריטים על רקע של תחנונים אלה, אני בעד זה. ויש לי הרשם שאם אנחנו מקבלים את הטנקים מארצות הברית, אם אנחנו עדיין בעלי-תביעה לצ'יפטיינים. על זה נדון כמובן בשעתו אם לוותר עליהם או לא.

לגבי הפסקת האש והחלטת מועצת הבטחון אני מסכים לאותם חברי הממשלה שאמרו כי לפעמים כתגובה על תעודה שלילית צריכה לבוא לא רק תגובה שלילית, אלא חזרה על העקרונות שלנו, לומר: משא ומתן - זוהי עמדתנו, שלום - זוהי עמדתנו, הפסקת האש - בהחלט, אבל כפי שאנחנו ומועצת הבטחון והערבים קבעו ב-9 ביוני 1967 הפסקת אש עד לשלום. כלומר שעל כל ענין תהיה הגדרה חיובית של עמדתנו.

איני חושב שעלינו לסטות מעמדתנו אף באחד משני הנושאים שנדונו. אשר להחלטת מועצת הבטחון - הגדרתנו היא בהחלט סבירה, ויש גורמים המתרחמים מפנה, ואין שום צורך לקצץ ולגמז צא אותה. להיפך: יש לבוא איתם בתרעומת שלארצות הברית אין אפילו האומץ הספרותי לעמוד על הענין במלואו. אמרתי לו לכרבר שאין להם אפילו לצטט משהו במלואו. אתם באים לדבר על גבולות literary courage בטוחים, מוטכמים ומוכרים, אבל כיון שנאצר איננו אוהב זאת, אתם מתחילים ואומרים מיד וכו'.

אני מסכים לדברי השר הלל שמישהו עבר על כל הרגישויות של נאצר ולמד אותם וסיגל את ניסוח הנייר הזה לרגישויות האלה של נאצר.

השר ש. הלל: אלה לא רק רגישויות, אלה מטרות צבאיות. יש לו אלרגיה לדברים אחרים.

השר א. אבן: החלטתם לא לומר דברים אלה ואלה, מפני שזה יקשה עליו, או לומר את ההיפך כדי לא



השר א. אבן:

להרגיז אותו, על כל פנים החלטתם לא לומר את הדברים ואת הניסוחים המעוררים אצלו קושי. אבל איש לא עשה מהלך מקביל לגבי הדברים העלולים להיות לא לגמרי מתקבלים על הדעת של ישראל.

לגבי הפסקת האש סוף פסוק. תמיד, גם כשמקבלים את הפסקת האש בלי הגבלת זמן, יכול להיות שמישהו יאמר לעצמו, אני מקבל אותה אבל כעבור חמשה חדשים אני אתפרץ. בגד זה אין שום ערובה. אבל אין פה חוסר המוטריות הזה שהנה קובעים הפסקת האש עד האחד באוקטובר, כאילו ב-2 באוקטובר חידוש המלחמה יהיה דבר חוקי, והחידוש הוא גם בזה שארצות הברית משלימה עם זה. יש חידוש ביחס להפסקת האש, ויש חידוש במיסמך הראשון גם ביחס לנשק.

אין לנו כמובן אפשרות להפעיל את כל הגורמים הצבוריים עד להודעה הפורמלית של רוג'רס. לכן אני חושב שאין סיכום אחר מאשר להוסיף בלחצנו במישור המדיני על ידי האגדה ועל ידי פגעים, וההודעה תשקף באיזו מדה הם מוכנים או אינם מוכנים להתחשב בנו. אני רוצה רק להוסיף איזה ענין עובדתי: ענין

ה- survival . אף פעם איננו דורשים הכרה ב- survival

ב- existence . אלא בבטחוננו.

ענין הפליטים איננו מופיע. דווקא עקבנו אותו

מהחלטת מועצת הבטחון העניין של freedom of choice . שם נאמר:

agreement on a just solution of the refugee problem.

אני מבקש  
השר מ. בנ'ן:

אני מבקש להוסיף שתי הערות על מה שאמרתי ועל מה שכולנו שמענו. מבקש שמעט מעין זה ייכלל בשני המיסמכים, כלומר בשדר לנשיא וגם בתשובה למחלקת המדינה, אבל בעיקר אני מחשיב אם מעט זה ייכלל בשדר לנשיא, והוא:

"זכותו של עמנו בזכותו של כל עם היא, כי

השר מ. בנין:

המלחמה שנאסרה עלינו תסתיים בדרך המקובלת, כלומר על ידי חוזה שלום שניתן להשיג במשא ומתן ישיר בין הצדדים, ובו ייקבעו הגבולות הבטוחים, המוסכמים והמוכרים. חובתה של הממשלה היא לעמוד על עקרונות אלה, לאחר שהם אושרו על ידי הכנסת, שבאימונה תלויה הממשלה בנושאת באחריות משותפת בעד פעולותיה בפני בית הנבחרים.

אני חושב שאלה הם היסודות. מדוע אני מציג

עכשיו להכניס אותם? זוהי גם התשובה החיובית. אבל יש בזה גם

תשובה מרוסזת לנסיון להפריד בין  
close advisers של

ראש הממשלה ובין הקבינט והכנסת.

אני מציג את ההצעה הזאת. איני אומר שצריך לקבל

אותה סלה במלה, אבל אני מחשיב שהנשיא יקבל את תלונתנו על שאנחנו נדרשים לוותר על דברים המקובלים עלינו מצד אחד ועל מה שהכנסת הטילה עלינו במשטר הפרלמנטרי שלנו.

הערה שניה. בשדר לנשיא צריך הפעם בתור

דוגמה בולטת ביותר לציין - איני מציג להשתמש במלה הזאת בשדר, אפשר

למצוא מלה אחרת, אני מתכוון למהות הדבר - את קלות הדעת של מחברי

המיסמך הזה. ומה הדוגמה הבולטת ביותר? ישנן הרבה דוגמאות, אבל

אני מדבר על השיא של קלות הדעת, אליו הם הגיעו, כאשר הם מדברים על

המיגבלות לתוספת ציוד אם תיכנס לתוקפה אותה הפסקת האש עד אוקטובר.

לא פחות ולא יותר הם מציעים שמערכה ומזרחה מתעלת סואץ במרחק של

קילומטרים מטוויימים לא יושם ציוד מצד המצרים ומצד ישראל ולא יוסיפו

מיתקנים. מכללא איתמר שלכל מקום במצרים יגיע גם באותם החדשים בשק

וציוד צבאי נוסף ללא כל הגבלה, גם טילי 200 וגם טילי 300 וכו'. ואת

זה אנחנו צריכים לקבל שגם באותם חדשים יוחדרו למצרים ללא הגבלה טילי

200 ו-300, ביחוד שהם יכולים אחר כל הדעות להיות מועברים אחרי

ה-1 באוקטובר גם לאזור התעלה? ומבחינה אמריקאית בכל זאת,

שהאמריקאים, מתוך הדחירה שלהם לאיזה שהוא הסכם, יגיעו להצעה כזו



השר מ. בגין:

שהסובייטים יוכלו אפילו באותם החדשים לשלוח נשק וציוד צבאי לקהיר  
ולאלכסנדריה ככל העולה על רוחם - ההגבלה תהיה רק על מסגרת  
גיאוגרפית פצופצפת מערבה לתעלת סואץ - היתכן כדבר הזה? באיזה פח  
יכולים שנינו ליפול לו היינו מקבלים הצעה כזו. זה לא יתכן לא מבחינת  
אפריקה ולא מבחינת ישראל ולא מבחינת מעמדו של העולם החפשי.

רמ"מ הנב' ג. מאיר: ההצעה העומדת מחוץ לניסוחים היא ההצעה של  
השר גלילי.

השר י. גלילי: "הממשלה סומכת ידה על התשובה הדוחה את ההצעות  
האמריקניות, שנמסרה ב-19 ביוני על ידי שגריר  
ארצות הברית לראש הממשלה ולשר החוץ, ומיפה כוחם להמשיך בפעולה  
המדינית בהתאם לעמדה זו.

התשובה הישראלית תפורסם לאחר פירסומה של

ההודעה האמריקנית."

מ ח י ט י ט :

הממשלה סומכת ידה על התשובה הדוחה את ההצעות האמריקניות,  
שנמסרה ביום טו' בסיון תשל"ל (19.6.70) לשגריר ארצות  
הברית על ידי ראש הממשלה ושר החוץ, ומיפה כוחם להמשיך  
בפעולה המדינית בהתאם לעמדה זו.

התשובה הישראלית תפורסם לאחר פרסומה של ההודעה האמריקנית.

675. נסיעות שרים

רמ"מ הנב' ג. מאיר: שר החוץ עומד לנסוע לבלגיה וללוקסמבורג  
לחתימת ההסכם עם השוק המשותף למשך חמשה ימים  
החל ב-28 ביוני.

אני מציעה שנאשר את זאת, אבל הדבר יהיה בכל

זאת תלוי במה שיתפתח בימים הקרובים.